

Interact – Towards a more efficient cooperation across borders
for the protection of children (Προς μια πιο αποτελεσματική
διασυνοριακή συνεργασία για την προστασία των παιδιών)

Πρακτικές οδηγίες σχετικά με την πρόληψη και αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων και των εξαφανίσεων παιδιών κατά τη μετανάστευση

Missing
Children
Europe

H&M FOUNDATION

With financial support from the "Rights, Equality and Citizenship 2014-2020" Programme of the European Union. This publication reflects the views only of the authors. The European Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Ανάπτυξη στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου από την ΕΕ έργου SUMMIT (2016) - Προστασία των ασυνόδευτων ανηλικών μεταναστών από την εξαφάνιση με εντοπισμό βέλτιστων πρακτικών και φορέων κατάρτισης σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ οργανισμών και ενημέρωση στο πλαίσιο του προγράμματος Interact, εντός του πλαισίου του προγράμματος Amina (2019), για τη διαφύλαξη των ανηλικών μεταναστών σε ολόκληρη την Ευρώπη

©2019 Missing Children Europe

Αυτό το εγχειρίδιο είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας των οργανισμών Missing Children Europe και ECPAT UK

Με ευχαριστίες προς όλους τους συμμετέχοντες οι οποίοι ήταν πρόθυμοι να μοιραστούν τις εμπειρίες τους, τις πρακτικές τους, και τις μεθόδους τους.

Layout: Kaz Karusniak

Με την επιφύλαξη παντός νομίμου δικαιώματος. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή παρουσίαση αυτής της δημοσίευσης μπορεί να γίνει μόνο εφόσον προστατεύονται τα σχετικά πνευματικά δικαιώματα.

Missing
Children
Europe

Περιεχόμενα

Αρκτικόλεξα και συντομογραφίες	5
1. Εισαγωγή	7
Σκοπός του εγχειριδίου	7
Επαγγελματίες στους οποίους απευθύνεται	9
Βασική ορολογία	12
2. Πλαίσιο	16
3. Αρχές	20
Εισαγωγή	20
Πάντα Παιδί: ένα όραμα για τον τρόπο διαφύλαξης των δικαιωμάτων των παιδιών κατά τη μετανάστευση	22
4. Τα παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο εμπορίας ανθρώπων ως συγκεκριμένη ομάδα-στόχος	28
5. Προοπτικές δράσης	32
5.1 Πρόληψη	32
Ανίχνευση, εντοπισμός και παραπομπή του παιδιού που χρειάζεται προστασία	34
Συλλογή πληροφοριών ταυτοποίησης	37
Ορισμός κηδεμόνα	44
Ενημέρωση και ακρόαση του παιδιού	45
Κατάλληλος για παιδιά τρόπος παροχής σημαντικών πληροφοριών και δημιουργίας εμπιστοσύνης	47
Εκτίμηση της πιθανότητας εξαφάνισης και (επαν)εκμετάλλευσης	54
Εκτίμηση κινδύνου	54
Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του κινδύνου εξαφάνισης ενός παιδιού	55
Εντοπισμός της οικογένειας	67
Οι φορείς κατάρτισης πρέπει να πολύ καλά ενημερωμένοι	69
Αντιμέτωπιση των αναγκών προστασίας	70
Προγράμματα αναδοχής και πρόνοιας	70
Δράσεις που πρέπει να λαμβάνονται όταν το παιδί κινδυνεύει να (επαν)διακινηθεί	73

Συνεργασία μεταξύ φορέων και πέρα από τα σύνορα	79
Συνεργασία με άλλους οργανισμούς σε δραστηριότητες πρόληψης	79
Εντοπισμός των ομολόγων και των συμμάχων εντός και εκτός συνόρων	80
Διαμοιρασμός πληροφοριών	81
Μνημόνιο συμφωνίας ή πρωτόκολλα συνεργασίας	88
Τυποποίηση της διασυνοριακής συνεργασίας	89
5.2 Αντιμετώπιση	90
Ευθύνη για την περίπτωση θανάτου παιδιού κατά τη μετανάστευση	92
Αναφορά ενός παιδιού που εξαφανίστηκε κατά τη μετανάστευση	94
Ενέργειες που πρέπει να γίνουν μετά την εξαφάνιση	100
Συνεργασία με άλλους οργανισμούς για την αντιμετώπιση της εξαφάνισης ενός ασυνόδευτου παιδιού	105
Πρωτόκολλα συνεργασίας	106
Διασυνοριακή συνεργασία	109
Συνεργασία για την πρόληψη	110
Το ευρωπαϊκό δίκτυο ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών για τα εξαφανισμένα παιδιά	112
Ευρωπαϊκό δίκτυο των ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών 116000 για εξαφανισμένα παιδιά Πρότυπο διασυνοριακής συνεργασίας	114
Ευρωπαϊκό δίκτυο ανοικτών γραμμών επικοινωνίας 116000 για εξαφανισμένα παιδιά Πρότυπο για παιδιά που αναζητούν γονείς ή μέλη της οικογένειας	123
5.3 Επακόλουθη μέριμνα (after care)	131
Μη τιμωρία για εγκλήματα που διαπράχθηκαν με εξαναγκασμό	133
Αποφύγετε τον εκ νέου τραυματισμό	134
Λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού	135
5.4 Συνοπτικό υπόδειγμα σχετικά με την ιδιοκτησία, τη συμπληρωματικότητα και τον συντονισμό μεταξύ των διαφόρων φορέων που εμπλέκονται.	137
Πρόληψη	138
Αντιμετώπιση	139
Επακόλουθη μέριμνα (aftercare)	140
Παράρτημα I – Ευρωπαϊκό πρότυπο πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ των αρχών της επιβολής του νόμου και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σε υποθέσεις εξαφανίσεων παιδιών	141
Παράρτημα II – Υπάρχοντα εργαλεία και δίκτυα	147
Παράρτημα III – Φυλλάδιο σημείων επαφής Interact	149

Αρκτικόλεξα και συντομογραφίες

AMINA	Προστασία των ανήλικων μεταναστών σε όλη την Ευρώπη (Safeguarding Migrant Children Across Europe)
CONNECT	Εντοπισμός ορθών πρακτικών και βελτίωση της διασύνδεσης μεταξύ φορέων που εμπλέκονται στην υποδοχή, προστασία και ένταξη των ασυνόδευτων ανηλίκων στην Ευρώπη (Σχέδιο)
ΕΥΥΑ	Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο
ΕC	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπόλ	Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου
FRONTEX	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σημοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (πρώην Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης)
IMPACT	Βελτίωση Συστημάτων Παρακολούθησης και Προστασίας κατά της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Παιδιών (Εργο) (Improving Monitoring and Protection Systems Against Child Trafficking and Exploitation)
Ιντερπόλ	Διεθνής Οργανισμός Εγκληματολογικής Αστυνομίας
ΔΟΜ	Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης
ΚΜΟΠ	Κέντρο Μέριμνας Οικογένειας και Παιδιού
ΥΕΝ	Υπηρεσία Επιβολής του Νόμου

MASH	Δι-υπηρεσιακές Μονάδες Προστασίας (MASH - Multi-Agency Safeguarding Hubs)
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
ΕΜΠ	Εθνικός Μηχανισμός Παραπομπής
ΣΜΣ	Σύνδρομο μετατραυματικού στρες
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
SUMMIT	Προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων μεταναστών από την εξαφάνιση με εντοπισμό βέλτιστων πρακτικών και φορέων κατάρτισης σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ οργανισμών (Έργο)
UNICEF	Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά
UNCRC ή CRC	Διεθνής Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού
UNHCR	Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες

1. Εισαγωγή

Σκοπός του εγχειριδίου

Όταν ένας ανήλικος μετανάστης εξαφανίζεται ή κινδυνεύει να μείνει απροστάτευτος, στην κατάσταση αυτή εμπλέκονται διαφορετικές συνθήκες, νόμοι και φορείς. Η διάσταση της μετανάστευσης στην κατάσταση του παιδιού συχνά αυξάνει τον κίνδυνο εξαφανίσεων και εκμετάλλευσης, καθώς το παιδί βρίσκεται συχνά σε επισφαλή κατάσταση. Αυτό σημαίνει επίσης ότι η αντιμετώπιση των εξαφανίσεων και της εκμετάλλευσης πρέπει να προσαρμοστεί στο συγκεκριμένο αυτό πλαίσιο. Οι αρχές προστασίας του παιδιού, οι νόμοι για τη μετανάστευση και το άσυλο και η ειδική αντιμετώπιση των εξαφανίσεων - συμπεριλαμβανομένης της έρευνας για την επιβολή του νόμου - πρέπει να ενωθούν για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της εξαφάνισης ενός ασυνόδευτου παιδιού. Επιπλέον, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι προκλήσεις που σχετίζονται με την εμπορία ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένης της εργασιακής, της εγκληματικής και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Η συχνά πολύ περίπλοκη κατάσταση ενός παιδιού που εξαφανίζεται κατά τη μετανάστευση απαιτεί μια πολυτομεακή και συχνά μια διασυνοριακή προσέγγιση προκειμένου να μετριαστούν οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει

το παιδί και να επιτευχθούν τα δικαιώματά του και να καλυφθούν οι ανάγκες του.

Για την αποφυγή και την ανταπόκριση στην περίπτωση εξαφάνισης ενός ανήλικου μετανάστη ή στην περίπτωση που πέφτει θύμα εκμετάλλευσης, επαγγελματίες από διάφορους τομείς απαιτείται να συνεργαστούν με συντονισμένο και αποτελεσματικό τρόπο. Αυτοί οι φορείς περιλαμβάνουν επαγγελματίες από τον τομέα της επιβολής του νόμου, κοινωνικούς λειτουργούς, επαγγελματίες υποδοχής, κηδεμόνες, υπαλλήλους της γραμμής βοήθειας 116000 και άλλους.

Το εγχειρίδιο αυτό στοχεύει στην προώθηση και διάδοση πρακτικών σχετικά με τον βέλτιστο τρόπο συνεργασίας σε θέματα πρόληψης, αντιμετώπισης και περίθαλψης των παιδιών που έχουν εξαφανιστεί ή πέσει θύματα εκμετάλλευσης κατά τη μετανάστευση. Το παρόν εγχειρίδιο αποτελεί μια ενημερωμένη έκδοση του εγχειριδίου SUMMIT «Πρακτικές οδηγίες για την πρόληψη και αντιμετώπιση ασυνόδευτων παιδιών που εξαφανίζονται» (2015) και στηρίζεται τόσο στα

αποτελέσματα της έκθεσης «Βέλτιστες πρακτικές και βασικές προκλήσεις για τη δι-υπηρεσιακή συνεργασία για την προστασία ασυνόδευτων ανήλικων μεταναστών από εξαφανίσεις» (2015) και την Έκθεση Προσομοίωσης «Προς μια αποτελεσματικότερη διασυνοριακή συνεργασία για την προστασία των παιδιών» (2019). Αυτό το τελευταίο εγχειρίδιο ανέλυσε το αποτέλεσμα των προσομοιώσεων που πραγματοποιήθηκαν σε έξι χώρες¹ σε δύο υποθετικές περιπτώσεις εμπορίας και εξαφάνισης παιδιών κατά τη μετανάστευση: των Abena

(13, Ερυθραία) και Qiro (16, Ιρακινό Κουρδιστάν). Η έκθεση αξιοποίησε τα συμπεράσματα αυτών των υποθέσεων ώστε να διατυπώσει συστάσεις πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο για ένα βελτιωμένο πλαίσιο διακρατικής συνεργασίας.

Αυτό το εγχειρίδιο δεν πραγματεύεται συνολικά τις γενικές πρακτικές για τη φροντίδα των παιδιών κατά τη μετανάστευση, αλλά μόνο τα στοιχεία που συνδέονται με την πρόληψη και την αντιμετώπιση των εξαφανίσεων και της εκμετάλλυσής τους.

¹ Βέλγιο, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο.

Επαγγελματίες στους οποίους απευθύνεται

Ποιοι πρέπει να χρησιμοποιήσουν αυτό το εγχειρίδιο:

Αυτό το εγχειρίδιο απευθύνεται κυρίως σε όλους τους ενδιαφερόμενους που εργάζονται άμεσα με ασυνόδευτα παιδιά ή με εξαφανίσεις παιδιών και μπορούν - ή πρέπει - να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο:

1. Να αποτρέψουν τις εξαφανίσεις παιδιών κατά τη μετανάστευση
2. Να αποτρέψουν την εκμετάλλευση των παιδιών κατά τη μετανάστευση
3. Να αντιμετωπίσουν την εξαφάνιση ενός παιδιού κατά τη μετανάστευση
4. Να αντιμετωπίσουν την εκμετάλλευση ενός παιδιού κατά τη μετανάστευση
5. Να περιθάλψουν ένα παιδί που είχε προηγουμένως εξαφανιστεί ή/και πέσει θύμα εκμετάλλευσης κατά τη μετανάστευση

Οι εν λόγω ενδιαφερόμενοι περιλαμβάνουν συνήθως:

- > υπαλλήλους υπηρεσιών επιβολής του νόμου (συνοριακούς αστυνομικούς, ανακριτές κτλ.)
- > φροντιστές (κηδεμόνες, νόμιμους εκπροσώπους, κοινωνικές υπηρεσίες, εργαζόμενους στα κέντρα υποδοχής κτλ.)
- > ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές για εξαφανισμένα παιδιά (διαχειριστές κλήσεων, διαχειριστές υποθέσεων, τηλεφωνητές κτλ.)
- > υπαλλήλους υπηρεσιών μετανάστευσης

Συνιστάται οι ενδιαφερόμενοι που χρησιμοποιούν το εγχειρίδιο να το μοιραστούν με τους εταίρους τους και άλλους φορείς που εργάζονται σε υποθέσεις (αγνοούμενων) παιδιών κατά τη μετανάστευση για να διευκολύνουν τη συνεργασία.

Οι μέθοδοι που περιλαμβάνονται σε αυτό το εγχειρίδιο θα πρέπει να αποτελούν μέρος μιας διαδικασίας δι-υπηρεσιακής συνεργασίας, προκειμένου να επιτευχθεί το προσδοκώμενο αποτέλεσμα.

Οι ακόλουθες βασικές υπηρεσίες και φορείς διαδραματίζουν πρωταρχικό ρόλο:

(1) Υπηρεσίες επιβολής του νόμου (ΥΕΝ)

Εθνικές αστυνομικές δυνάμεις: αυτή η ομάδα περιλαμβάνει τόσο την τοπική αστυνομία όσο και τις συντονιστικές μονάδες που ειδικεύονται σε υποθέσεις εξαφανίσεων ή στην υποστήριξη του έργου των αστυνομικών σε τοπικό επίπεδο.

Ιντερπόλ: διεθνής αστυνομικός οργανισμός με 194 κράτη μέλη. Ο ρόλος της Ιντερπόλ είναι να καταστεί δυνατή η καλύτερη συνεργασία μεταξύ της αστυνομίας σε ολόκληρο τον κόσμο, ιδίως μέσω της υποδομής υψηλής τεχνολογίας που προσφέρει τεχνική και επιχειρησιακή υποστήριξη. Η Γενική Γραμματεία της Ιντερπόλ δημοσιεύει τις Κίτρινες Ειδοποιήσεις κατόπιν αιτήματος των Εθνικών Κεντρικών Γραφείων (NCB-National Central Bureau) και εξουσιοδοτημένων φορέων. Μια Κίτρινη Ειδοποίηση συντελεί στον εντοπισμό εξαφανισμένων ατόμων, συχνά παιδιών, ή βοηθάει στην ταυτοποίηση ατόμων που δεν μπορούν να ταυτοποιηθούν.

Ευρωπόλ: Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol - European Police Office) είναι η υπηρεσία επιβολής του νόμου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαχειρίζεται εγκληματολογικές πληροφορίες και καταπολεμά το διεθνές οργανωμένο

έγκλημα μέσω της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που επιφορτίζονται με τα τελωνεία, τις υπηρεσίες μετανάστευσης, τα σύνορα και την οικονομική αστυνομία κτλ.

Ο οργανισμός δεν έχει εκτελεστικές εξουσίες και οι υπάλληλοί του δεν έχουν το δικαίωμα να διενεργούν έρευνες στα κράτη μέλη ή να συλλαμβάνουν υπόπτους. Η Ευρωπόλ, παρέχοντας υποστήριξη μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών, της ανάλυσης πληροφοριών, της εμπειρογνωμοσύνης και της κατάρτισης, μπορεί να συμβάλει στην εφαρμογή εκτελεστικών μέτρων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

(2) Φροντιστές

Οι υπάλληλοι που εργάζονται στα κέντρα υποδοχής που φιλοξενούν ασυνόδευτα παιδιά, δηλαδή εγκαταστάσεις υποδοχής που παρέχουν κατοικία, τρόφιμα, βασική υγειονομική περίθαλψη και χρηματικά επιδόματα για τους κατοίκους τους. Τα χαρακτηριστικά αυτών των υπηρεσιών συνήθως διαφέρουν από τη μία εγκατάσταση στην άλλη, τόσο εντός μιας χώρας όσο και ανά περιοχή. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εγκαταστάσεις αυτές φιλοξενούν μόνο ασυνόδευτα παιδιά, ενώ σε άλλες περιπτώσεις τα παιδιά που φιλοξενούνται είναι αναμειγμένα με εκείνα που προέρχονται από διαφορετικό υπόβαθρο και δεν πρόκειται για μετανάστες.

Κηδεμόνες είναι οι εκπρόσωποι που διορίζονται για να βοηθούν και να υποστηρίζουν τα ασυνόδευτα παιδιά. Οι κηδεμόνες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προστασία του βέλτιστου συμφέροντος και της ευημερίας του παιδιού. Σε ορισμένα συστήματα, ο κηδεμόνας έχει ως αποστολή να καλύψει όλες τις βασικές ανάγκες και να βοηθήσει τα παιδιά στη διαδικασία ασύλου, επιστροφής, στη διαδικασία του Κανονισμού του Δουβλίνου, τον εντοπισμό της οικογένειας κτλ. Το κερτημένο της ΕΕ για το άσυλο απαιτεί από τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν το συντομότερο δυνατό την απαραίτητη εκπροσώπηση των ασυνόδευτων παιδιών από το νόμιμο κηδεμόνα (ή, ενδεχομένως, από έναν οργανισμό υπεύθυνο για τη φροντίδα και την ευημερία των παιδιών ή από οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη εκπροσώπηση). Ωστόσο, δεν διαθέτουν όλα τα κράτη μέλη ένα σύστημα κηδεμονίας και όταν υπάρχει ένα σύστημα, ενδέχεται να μην πληρούνται όλα τα πρότυπα ποιότητας. Για παράδειγμα, στην Ιρλανδία δεν υπάρχει σύστημα κηδεμονίας. Ωστόσο, το Ηνωμένο Βασίλειο εφαρμόζει επί του παρόντος ένα πιλοτικό σύστημα κηδεμονίας στη Βόρεια Ιρλανδία.

(3) Ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές για εξαφανισμένα παιδιά, που λειτουργούν με τον ευρωπαϊκό αριθμό 116000

Η ανοικτή τηλεφωνική γραμμή 116000 για εξαφανισμένα παιδιά δημιουργήθηκε το 2007 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή² και έκτοτε έχει εφαρμοστεί σταδιακά σε εθνικό επίπεδο. Σήμερα η ανοικτή τηλεφωνική γραμμή λειτουργεί σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και στη Σερβία, την Ελβετία, την Αλβανία και την Ουκρανία. Μέσω του αριθμού 116000, τόσο οι γονείς όσο και τα παιδιά μπορούν να λάβουν δωρεάν συναισθηματική, ψυχολογική, κοινωνική, νομική και διοικητική υποστήριξη είτε στον τόπο διαμονής τους είτε σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Αυτή η ολιστική και διεπιστημονική προσέγγιση είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων αναγκών των γονέων και των παιδιών που καλούν την ανοικτή τηλεφωνική γραμμή.

Η εξεύρεση πόρων και η ικανότητα των ανοικτών γραμμών επικοινωνίας ποικίλλουν στις διάφορες χώρες και αυτό μπορεί να έχει αντίκτυπο στην πιθανή υποστήριξη που παρέχεται σε υποθέσεις εξαφανισμένων ασυνόδευτων παιδιών. Συνεπώς, σε συνδυασμό με τις ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές, είναι σημαντικό οι φορείς που εμπλέκονται στην κατάσταση ενός εξαφανισθέντος ασυνόδευτου παιδιού να αξιολογήσουν τις δυνατότητές τους και τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι σχετικές ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές σε υποθέσεις εξαφανισθέντων ασυνόδευτων παιδιών.

² 2007/116/ΕΚ, Απόφαση της Επιτροπής, της 15ης Φεβρουαρίου 2007, για τη διαφύλαξη της εθνικής σειράς αριθμών που αρχίζει με 116 για εναρμονισμένους αριθμούς για εναρμονισμένες υπηρεσίες κοινωνικής ωφέλειας [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2007) 249]

Βασική ορολογία

Παιδί: Παιδί «σημαίνει οποιοδήποτε άτομο κάτω των 18 ετών». Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, Άρθρο 1

«Όταν η ηλικία του [θύματος] είναι ασαφής και υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι το θύμα είναι παιδί, το άτομο θεωρείται ως παιδί προκειμένου να έχει άμεση πρόσβαση σε βοήθεια, υποστήριξη και προστασία». Οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (2011/36 /EE), άρθρο 13, παράγραφος 2

Ολοκληρωμένα συστήματα προστασίας παιδιών:

Συστήματα προστασίας παιδιών που επικεντρώνονται στα παιδιά, διαθέτοντας προσωπικό και πόρους και εφαρμόζοντας νόμους και πολιτικές, έλεγχο, παρακολούθηση και συλλογή δεδομένων. Είναι απαραίτητα για να προσφέρουν προστασία, υπηρεσίες αντιμετώπισης και διαχείριση περιθάλψης για την προστασία των παιδιών από βλάβες.

Ασυνόδευτο παιδί: Ως «ασυνόδευτο παιδί» νοείται παιδί «που φθάνει στην επικράτεια των κρατών-μελών χωρίς να συνοδεύεται από έναν ενήλικα που είναι υπεύθυνος γι' αυτό, είτε από τον νόμο είτε από την πρακτική του οικείου κράτους μέλους και για όσο διάστημα δεν βρίσκεται υπό τη φροντίδα τέτοιου προσώπου· περιλαμβάνει ένα [παιδί] που έχει μείνει ασυνόδευτο μετά την είσοδό

του στο έδαφος των κρατών-μελών». Οδηγία Πιστοποίησης (2011/95/EE), άρθρο 2 (l)

Εξαφανισμένα παιδιά: περιλαμβάνει οποιοδήποτε κατάσταση όπου τα ίχνη του παιδιού είναι άγνωστα στον γονέα / τον νόμιμο κηδεμόνα / τις υπεύθυνες αρχές για τη φροντίδα του παιδιού. Αυτό περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα καταστάσεων που κυμαίνονται από παιδιά που το έχουν σκάσει, μέχρι απαγωγές από γονείς ή τρίτους και από την εξαφάνιση ασυνόδευτων παιδιών, ή από με άλλο τρόπο εξαφανισμένα, χαμένα και τραυματισμένα παιδιά³.

Εξαφανισμένο παιδί κατά τη μετανάστευση: Παιδί που μετανάστευσε από τη χώρα προέλευσής του, προς αποφυγή συγκρούσεων ή διώξεων, αναζητώντας επιβίωση, ασφάλεια, βελτιωμένο βιοτικό επίπεδο, εκπαίδευση, οικονομικές ευκαιρίες, προστασία από εκμετάλλευση και κακοποίηση, οικογενειακή επανένωση ή συνδυασμό αυτών ή άλλων παραγόντων, του οποίου η παρουσία έγινε γνωστή στις αρχές ή στους φροντιστές της χώρας στην οποία έφθασε το παιδί και του οποίου τα ίχνη έχουν χαθεί.

Χωρισμένο παιδί: Ένα «χωρισμένο παιδί» είναι ένα παιδί που έχει χωριστεί από τους δύο γονείς ή από τον προηγούμενο νόμιμο ή συνήθη κύριο φροντιστή τους, αλλά όχι απαραίτητα από άλλους συγγενείς. Ως εκ

³ Μελέτη της ΕΚ για τα εξαφανισμένα παιδιά: χαρτογράφηση της συλλογής δεδομένων και στατιστικών για τα εξαφανισμένα παιδιά στην ΕΕ, 2013, σελ. 15

τούτου, αυτές οι περιπτώσεις μπορεί να περιλαμβάνουν παιδιά συνοδευόμενα από άλλα ενήλικα μέλη της οικογένειας. Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γενικές Παρατηρήσεις Αριθ. 6 CRC/GC/2005/6 και Οδηγίες του ΟΗΕ για την εναλλακτική φροντίδα των παιδιών (Οδηγίες ΟΗΕ για την εναλλακτική φροντίδα) A/HRC/11/L.13), παράγραφος 8

Κηδεμόνας: Ένας κηδεμόνας είναι ένα ανεξάρτητο πρόσωπο (ή οργανισμός που εκπροσωπείται από ένα άτομο), ο οποίος διασφαλίζει τα συμφέροντα και τη γενική ευημερία του παιδιού και συμπληρώνει την περιορισμένη ικανότητα δικαίου του παιδιού. Ο κηδεμόνας ενεργεί ως νόμιμος εκπρόσωπος του παιδιού σε όλες τις διαδικασίες με τον ίδιο τρόπο που ένας γονέας εκπροσωπεί το παιδί του. Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γενικές Παρατηρήσεις Αριθ. 6 CRC/GC/2005/6 και Οδηγίες του ΟΗΕ για την Εναλλακτική Φροντίδα A/HRC/11/L.13

Εκπρόσωπος (ορισμένες φορές αναφέρεται ως νόμιμος εκπρόσωπος): Ένας εκπρόσωπος «σημαίνει ένα πρόσωπο ή μια οργάνωση που ορίζεται από τους αρμόδιους φορείς προκειμένου να συνδράμει και να εκπροσωπεί ένα ασυνόδευτο [παιδί] σε διαδικασίες [διεθνούς προστασίας] με σκοπό την εξασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού και την άσκηση της ικανότητας δικαίου του [παιδιού] όπου είναι απαραίτητο». Οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής (2013/33/EE), Άρθρο 2 (στοιχείο ι)

Οι αντιπρόσωποι ή οι νόμιμοι εκπρόσωποι διαφέρουν από τον εξειδικευμένο δικηγόρο

ή άλλο δικηγόρο που παρέχει νομική συνδρομή, μιλάει για λογαριασμό του παιδιού και εκπροσωπεί τα παιδιά σύμφωνα με τον νόμο, γραπτώς και αυτοπροσώπως ενώπιον των διοικητικών και δικαστικών αρχών σε ποινικές δίκες, διαδικασίες ασύλου ή άλλες νομικές διαδικασίες όπως προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο.

Αρχή κηδεμονίας: Η «αρχή κηδεμονίας» είναι το ίδρυμα, ο οργανισμός ή άλλη νομική οντότητα που φέρει την ευθύνη για την πρόσληψη, τον διορισμό, την παρακολούθηση, την εποπτεία και την εκπαίδευση των κηδεμόνων. Ο ρόλος της αρχής ή της οργάνωσης κηδεμονίας πρέπει να καθορίζεται από το νόμο. Οδηγίες Εναλλακτικής Περιθαλψής του ΟΗΕ, A/HRC/11/L.

Θύμα εμπορίας ανθρώπων: Ως «θύμα εμπορίας ανθρώπων» νοείται το πρόσωπο που έχει υποστεί εμπορία ανθρώπων όπως ορίζεται στο άρθρο 4 (στοιχείο α) της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και στο άρθρο 2 της Οδηγίας της ΕΕ για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων (2011/36/ΕΕ). Αποτελεί έγκλημα εις βάρος ενός ατόμου και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του. Η εμπορία ανθρώπων αποτελείται από τρία βασικά μέρη, όσον αφορά τους ενήλικες: τη δράση, τα μέσα και τον σκοπό. Αποτελείται από δύο βασικά μέρη, όσον αφορά τα παιδιά: τη δράση και τον σκοπό.

Δράση: η στρατολόγηση, η μεταφορά, η μεταβίβαση, η υπόθαλψη ή η υποδοχή προσώπων, συμπεριλαμβανομένης της

ανταλλαγής ή της μεταβίβασης του ελέγχου επί των προσώπων αυτών.

Μέσα: απειλές ή χρήση βίας ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, απαγωγής, απάτης, παραπλάνησης, κατάχρησης εξουσίας ή θέσης ευπάθειας ή παροχής ή λήψης πληρωμών ή παροχών για την επίτευξη της συγκατάθεσης ενός ατόμου που έχει τον έλεγχο ενός άλλου προσώπου.

Εκμετάλλευση: για σκοπούς εκμετάλλευσης. Η εκμετάλλευση περιλαμβάνει, κατ'ελάχιστον, την εκμετάλλευση της εκπόρευσης άλλων ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την καταναγκαστική παροχή εργασίας ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της επαιτείας, τη δουλεία ή άλλες πρακτικές παρεμφερείς προς τη δουλεία, την οικιακή δουλεία, την εκμετάλλευση εγκληματικών δραστηριοτήτων ή την αφαίρεση οργάνων.

Το στάδιο «μέσα» δεν απαιτείται για τον ορισμό της εμπορίας παιδιών. Ο ορισμός αναγνωρίζει ότι ένα παιδί δεν μπορεί να δώσει συγκατάθεση για τη δική του εκμετάλλευση, ακόμα και αν συμφωνεί ή κατανοεί τι συνέβη. Η παράνομη διακίνηση παιδιών είναι κακοποίηση παιδιών και πρέπει να αντιμετωπίζεται εντός του πλαισίου της προστασίας των παιδιών.

Το λαθρεμπόριο είναι ένα έγκλημα κατά του κράτους το οποίο περιλαμβάνει «προμήθεια, προκειμένου να αποκτηθεί, άμεσα ή έμμεσα, οικονομικό ή άλλο ουσιαστικό όφελος, της παράνομης εισόδου ενός προσώπου σε ένα συμβαλλόμενο κράτος του οποίου το πρόσωπο δεν είναι υπήκοος ή μόνιμος κάτοικος». Σύμβαση του ΟΗΕ κατά του Διακρατικού Οργανωμένου Εγκλήματος, Άρθρο 3.

Ορθή πρακτική: Ο όρος ορθή πρακτική χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια πρακτική στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας παιδιών ή των εξαφανίσεων η οποία έχει αποδειχθεί αποτελεσματική σε μία ή περισσότερες χώρες και που υποδεικνύει ότι αυτό το σύστημα μπορεί να εφαρμοστεί και να προσαρμοστεί σε διαφορετικές συνθήκες. Ένα μοντέλο ορθής πρακτικής μπορεί επίσης να προκύψει από ένα παράδειγμα κακής πρακτικής. Κανένα μοντέλο δεν μπορεί να αναπαραχθεί επακριβώς λόγω διαφορετικών συνθηκών σε κάθε κράτος. Κάθε μοντέλο ορθής πρακτικής παρουσιάζει επίσης μειονεκτήματα και παρόλο που ενδέχεται να μη λειτουργεί σε διαφορετικό πλαίσιο, εξακολουθεί να είναι πολύτιμο ως αποτελεσματική μέθοδος στην εν λόγω χώρα.

Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS - Schengen Information System) / Το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν II

είναι ένα σύστημα πληροφοριών μεγάλης κλίμακας που υποστηρίζει τη συνεργασία στον τομέα του ελέγχου των εξωτερικών συνόρων και της επιβολής του νόμου στις χώρες Σένγκεν. Το SIS επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές, όπως η αστυνομία και οι συνοριοφύλακες, να καταχωρίσουν και να συμβουλευτούν ειδοποιήσεις σχετικά με ορισμένες κατηγορίες καταζητούμενων ή εξαφανισμένων προσώπων («ειδοποιήσεις σύμφωνα με το άρθρο 32» - Άρθρο 32 της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου) και αντικειμένων. Μια ειδοποίηση SIS περιέχει πληροφορίες σχετικά με ένα συγκεκριμένο άτομο ή αντικείμενο, καθώς και οδηγίες σχετικά με το τι πρέπει να κάνει κανείς όταν εντοπιστεί το άτομο ή το αντικείμενο. Τα εξειδικευμένα εθνικά τμήματα SIRENE χρησιμεύουν ως μοναδικά σημεία επικοινωνίας για κάθε ανταλλαγή συμπληρωματικών πληροφοριών και τον συντονισμό των ενεργειών που σχετίζονται με τις ειδοποιήσεις του SIS. Το SIS λειτουργεί σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και στις συνδεδεμένες χώρες που αποτελούν μέρος της Ζώνης Σένγκεν.

Οι **Κίτρινες Ειδοποιήσεις** της Ιντερπόλ είναι ένα εργαλείο επιβολής του νόμου που στοχεύει στην αύξηση των πιθανοτήτων εντοπισμού ενός αγνοούμενου, ιδίως αν υπάρχει πιθανότητα το άτομο να έχει ταξιδέψει ή να έχει μεταφερθεί στο εξωτερικό. Μια Κίτρινη Ειδοποίηση αποτελεί μια παγκόσμια ειδοποίηση που βοηθά στον εντοπισμό εξαφανισμένων προσώπων ή στον εντοπισμό ατόμων που δεν είναι σε θέση

να ταυτοποιηθούν. Ενώ ορισμένες Κίτρινες Ειδοποιήσεις περιορίζονται μόνο στη χρήση της επιβολής του νόμου, πολλές από αυτές είναι διαθέσιμες δημοσίως. Για να εκδοθεί μια κίτρινη προειδοποίηση, μια τοπική αστυνομική αρχή πρέπει να έρθει σε επαφή με το Εθνικό Κεντρικό Γραφείο της Ιντερπόλ.

Hotspots (Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης) είναι οι δομές που δημιουργούνται στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, όπου η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (ΕΥΥΑ), ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust) συνεργάζονται με τις αρχές του κράτους μέλους υποδοχής για να τις βοηθήσουν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ και να εντοπίζουν, να καταγράφουν και να ταυτοποιούν άμεσα τους εισερχόμενους μετανάστες.

Το Eurodac είναι μια βάση δεδομένων δακτυλικών αποτυπωμάτων της ΕΕ για το άσυλο. Όταν κάποιος υποβάλλει αίτηση ασύλου, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται στην ΕΕ, τα δακτυλικά τους αποτυπώματα διαβιβάζονται στο κεντρικό σύστημα EURODAC. Το EURODAC ταυτοποιεί τα δακτυλικά αποτυπώματα των αιτούντων στις διαδικασίες ασύλου, έτσι ώστε τα κράτη μέλη της ΕΕ να ορίσουν τους υπεύθυνους για την εξέταση αίτησης ασύλου βάσει του Κανονισμού του Δουβλίνου. Το EURODAC λειτουργεί από το 2003.

2. Πλαίσιο

Αυτό το εγχειρίδιο για τους επαγγελματίες του κλάδου εκπονήθηκε αρχικά στο πλαίσιο του έργου SUMMIT (Safeguarding Unaccompanied Migrant Minors from going Missing by Identifying Best Practices and Training Actors on Interagency Cooperation) Προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων μεταναστών από την εξαφάνιση με εντοπισμό βέλτιστων πρακτικών και φορέων κατάρτισης σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ οργανισμών (2015).

Τέσσερα χρόνια μετά το Εγχειρίδιο SUMMIT, αξιοποιήσαμε την ευκαιρία του σχεδίου Interact «Προς μια αποτελεσματικότερη διασυνοριακή συνεργασία για την προστασία των παιδιών» (2019) ώστε να ενημερώσουμε τις οδηγίες με τις πιο πρόσφατες εξελίξεις όπως εφαρμόζονται, να συμπεριλάβουμε ένα μεγαλύτερο μέρος σχετικά με τις πτυχές της παράνομης διακίνησης παιδιών κατά τη μετανάστευση, καθώς και πιο στοχοθετημένες οδηγίες σχετικά με τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ επαγγελματιών του τομέα.

Το πρόγραμμα Interact αποτελεί μέρος του ευρύτερου προγράμματος Amina, Safeguarding Migrant Children Across Europe - Προστασία των Ανηλίκων Μεταναστών σε ολόκληρη την Ευρώπη (2019), το οποίο αποσκοπεί στο να καλύψει τα κενά προστασίας που οδηγούν στην εξαφάνιση

και την εκμετάλλευση των παιδιών κατά τη μετανάστευση και να συμβάλει στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου οι πολιτικές και οι νομοθετικές διαδικασίες δίνουν προτεραιότητα στο βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Αυτό το εγχειρίδιο βασίζεται επομένως στα πορίσματα τόσο της έκθεσης έρευνας SUMMIT όσο και της Έκθεσης Προσομοίωσης Interact «Προς μια αποτελεσματικότερη διασυνοριακή συνεργασία για την προστασία των παιδιών» και αποσκοπεί στη βελτίωση της γνώσης και της ανταπόκρισης των επαγγελματιών σε ατομικό επίπεδο, παρά τα σημαντικά εμπόδια στη νομοθεσία και τις πολιτικές που επηρεάζουν τα παιδιά στη μετανάστευση. Σκοπός του είναι να παρέχει στοχευμένη πρακτική καθοδήγηση στους επαγγελματίες στις χώρες υποδοχής σχετικά με τον τρόπο καλύτερης συνεργασίας σε εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο για την πρόληψη και αντιμετώπιση των εξαφανίσεων και της εμπορίας ανηλίκων μεταναστών. Περιλαμβάνει μεθόδους, αναλυτικούς καταλόγους ελέγχου και συγκεκριμένα παραδείγματα για τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να ενισχυθεί η προληπτική δι-υπηρεσιακή δράση, η συλλογή πληροφοριών, η ανάλυση και ανταλλαγή πληροφοριών, η αποσαφήνιση των ρόλων και των καθηκόντων των εμπλεκόμενων φορέων και οι ορθές πρακτικές στις χώρες-στόχο των

έργων Interact και SUMMIT. Το εγχειρίδιο παρέχει επίσης πόρους και υποστήριξη σε επίπεδο χώρας για την αντιμετώπιση των κενών που σημειώθηκαν κατά τις προαναφερθείσες προσομοιώσεις.

Η προστασία των παιδιών κατά τη μετανάστευση εξαρτάται από τις αποτελεσματικές δι-υπηρεσιακές και διασυνοριακές προσεγγίσεις όπου το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού είναι πάντα το πρωταρχικό μέλημα σε όλες τις δράσεις που αναλαμβάνονται. Ωστόσο, τα σημερινά πολιτικά και νομικά πλαίσια σε όλα τα κράτη μέλη απουσιάζουν σε μεγάλο βαθμό, η ανταπόκριση στις αρχικές χώρες υποδοχής είναι ανεπαρκής και η διασυνοριακή συνεργασία χρειάζεται σημαντική βελτίωση.

Σύμφωνα με στοιχεία του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης, από το 2014 έως το 2017, περισσότερα από 30.000 παιδιά εξαφανίστηκαν μετά την άφιξή τους στην Ευρώπη, με την πλειοψηφία να εξαφανίζεται πριν υποβάλουν αίτηση ασύλου ή κατά διάρκεια της διαδικασίας ασύλου. Είναι αδύνατο να εξακριβωθεί το πραγματικό ποσοστό των παιδιών που εξαφανίζονται κατά τη μετανάστευση, καθώς δεν υπάρχει συνέπεια μεταξύ των κρατών μελών και των επαγγελματιών στον ορισμό των «εξαφανισμένων παιδιών» και τα δεδομένα δεν συλλέγονται με συστηματικό, ενιαίο και συγκρίσιμο τρόπο σε όλα τα

κράτη μέλη και τους αρμόδιους φορείς. Ο πραγματικός αριθμός των αγνοουμένων παιδιών αναμένεται να είναι υψηλότερος. Οι ανεπαρκείς αναφορές και η έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με τους τρόπους υποβολής εκθέσεων αποτελούν περαιτέρω προκλήσεις για την πλήρη κατανόηση της κλίμακας του προβλήματος. Όταν αγνοούνται και εξέρχονται από το σύστημα προστασίας, τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευάλωτα σε βλάβες, κακοποιήσεις και εκμετάλλευση.

Τα τελευταία χρόνια, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν εντείνει τις ενέργειες για την πρόληψη και την προστασία των παιδιών που εξαφανίζονται εν γένει, ιδίως μετά τη δημιουργία⁴ της ανοικτής τηλεφωνικής γραμμής 116000 για τα εξαφανισμένα παιδιά το 2007, η οποία λειτουργεί σήμερα σε 32 ευρωπαϊκές χώρες. Αυτές οι ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές παρέχουν δωρεάν νομική, κοινωνική, ψυχολογική και διοικητική υποστήριξη και συντονίζουν υπηρεσίες προσφυγής για συγκεκριμένες υποθέσεις εξαφανισμένων παιδιών, συμπληρώνοντας το ερευνητικό έργο των αρχών επιβολής του νόμου. Άλλες προσπάθειες για την προστασία των παιδιών που εξαφανίζονται περιλαμβάνουν την ανάπτυξη εθνικών συστημάτων «συναγερμών για τα παιδιά» ή συστήματα Amber Alert και ενισχυμένων λειτουργιών μέσω του Συστήματος Πληροφοριών

⁴ Απόφαση 2007/116/ΕΚ της Επιτροπής, της 15ης Φεβρουαρίου 2007, σχετικά με τη δέσμευση της εθνικής σειράς αριθμών που αρχίζει με «116» για εναρμονισμένες υπηρεσίες κοινωνικής ωφέλειας.

Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II)⁵ κτλ.

αριθμό των 10.000 εξαφανίσεων - τα παιδιά κατά τη μετανάστευση εξακολούθησαν να εξαφανίζονται και να πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης.

Παρά τις εξελίξεις αυτές, από το 2015 - όταν η Ευρωπαϊκή δήλωσε τον εντυπωσιακό

Συνοπτική παρουσίαση των βασικών προκλήσεων που εντοπίστηκαν στην Έκθεση έρευνας SUMMIT «Βέλτιστες πρακτικές και βασικές προκλήσεις για τη δι-υπηρεσιακή συνεργασία για την προστασία των ασυνόδευτων ανήλικων μεταναστών από την εξαφάνιση»

1. Έλλειψη κατάρτισης των επαγγελματιών σχετικά με την πρόληψη και αντιμετώπιση της εξαφάνισης των ασυνόδευτων παιδιών
2. Έλλειψη συστηματικών και συνεπών διαδικασιών για την πρόληψη της εξαφάνισης των ασυνόδευτων παιδιών μεταναστών
3. Χρονική καθυστέρηση και πολυπλοκότητα των νομικών διαδικασιών ως παράγοντας αποχώρησης
4. Έλλειψη συστηματικής αξιολόγησης των κινδύνων ή της πιθανότητας να εξαφανιστεί ένα παιδί - π.χ. μέσω συμπεριφορών που σχετίζονται με την εθνικότητα του παιδιού
5. Έλλειψη ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ οργανισμών
6. Αναφορά με καθυστέρηση ή απουσία αναφοράς της εξαφάνισης ασυνόδευτων παιδιών
7. Έλλειψη συνέπειας των διαδικασιών και της παρακολούθησης της υπόθεσης (συμπεριλαμβανομένης της έρευνας) μετά την υποβολή αναφορών
8. Αμφισβήτηση της διασυνοριακής συνεργασίας και έλλειψη συνέπειας στην ανταλλαγή πληροφοριών πέρα από τα εθνικά σύνορα
9. Δυσκολίες στη λήψη πληροφοριών από τις αρχές της επιβολής του νόμου σχετικά με το αποτέλεσμα της έρευνας

⁵ Άρθρο 32 της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με τα εξαφανισμένα άτομα

Το πρόγραμμα Interact αποσκοπούσε να ανταποκριθεί σε αυτήν την ανάγκη, να βελτιώσει τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται διακρατικά οι υποθέσεις των ανήλικων μεταναστών που διατρέχουν κίνδυνο στην Ευρώπη και να βελτιώσει τις καθημερινές πρακτικές των επαγγελματιών που εργάζονται σε αυτές τις υποθέσεις. Αυτό έγινε με τον εντοπισμό των κενών στην πράξη και με την ανάπτυξη καινοτόμων πρακτικών μεθόδων για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των υπηρεσιών και των συνόρων και για τη βελτίωση της παρακολούθησης των διακρατικών υποθέσεων. Για τον λόγο αυτό, η οργάνωση Missing Children Europe και οι συνεργάτες της πραγματοποίησαν ασκήσεις προσομοίωσης σε 6 χώρες (Βέλγιο, Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο) με βάση τις υποθετικές περιπτώσεις Abena και Qiro⁶, δύο παιδιών που εξαφανίστηκαν

μετά την άφιξή τους στην Ευρώπη και θεωρήθηκαν ότι κινδυνεύουν από εμπορία και εκμετάλλευση (Οκτώβριος 2018). Η άσκηση δημιούργησε σχέσεις που θα οδηγήσουν σε ενισχυμένη ανταλλαγή γνώσεων πέρα από τα σύνορα. Οι ασκήσεις προσομοίωσης πραγματοποιήθηκαν σε έξι χώρες σε σχέση με τη διασυνοριακή ανταπόκριση όσον αφορά δύο υποθετικές περιπτώσεις εξαφανισμένων παιδιών κατά τη μετανάστευση που διατρέχουν κίνδυνο εμπορίας ανθρώπων (2018).

Οι μέθοδοι που αναπτύσσονται στο εγχειρίδιο διατίθενται σε πέντε γλώσσες: σουηδικά, αγγλικά, ιταλικά, γαλλικά, ελληνικά και ολλανδικά. Όλα τα πρότυπα που περιλαμβάνονται σε αυτό το εγχειρίδιο θα είναι διαθέσιμα για λήψη στον δικτυακό τόπο της οργάνωσης Missing Children Europe στην ιστοσελίδα <http://missingchildren-europe.eu/>.

⁶ Missing Children Europe (2019), Αναζητούνται η Αμπίνα και ο Κίρο σε όλη την ΕΕ: ο οργανισμός Missing Children Europe και οι συνεργάτες του καταβάλλουν προσπάθειες με σκοπό τον τερματισμό της εκμετάλλευσης παιδιών - μεταναστών χρησιμοποιώντας πλασματικές υποθέσεις. Ολόκληρο το άρθρο διαθέσιμο εδώ: <http://aminameanssafe.eu/News/Post/238/Looking-for-Abena-and-Qiro-across-the-EU-Missing-Children-Europe-and-partners-work-towards-ending-exploitation-of-children-in-migration-with-fictional-cases>

3. Αρχές

Εισαγωγή

Όταν τα παιδιά στερούνται γονείς ή φροντιστές, το κράτος υποχρεούται να τους παρέχει ειδική προστασία και βοήθεια και να διασφαλίζει την ασφάλειά τους. Είναι σημαντικό να ληφθούν μέτρα για την πρόληψη της εξαφάνισης παιδιών από την κρατική περίθαλψη και για την κατάλληλη αντιμετώπιση των εξαφανίσεων και του κινδύνου εκμετάλλευσης.

Η πρόληψη και η αντιμετώπιση των εξαφανισμένων παιδιών από τρίτες χώρες αποτελεί ιδιαίτερα περίπλοκο και ευαίσθητο καθήκον. Αυτό συμβαίνει λόγω των διαφόρων αιτιών για τις οποίες ένα παιδί μπορεί να εξαφανιστεί ή να κινδυνεύει να πέσει θύμα εκμετάλλευσης. Προέρχεται επίσης από την ανάγκη για αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ φορέων που διαθέτουν διάφορες αρμοδιότητες, όπως η προστασία των παιδιών, η κοινωνική πρόνοια, η μετανάστευση, οι φορείς επιβολής του νόμου και οι εργαζόμενοι στα σύνορα, σε εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο.

Το διεθνές δίκαιο και το δίκαιο της ΕΕ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον

καθορισμό των υποχρεώσεων που πρέπει να εκπληρώνουν οι φορείς κατά την εκτέλεση αυτού του ζωτικού έργου. Οι γενικές υποχρεώσεις για τα δικαιώματα των παιδιών έχουν καθοριστική σημασία. Αυτές περιλαμβάνουν τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα διεθνή και τα ευρωπαϊκά μέσα ασύλου, μετανάστευσης και εμπορίας ανθρώπων αποτελούν επίσης μέσα ουσιαστικής σημασίας σε αυτόν τον τομέα. Καθορίζουν κοινές υποχρεώσεις σχετικά με πρόσωπα εντός της ΕΕ που ενδέχεται να ζητούν διεθνή προστασία, τα οποία ενδέχεται να έχουν διακινηθεί με εμπορία ή δεν διαθέτουν έγγραφα ταυτοποίησης.

Η κατανόηση αυτών των κοινοτικών και διεθνών διατάξεων είναι σημαντική για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Συγκεκριμένα, τα εθνικά μέτρα πρέπει να πληρούν τις υποχρεώσεις που καθορίζονται σε επίπεδο ΕΕ. Σε αντίθετη περίπτωση, η Επιτροπή μπορεί να ασκήσει δίωξη εναντίον ενός Κράτους

Μέλους για παράβαση ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου. Επιπλέον, ορισμένες διατάξεις της ΕΕ προβλέπουν τη διασυννοριακή συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών σε συγκεκριμένους τομείς. Το έγγραφο αναφοράς για το δίκαιο και την πολιτική της ΕΕ σχετικά με τα ασυνόδευτα παιδιά στο σχέδιο CONNECT (www.connectproject.eu) ορίζει τις βασικές νομικές υποχρεώσεις για τα ασυνόδευτα παιδιά στο πλαίσιο της διεθνούς και της κοινοτικής νομοθεσίας. Αναφέρεται επίσης σε ένα ευρύ φάσμα πολιτικών και πρακτικών πόρων που μπορούν να βοηθήσουν πολύ τους διαμορφωτές πολιτικής και τους επαγγελματίες στον τομέα αυτό. Εξίσου σημαντικές είναι οι αρχές που εκτίθενται στο έγγραφο προβληματισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα

ολοκληρωμένα συστήματα προστασίας των παιδιών από τον Ιούνιο του 2015, στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προστασία των παιδιών κατά τη μετανάστευση από τον Απρίλιο του 2017 και στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την προστασία των παιδιών κατά τη μετανάστευση από τον Μάιο του 2018.

Παρακάτω, προσδιορίζουμε τις βασικές αρχές που θα πρέπει να διέπουν τις πρακτικές ενέργειες των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικής και των επαγγελματιών σε σχέση με τις εξαφανίσεις και την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων, με παραδείγματα κοινοτικών και διεθνών μέσων που σχετίζονται με την εκπλήρωση αυτών των αρχών.

Πάντα Παιδί: ένα όραμα για τον τρόπο διαφύλαξης των δικαιωμάτων των παιδιών κατά τη μετανάστευση⁷

Τα παιδιά μεταναστεύουν από τις χώρες προέλευσης ή διαμονής τους για διάφορους λόγους, και συχνά λόγω ενός συνδυασμού παραγόντων. Μπορεί να αναζητούν ασφάλεια, σταθερότητα, άσυλο, ένα αξιοπρεπές εισόδημα και βιοτικό επίπεδο, απαλλαγή από τις διακρίσεις, οικογενειακή επανένωση, οικονομικές ή μορφωτικές ευκαιρίες, μεταξύ άλλων, και συχνά ένα συνδυασμό αυτών. Μερικά είναι θύματα σωματεμπορίας. Μπορεί να ταξιδεύουν με πολλές οικογένειες, με άλλους ενήλικες ή συνομηλίκους, ή μπορεί να είναι ασυνόδευτα. Κάποια χωρίζονται από τα μέλη της οικογένειάς τους κατά τη διαδρομή. Κάποια πραγματοποιούν πολύ επικίνδυνα ταξίδια στην προσπάθειά τους να φτάσουν στην ΕΕ ή να μετακινηθούν μέσα σε αυτήν, ενώ άλλα πεθαίνουν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους.

Ανεξάρτητα από τους λόγους για τους οποίους ένα παιδί μεταναστεύει, ανεξάρτητα από τις συνθήκες ή την κατάσταση του (ή των γονέων του), έχει όλα του τα δικαιώματα ως παιδί, πρωτίστως σύμφωνα με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού

(CRC), καθώς και σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας και τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

Ωστόσο, αυτά τα δικαιώματα δεν αντικατοπτρίζονται πάντα σε κάποιο νόμο, πολιτική ή πρακτική. Τα παιδιά αντιμετωπίζουν διακρίσεις όσον αφορά την πρόσβαση στα δικαιώματά τους ως παιδιά, ανάλογα με το καθεστώς διαμονής ή μετανάστευσής τους (ή των γονέων τους). Αντί να προέχει το καθεστώς τους ως παιδιών, τα δικαιώματά τους σε υπηρεσίες (όπως η υγειονομική περίθαλψη και η στέγαση) συχνά διέπονται από διαφορετικούς νόμους ή πολιτικές που επικεντρώνονται κυρίως στο καθεστώς μετανάστευσης (π.χ. ως άτομα χωρίς έγγραφα και ως αιτούντες άσυλο). Πράγματι, η πρόσβαση στις απαραίτητες υπηρεσίες μπορεί να διακυβεύεται, καθώς εφαρμόζονται διαφορετικά καθεστώτα ή όταν μεταβάλλονται τα καθεστώτα μετανάστευσης (για παράδειγμα από αιτούντες άσυλο σε άτομα χωρίς έγγραφα ταυτοποίησης και σε άτομα με εντολή απέλασης). Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα σοβαρά κενά στην προστασία

⁷ Η Missing Children Europe υποστηρίζει το όραμα της Πρωτοβουλίας για τα Παιδιά κατά τη Μετανάστευση. Το πλήρες κείμενο διατίθεται εδώ: <http://childreninmigration.eu/vision>

και στη διαφύλαξη των δικαιωμάτων των παιδιών.

Κατά συνέπεια, απαιτείται μια συνολική και βασισμένη στα δικαιώματα προσέγγιση για όλα τα παιδιά στο πλαίσιο της διεθνούς μετανάστευσης, η οποία:

1. Σέβεται, προστατεύει και διαφυλάττει τα δικαιώματα όλων των παιδιών κατά τη μετανάστευση, χωρίς διακρίσεις.

Τα δικαιώματα των παιδιών, όπως καθορίζονται στη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του Παιδιού, ισχύουν εξίσου για όλα τα παιδιά, χωρίς καμία διάκριση λόγω του καθεστώτος μετανάστευσης, διαμονής ή υπηκοότητας, καθώς και άλλων λόγων (ηλικία, εθνική ή εθνοτική καταγωγή, θρησκεία, ταυτότητα φύλου, σεξουαλικό προσανατολισμό, αναπηρία κτλ.).

2. Συμπεριλαμβάνει όλα τους τα δικαιώματα και όλες τις πτυχές της κατάστασής τους.

Όλες οι πτυχές της κατάστασης των παιδιών κατά τη μετανάστευση, σε κάθε στάδιο της μετανάστευσης, θα πρέπει να εξετάζονται, με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων τους.

3. Μεριμνά για τα παιδιά σε όλες τις δράσεις, σε όλους τους τομείς πολιτικής και σε όλα τα στάδια χάραξης πολιτικής.

Τα δικαιώματα των παιδιών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη συστηματικά και να εξετάζονται σε κάθε είδους νομοθεσία και πολιτικές που τα επηρεάζουν. Οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής θα πρέπει να εξετάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι ανήλικοι μετανάστες επηρεάζονται από διαφορετικές πολιτικές και δράσεις, και να διασφαλίζουν ότι τα δικαιώματά τους γίνονται σεβαστά, ότι προστατεύονται και διαφυλάττονται.

4. Συμπεριλαμβάνει όλους τους σχετικούς φορείς που συνεργάζονται

Πολλοί διαφορετικοί φορείς δουλεύουν με ανήλικους μετανάστες, μεταξύ των οποίων ένα ευρύ φάσμα δημόσιων φορέων και οργανισμών, διακυβερνητικών οργανώσεων, ΜΚΟ, οργανώσεων των οποίων ηγούνται παιδιά και νέοι, επαγγελματιών, ιδιωτικών εταιρειών και οργανώσεων εθελοντών. Οι δι-υπηρεσιακές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις είναι καθοριστικές για την επίτευξη αποτελεσματικής αντιμετώπισης ως προς την κατάσταση των παιδιών.

Σχετικές εξελίξεις στην ΕΕ στον εν λόγω τομέα

Οι κύριες εξελίξεις στην ΕΕ όσον αφορά την προστασία όλων των ανήλικων μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών που κινδυνεύουν από εμπορία ανθρώπων ή εξαφάνιση, συλλέγονται, αναλύονται και ενημερώνονται συνεχώς στην ιστοσελίδα της Πρωτοβουλίας για τα Παιδιά στη Μετανάστευση (Initiative for Children in Migration). Η Πρωτοβουλία για τα Παιδιά κατά τη Μετανάστευση είναι μια άτυπη συνεργασία μεταξύ ΜΚΟ και διακυβερνητικών οργανώσεων που εμπλέκονται στη συντονισμένη στήριξη της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας και των πολιτικών που σχετίζονται με τους ανήλικους μετανάστες. Η Πρωτοβουλία ενθαρρύνει τα ευρωπαϊκά και εθνικά θεσμικά όργανα να διασφαλίζουν τα δικαιώματα και την προστασία όλων των παιδιών κατά τη μετανάστευση. Τον συντονισμό του ιστοτόπου για λογαριασμό της Πρωτοβουλίας έχουν αναλάβει οι οργανώσεις Child Circle, Missing Children Europe, PICUM και Terre des Hommes, μαζί με άλλες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη πόρων για συγκεκριμένα ζητήματα.

<http://childreninmigration.eu/Spotlight-on-EU>

ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ - ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ:

1. Κάθε παιδί έχει δικαίωμα αναγνώρισης, σεβασμού και προστασίας ως κάτοχος δικαιωμάτων, με αδιαπραγμάτευτα δικαιώματα προστασίας.

Κάθε παιδί αντιμετωπίζεται με αξιοπρέπεια και ως μοναδικό και πολύτιμο ανθρώπινο ον με ατομική προσωπικότητα, ξεχωριστές ανάγκες, συμφέροντα και ιδιαιτερότητα, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το δικαίωμα του παιδιού στη συμμετοχή.

Λαμβάνονται μέτρα ώστε να δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να προστατεύουν τον εαυτό τους και τους συνομηλικούς τους και να διεκδικούν τα δικαιώματά τους.

Οι μηχανισμοί για την υποβολή καταγγελιών και αναφορών με άξονα το παιδί και που είναι προσβάσιμοι από τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων των γραμμών βοήθειας και των ανοικτών γραμμών επικοινωνίας, ενσωματώνονται στο σύστημα.

Τα παιδιά συμμετέχουν στις αποφάσεις που τα αφορούν, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των στρατηγικών, των πολιτικών, των προγραμμάτων και των υπηρεσιών προστασίας των παιδιών.

2. Κανένα παιδί δεν υφίσταται διακρίσεις.

Όλα τα παιδιά, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, χρώματος, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποίθησεων, πολιτικών ή άλλων απόψεων, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, παρουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού έχουν πρόσβαση και μπορούν να επωφεληθούν από τα εθνικά συστήματα προστασίας των παιδιών σε ισότιμη βάση.

3. Τα συστήματα προστασίας των παιδιών περιλαμβάνουν μέτρα πρόληψης.

Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη θέσπιση εθνικής νομοθεσίας που απαγορεύει όλες τις μορφές βίας κατά των παιδιών σε όλα τα περιβάλλοντα, μέτρα πολιτικής που προωθούν τα δικαιώματα των παιδιών, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των παιδιών, των γονέων και της κοινωνίας γενικά, την προληπτική πολιτική και μέτρα προβολής ειδικά για τις διακρίσεις εις βάρος ορισμένων ομάδων, υποστήριξη των γονέων και της οικογένειας, καθολικές και στοχοθετημένες κοινωνικές υπηρεσίες, ολοκληρωμένες στρατηγικές για τη μείωση της παιδικής φτώχειας, μηχανισμούς διεκδίκησης δικαιωμάτων για τα παιδιά, διασυνδέσεις με άλλους τομείς πολιτικής και εμπειριστωμένη συλλογή δεδομένων.

4. Οι οικογένειες υποστηρίζονται στο ρόλο τους ως πρωταρχικοί φροντιστές.

Η πρωταρχική θέση των οικογενειών στην παροχή παιδικής φροντίδας και προστασίας αναγνωρίζεται και υποστηρίζεται μέσω καθολικών και στοχοθετημένων υπηρεσιών, σε όλα τα στάδια παρέμβασης, ιδίως μέσω της πρόληψης.

5. Οι κοινωνίες αναγνωρίζουν και υποστηρίζουν το δικαίωμα του παιδιού στην ελευθερία από κάθε μορφή βίας.

Υπάρχουν συντονισμένες προσπάθειες για την ενημέρωση του κοινού, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, για τα δικαιώματα των παιδιών και την ενθάρρυνση δράσεων για την πρόληψη της βίας κατά των παιδιών και για την πρόληψη του στιγματισμού παιδιών-θυμάτων βίας.

6. Τα συστήματα προστασίας των παιδιών εξασφαλίζουν επαρκή φροντίδα.

- > Οι επαγγελματίες του χώρου είναι αφοσιωμένοι στο έργο τους και έχουν τις απαραίτητες δεξιότητες. Οι επαγγελματίες και οι σύμβουλοι που εργάζονται για τα παιδιά και με τα παιδιά λαμβάνουν εκπαίδευση και καθοδήγηση σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού, τη νομοθεσία περί προστασίας των παιδιών και τις νομικές διαδικασίες και, γενικότερα, την ανάπτυξη των παιδιών. Τα απαραίτητα πρωτόκολλα και οι διαδικασίες είναι στη διάθεσή τους για να διευκολύνουν τον ρόλο τους και η αντιμετώπιση της βίας κατά των παιδιών συνδυάζει πολλά επιστημονικά πεδία.
- > Γίνεται διαμοιρασμός των πληροφοριών σχετικά με την πιστοποίηση και την κατάρτιση για την προώθηση της εμπιστοσύνης, ακόμη και πέρα από τα σύνορα.
- > Υπάρχουν πρότυπα, δείκτες και μέθοδοι και συστήματα ελέγχου και αξιολόγησης, υπό την αιγίδα ενός εθνικού συντονιστικού πλαισίου. Τα συστήματα ρυθμίζονται αποτελεσματικά, παρακολουθούνται και ελέγχονται ανεξάρτητα, εξασφαλίζοντας προσβάσιμες και ποιοτικές υπηρεσίες με άξονα τα παιδιά, εξασφαλίζοντας επίσης φροντίδα για όλα τα παιδιά. Το σύστημα ελέγχου εγγυάται απεριόριστη πρόσβαση στον ποιοτικό έλεγχο των παρεχόμενων υπηρεσιών, ιδίως για κάθε είδους περίθαλψη.
- > Μέσα σε οργανισμούς που εργάζονται άμεσα για τα παιδιά και με παιδιά, εφαρμόζονται πολιτικές προστασίας των παιδιών και υπάρχουν μηχανισμοί υποβολής εκθέσεων. Όλες οι υπηρεσίες και οι φορείς παροχής υπηρεσιών, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οι ιδιωτικοί σύλλογοι, οι εμπορικές ή μη κερδοσκοπικές οργανώσεις που εργάζονται άμεσα με παιδιά διαθέτουν εμπεριστατωμένες πολιτικές προστασίας των παιδιών.

7. Τα συστήματα προστασίας των παιδιών έχουν θεσπίσει διακρατικούς και διασυνοριακούς μηχανισμούς.

Λόγω της αύξησης του αριθμού των παιδιών που εμπλέκονται σε διασυνοριακές καταστάσεις που χρήζουν μέτρων προστασίας των παιδιών, εντατικοποιούνται οι προσπάθειες μέσω της αποσαφήνισης των ρόλων και των αρμοδιοτήτων, γίνεται ενημέρωση των πληροφοριών σχετικά με τη χώρα καταγωγής, εξασφαλίζοντας ένα εθνικό σημείο αναφοράς για διασυνοριακά θέματα προστασίας των παιδιών, για τη θέσπιση διαδικασιών / οδηγιών / πρωτοκόλλων / διαδικασιών, για παράδειγμα για τη μεταφορά αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο των διαδικασιών ασύλου (Κανονισμός του Δουβλίνου), ή όταν εξετάζεται η ανάθεση της φροντίδας εκτός της χώρας ή ο εντοπισμός της οικογένειας και η προστασία σε υποθέσεις εμπορίας παιδιών. Ωστόσο, για παιδιά που ζητούν διεθνή προστασία ή παιδιά-θύματα εμπορίας ανθρώπων, όπου η επαφή μπορεί να θέσει σε κίνδυνο το παιδί ή/και την οικογένεια, απαιτείται προσεκτικός χειρισμός.

8. Το παιδί έχει υποστήριξη και προστασία.

Κανένα παιδί δεν πρέπει να στερείται την υποστήριξη και την προστασία ενός νόμιμου κηδεμόνα ή άλλου αναγνωρισμένου υπεύθυνου ενήλικα ή αρμόδιου δημόσιου φορέα ανά πάσα στιγμή. Λόγω της ανάγκης συνέχισης των ενεργειών, το σύστημα προστασίας των παιδιών ορίζει ένα άτομο ως υπεύθυνο αναφοράς για το παιδί για θέματα όπως την υποβολή εκθέσεων και παραπομπής έως και την παρακολούθηση και την επανένταξη, ώστε να διασφαλίσει τη διασύνδεση μεταξύ των διαφόρων τομέων και να εγγυηθεί μια εμπεριστατωμένη και συνολική αντιμετώπιση.

9. Εκπαίδευση για τον εντοπισμό των κινδύνων για τα παιδιά σε δυνητικά ευάλωτες καταστάσεις παρέχεται επίσης σε εκπαιδευτικούς σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος, κοινωνικούς λειτουργούς, γιατρούς, νοσηλευτές και άλλους επαγγελματίες υγείας, ψυχολόγους, δικηγόρους, δικαστές, αστυνομικούς, σωφρονιστικούς υπαλλήλους, δημοσιογράφους, εργαζόμενους σε τομείς πρόνοιας, παρόχους βοήθειας κατ' οίκον, δημόσιους υπαλλήλους και λειτουργούς, αξιωματούχους ασύλου και παραδοσιακούς και θρησκευτικούς ηγέτες. Οι κανόνες σχετικά με την αναφορά περιπτώσεων βίας κατά των παιδιών ορίζονται σαφώς και οι επαγγελματίες που έχουν την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων είναι υπόλογοι.

10. Υπάρχουν ασφαλείς, ευρέως δημοσιοποιημένοι, εμπιστευτικοί και προσβάσιμοι μηχανισμοί αναφοράς.

Παρέχονται μηχανισμοί για τα παιδιά, τους εκπροσώπους τους και άλλους για να αναφέρουν περιστατικά βίας κατά των παιδιών, μεταξύ άλλων μέσω γραμμών βοήθειας 24/7 και ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών.

4. Τα παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο εμπορίας ανθρώπων ως συγκεκριμένη ομάδα-στόχος

Ενας ανήλικος μετανάστης πρέπει να αντιμετωπίζεται ως παιδί και να προστατεύεται ως παιδί, όπως διευκρινίζεται στα προηγούμενα κεφάλαια, ακόμη και όταν εξαφανίζεται από τα συστήματα πρόνοιας ή πέφτει θύμα εκμετάλλευσης. Η αρχή αυτή δεν έρχεται σε αντίθεση με την ανάγκη προσαρμογής της αντιμετώπισης στις συγκεκριμένες περιστάσεις της εξαφάνισής τους. Οι επαγγελματίες και τα άτομα που αντιμετωπίζουν τις υποθέσεις εξαφάνισης ή εμπορίας παιδιών κατά τη μετανάστευση πρέπει να έχουν τις απαραίτητες γνώσεις σχετικά με τις συγκεκριμένες συνθήκες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά, επειδή οι απόψεις και οι αποφάσεις τους μπορούν να είναι επωφελείς.

Τα παιδιά μεταναστεύουν για να ξεφύγουν από τη βία, τις διώξεις, την εξαναγκαστική στρατολόγηση, τις ένοπλες συγκρούσεις, τη φτώχεια, τις καταστροφές λόγω της

κλιματικής αλλαγής και τις φυσικές καταστροφές. Πολλοί νέοι προσπαθούν να βρουν ευκαιρίες για εργασία ή εκπαίδευση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα παιδιά ενδέχεται να μεταναστεύουν για να αποφύγουν τις απειλές κατά του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων (FGM-Female Genital Mutilation), του καταναγκαστικού γάμου ή άλλων μορφών βίας λόγω φύλου. Οι υπάρχουσες πολιτικές και πρακτικές ενέχουν σοβαρές απειλές για τα παιδιά που μεταναστεύουν προς την Ευρώπη, αλλά και μετά την άφιξή τους στην Ευρώπη.

Πριν φτάσουν στην Ευρώπη, το σημαντικότερο χάσμα στις πολιτικές και τις διαδικασίες για τα παιδιά είναι οι περιορισμοί στην πρόσβαση σε ασφαλείς και νόμιμες ευκαιρίες μετανάστευσης. Η Επιτροπή των Δικαιωμάτων του Παιδιού- Γενικό Σχόλιο Αριθ. 6 σχετικά με τη Μεταχείριση των Ασυνόδευτων και

Χωρισμένων Παιδιών Εκτός της Χώρας Προέλευσής τους εξηγεί λεπτομερώς τους σοβαρούς κινδύνους εκμετάλλευσης και κακοποίησης.⁸ Στην Ιταλία, οι γιατροί αναφέρουν ότι οι ιατρικές εξετάσεις δείχνουν ότι πολλά παιδιά εμφανίζουν σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. Αυτό θεωρείται ως απόδειξη ότι έχουν υποστεί σεξουαλική εκμετάλλευση κατά τη μετακίνησή τους.⁹ Η έρευνα δείχνει οι ειδικοί παράγοντες μπορούν να καταστήσουν τα παιδιά και τους νέους πιο ευάλωτους στην εκμετάλλευση: ταξιδεύουν μόνοι τους, έχουν χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο και το ταξίδι τους έχει μεγάλη διάρκεια. Σημαντικός παράγοντας είναι η ξενοφοβία και ο ρατσισμός που αντιμετωπίζουν τα παιδιά, τα οποία έχουν αποδειχθεί ότι συμβάλλουν σε σημαντικό βαθμό στην κακοποίηση και την εκμετάλλευση των παιδιών κατά τη μετακίνησή τους.¹⁰

Είναι τεκμηριωμένο το γεγονός ότι, όταν τα παιδιά που μεταναστεύουν φτάνουν στην Ευρώπη, ενδέχεται να αντιμετωπίσουν πολλές διαφορετικές καταστάσεις, όλες

εξίσου επισφαλείς. Ορισμένα από αυτά υφίστανται σεξουαλική εκμετάλλευση για να «αποπληρώσουν» τα δάνεια της διακίνησής τους. Ορισμένα υφίστανται κακοποίηση κατά την κράτησή τους λόγω μετανάστευσης. Ορισμένα καταλήγουν να ζουν στους δρόμους διατρέχοντας σημαντικές βλάβες λόγω ελλιών ή/και παραβατικών διαδικασιών ταυτοποίησης της ηλικίας τους ή εξαιτίας του φόβου τους για απέλαση.¹¹ Ορισμένα καταλήγουν σε καλλιέργειες κάνναβης ή σε άλλες μορφές εγκληματικής εκμετάλλευσης και δεν αναγνωρίζονται ποτέ ως θύματα. Ορισμένα πέφτουν θύματα εργασιακής εκμετάλλευσης σε γεωργικές καλλιέργειες προσπαθώντας να χαράξουν τη δική τους πορεία μετανάστευσης διαμέσου της Ευρώπης.

Εάν το παιδί έχει πέσει θύμα εκμετάλλευσης ή υπάρχει πρόθεση εκμετάλλευσης του παιδιού, η έγκαιρη αναγνώριση είναι κρίσιμη. Ωστόσο, αυτό δεν είναι εύκολο έργο.

⁸ Γενικό Σχόλιο Αριθ. 6 (2005): Μεταχείριση των ασυνόδευτων παιδιών και των παιδιών που έχουν χωριστεί από τις οικογένειές τους εκτός της χώρας καταγωγής τους (Treatment of Unaccompanied and Separated Children Outside their Country of Origin)

⁹ Βρετανική Βουλή των Λόρδων, Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2η Έκθεση της Συνόδου 2016-17, Παιδιά σε κρίση: ασυνόδευτα παιδιά-μετανάστες στην ΕΕ (Children in crisis: unaccompanied migrant children in the EU), §24.

¹⁰ ΔΟΜ και UNICEF (2017) Εφιαλτικά ταξίδια (*Harrowing Journeys*). Παιδιά και Νέοι σε κίνηση στη Μεσόγειο Θάλασσα, σε κίνδυνο εμπορίας ανθρώπων και εκμετάλλευσης (*Children and Youth on the Move across the Mediterranean Sea, at Risk of Trafficking and Exploitation*)

¹¹ Έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης Σταματήστε τη βία και την εκμετάλλευση κατά των παιδιών-μεταναστών - Ψήφισμα 2295 (2019) Προσωρινή έκδοση (27 Ιουνίου 2019)

Τα παιδιά-θύματα είναι απίθανο να αποκαλύψουν άμεσα την εκμετάλλευση και ο λόγος τους μπορεί να είναι ακατάληπτος και ορισμένες φορές αντιφατικός. Μπορεί να υποφέρουν από ψυχολογικό, σωματικό ή συναισθηματικό τραύμα και μπορεί να υπόκεινται σε συνεχιζόμενο φόβο (ή να ελέγχονται) από όσους τους εμπορεύονται ή εκμεταλλεύονται. Οι έρευνες δείχνουν ότι ιδιαίτερα τα παιδιά δυσκολεύονται να αποκαλύψουν τις εμπειρίες της κακοποίησης τους.¹² Ο εντοπισμός πιθανών θυμάτων και η αποκάλυψη των λεπτομερειών των εμπειριών τους είναι σπανίως μεμονωμένα γεγονότα, αλλά κλιμακώνονται με την πάροδο του χρόνου και πραγματοποιείται μόνο όταν το παιδί έχει σχέση εμπιστοσύνης και ασφάλειας με έναν επαγγελματία του χώρου.¹³

Η έρευνα υποδεικνύει επίσης ότι ο εντοπισμός ενός παιδιού ως πιθανού θύματος εμπορίας ανθρώπων θεωρείται βασικός κίνδυνος εξαφάνισης ενός παιδιού από τις δομές πρόνοιας¹⁴. Αν η μαρτυρία τους δεν γίνει πιστευτή, σε

περίπτωση που αποκαλύπτουν στοιχεία για την εκμετάλλευσή τους, το γεγονός αυτό αποδείχτηκε ότι αυξάνει τον κίνδυνο εξαφάνισής τους. Τυχόν διαφωνίες σχετικά με το θέμα της ηλικίας έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην αίσθηση του παιδιού ότι οι αρχές το πιστεύουν και στην ανάπτυξη εμπιστοσύνης προς τους αρμόδιους επαγγελματίες. Η ταυτοποίηση της ηλικίας μπορεί να επηρεάσει περαιτέρω τον τύπο της στήριξης και του καταλύματος που λαμβάνουν, γεγονός που, με τη σειρά του, θα επηρεάσει σημαντικά τον κίνδυνο εξαφάνισής τους.

Τα παιδιά μπορούν να φθάσουν στην Ευρώπη συνοδευόμενα από ενήλικες που είτε δεν έχουν σχέση με αυτά είτε σε συνθήκες που προκαλούν ανησυχίες για την προστασία των παιδιών. Για παράδειγμα, μπορεί να μην υπάρχει προϋπάρχουσα σχέση μεταξύ του παιδιού και του συνοδού ενήλικα ή ακόμη και καμία γνώση από τους φροντιστές ή/και τις αρχές σχετικά με το πρόσωπο που θα φροντίσει για το παιδί. Μπορεί να παρουσιάζονται ως φαινομενικά συνοδευόμενα παιδιά αλλά

¹² Illock, D. and Miller, P., No one noticed, no one heard: a study of disclosures of childhood abuse. (NSPCC, London, 2013), διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://learning.nspcc.org.uk/research-resources/2013/no-one-noticed-no-one-heard/>

¹³ Pearce, J.J., Hynes, P. and Bovarnick, S., *Breaking the Wall of Silence: Practitioners' Responses to Trafficked Children and Young People* (NSPCC, London, 2009), διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://library.nspcc.org.uk/HeritageScripts/Hapi.dll/search2?CookieCheck=43765.8746503819&searchTerm0=C2866>

¹⁴ ECPAT UK (2016), *Heading back to Harm, A study on trafficked and unaccompanied children going missing from care in the UK*, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.ecpat.org.uk/heading-back-to-harm-a-study-on-trafficked-and-unaccompanied-children-going-missing-from-care-in-the-uk>

στην πραγματικότητα μεταφέρονται με σκοπό την εκμετάλλευσή τους.

Τα ασυνόδευτα και χωρισμένα παιδιά που δεν έχουν υποστεί εκμετάλλευση κατά την πρώτη συνάντησή με τις δημόσιες αρχές μπορεί να

γίνουν πιο ευάλωτα σε διαφορετικές μορφές εκμετάλλευσης εξαιτίας της παρατεταμένης νομικής αβεβαιότητας που τα αναγκάζει να απομακρυνθούν από τις υπηρεσίες και να εισέλθουν σε επισφάλεια και φτώχεια, που αποτελούν παράγοντες υψηλού κινδύνου.¹⁵

Το συμφέρον του παιδιού είναι το κύριο μέλημα στις υποθέσεις εξαφάνισης παιδιών. Τα ασυνόδευτα παιδιά μπορεί να χρειάστηκε να εγκαταλείψουν το οικείο τους περιβάλλον λόγω ειδικών περιστάσεων και να αναπτυχθούν και να εξελιχθούν σε ανεξάρτητους ενήλικες σε ένα κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον που τους είναι εντελώς νέο. Ο αρχικός πολιτιστικός αποπροσανατολισμός, μαζί με τη νομοθεσία περί μετανάστευσης που εφαρμόζεται, μπορεί να τα καταστήσει ευάλωτα και αυτό απαιτεί κατάρτιση και στήριξη, με βάση τον σεβασμό, την ασφάλεια και την προστασία. Αυτά τα παιδιά μπορεί να εξαφανίζονται για πολλούς λόγους. Όταν εξαφανίζονται από την πρόνοια με δική τους απόφαση, είναι απαραίτητη η γνώση των παραγόντων που τα ωθούν σε αυτό όπως το υπόβαθρό τους, οι πιέσεις που δέχονται και οι στόχοι τους, ώστε να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε και να τα βοηθήσουμε. Στοιχεία όπως οι προσωπικοί τους λόγοι για μετανάστευση, η νομική τους κατάσταση, οι σχέσεις με την οικογένεια στη χώρα προέλευσης ή προορισμού, η ανάγκη για χρήματα για την επίτευξη των στόχων τους ή για την αποστολή στην οικογένειά τους και άλλα στοιχεία μπορεί να προέχουν πολύ περισσότερο γι' αυτά απ' ό,τι η ίδια τους η ασφάλεια. Χωρίς γνώση αυτού του ιστορικού, είναι δύσκολο να εκτιμηθεί ο κίνδυνος εξαφάνισης των παιδιών (ξανά) ή να πέσουν θύματα εμπορίας ανθρώπων και ακόμη πιο δύσκολο να προσφερθεί μια εναλλακτική λύση στα αρχικά τους σχέδια που να θεωρείται ως μια πραγματική επιλογή από το παιδί. Η μέθοδος «συνεργασία με το ασυνόδευτο παιδί», η οποία αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου CONNECT (2014), είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για να κατανοήσουμε περαιτέρω αυτές τις περιστάσεις. <http://www.connectproject.eu>

¹⁵ Sigona, N., Chase, E., Humphris, R. (2017) 'Understanding causes and consequences of going 'missing', Becoming Adult Brief no. 6, London: UCL

5. Προοπτικές δράσης

5.1 Πρόληψη

«(Η Πρόληψη) αφορά κάποιον που έχει την κατάλληλη κατάρτιση και τις γνώσεις γι' αυτά τα θέματα ώστε να είναι σε θέση να κρατήσει τα παιδιά ασφαλή. Όταν ένα νέο άτομο απευθύνεται σε εμάς, φροντίζουμε να τα φέρουμε σε επαφή το συντομότερο δυνατό με κάποιον που μπορεί να τα εκπροσωπήσει. Στη συνέχεια, διασφαλίζουμε ότι ένα δίκτυο ασφάλειας ενεργοποιείται γύρω από το εν λόγω νέο άτομο, καταβάλλοντας προσπάθειες να το στηρίξουμε ώστε να μην εξαφανιστεί ή να επιστρέψει σε κάποιο επικίνδυνο μέρος. Σύμφωνα με τα ευρήματα των ερευνών που έχουμε διεξάγει, οι νέοι χρειάζονται αναδοχή με πλήρως καταρτισμένους φροντιστές που κατανοούν τις ανάγκες των ασυνόδευτων νέων. Χρειάζονται καλή στήριξη, όπως η εποπτεία των κοινωνικών λειτουργών».

[ΜΚΟ που υποστηρίζουν υπηρεσίες επιβολής του νόμου (LEA) και κοινωνικές υπηρεσίες για παιδιά που έχουν υποστεί εμπορία, Ηνωμένο Βασίλειο]

Η μεγιστοποίηση της πρόληψης των παιδιών που εξαφανίζονται βασίζεται ουσιαστικά σε συστήματα προστασίας των παιδιών τα οποία λειτουργούν σωστά. Υπάρχουν ορισμένα ερωτήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την αξιολόγηση της ετοιμότητας ενός συστήματος προστασίας όσον αφορά αυτό το θέμα. Είναι οι φορείς σωστά ενημερωμένοι (σχετικά με το παιδί) και κατάλληλα εκπαιδευμένοι, συνεργάζονται με σκοπό την υποστήριξη του παιδιού και είναι προετοιμασμένοι να αναλάβουν δράση όταν είναι αναγκαίο; Ωστόσο, ένα λειτουργικό σύστημα προστασίας των παιδιών δεν θα είναι πάντα σε θέση να εμποδίσει ένα παιδί να εγκαταλείψει τις εγκαταστάσεις υποδοχής, καθώς πολλοί παράγοντες επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων του παιδιού (όπως οι προτιμήσεις της οικογένειάς τους, το σχέδιό τους για τη μετανάστευση, η γενική ιδέα που έχουν για τη χώρα προορισμού κτλ.).

Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πολλές πτυχές της καλής λειτουργίας της προστασίας των παιδιών όταν μιλάμε για την πρόληψη της εξαφάνισης και της εκμετάλλευσης. Σε αυτό το εγχειρίδιο θα αναλύσουμε μια (μη εξαντλητική) επιλογή αυτών των πτυχών:

- > Πληροφορίες που είναι γνωστές για το παιδί (για την εκτίμηση των κινδύνων και – αν χρειαστεί – για την κατάλληλη αντιμετώπιση αργότερα)
- > Σωστά ενημερωμένο και άρτια καταρτισμένο προσωπικό που ενημερώνει το παιδί για τις επιλογές του
- > Σωστά ενημερωμένο και άρτια καταρτισμένο προσωπικό που αξιοποιεί κάθε ευκαιρία να οικοδομήσει μια σχέση εμπιστοσύνης
- > Σωστά ενημερωμένο και άρτια καταρτισμένο προσωπικό που αξιολογεί τον κίνδυνο να εξαφανιστεί ένα παιδί ή να πέσει (επαν)εμπορία
- > Το σύστημα προστασίας χρειάζεται μια προοπτική προσανατολισμένη στη δράση: όταν ο κίνδυνος εκτιμάται ως υψηλός, πρέπει να ληφθούν μέτρα για την προστασία του παιδιού
- > Στο πλαίσιο του συστήματος προστασίας, οι επαγγελματίες πρέπει να συνεργάζονται στενά
- > Πέρα από τα σύνορα, οι επαγγελματίες πρέπει να συνεργάζονται

Ανίχνευση, εντοπισμός και παραπομπή του παιδιού που χρειάζεται προστασία

Είναι σημαντικό να είναι καταρτισμένοι και κατάλληλα εξοπλισμένοι όλοι οι επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με το παιδί, ιδίως οι ενδιαφερόμενοι που είναι οι πρώτοι που έρχονται σε επαφή με το παιδί (π.χ. συνοριοφύλακες, αξιωματικοί επιβολής του νόμου, κοινωνικοί λειτουργοί κτλ.), ώστε να αναγνωρίζουν τα τρωτά σημεία και τους κινδύνους εκμετάλλευσης και να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προστασίας.

Τα παιδιά συχνά δεν αποκαλύπτουν ότι έχουν πέσει θύματα κακοποίησης, βίας, εκμετάλλευσης ή εμπορίας. Οι επαγγελματίες στην πρώτη γραμμή της υποδοχής ενδέχεται επίσης να αντιμετωπίσουν διαφορετικές αντιδράσεις από τα παιδιά σε αυτές τις συνθήκες και πρέπει να είναι εξοπλισμένοι να αναγνωρίζουν τα πρώιμα σημάδια. Ορισμένα από αυτά μπορεί να είναι σημάδια ότι το παιδί έχει πέσει θύμα, είναι θύμα ή θα πέσει θύμα εκμετάλλευσης (δεν πρόκειται για εξαντλητική λίστα)¹⁶:

> Εμφανίζει σημάδια υποσιτισμού

> Κάνει ανεξήγητες τηλεφωνικές κλήσεις ενώ βρίσκεται σε ένα κατάλυμα

> Έχει χρήματα ή αντικείμενα στην κατοχή του τα οποία δεν έχουν καταγραφεί

> Έχει πολλά χρήματα σε μετρητά

> Δεν έχει χρήματα αλλά έχει κινητό τηλέφωνο

> Λαμβάνει ανεξήγητα / άγνωστα τηλεφωνήματα ενώ βρίσκεται σε ένα κατάλυμα / μια προσωρινή διαμονή

> Εμφανίζει σημάδια σωματικής ή σεξουαλικής κακοποίησης

> Εξαφανίζεται

> Δείχνει φόβο προς τα όργανα επιβολής του νόμου

> Συμπεριφέρεται σαν να πρέπει να κερδίσει ένα ελάχιστο ποσό χρημάτων σε καθημερινή βάση

¹⁶ Αυτός ο κατάλογος αντλεί έμπνευση από τον οδηγό τσέπης για τους επαγγελματίες της πρώτης γραμμής που δημιούργησε ο Κροατικός Ερυθρός Σταυρός και η France Terre d'Asile για τον «εντοπισμό των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε χώρες διέλευσης και προορισμού στην Ευρώπη» (2019) και συμπληρώθηκε περαιτέρω μέσω της εμπειρίας του ECPAT UK.

- > Ζητιανεύει για χρήματα
- > Έχει να πληρώσει ένα τεράστιο χρέος
- > Εργάζεται σε διάφορα μέρη
- > Αφηγείται μια προκατασκευασμένη ιστορία, που πιθανόν μοιάζει πολύ με την ιστορία άλλων παιδιών
- > Η ιστορία του παρουσιάζει κενά και ανεξήγητες κινήσεις
- > Δείχνει να φοβάται για την οικογένειά του στη χώρα προέλευσης, ιδίως σε σχέση με ένα χρέος
- > Δείχνει να μη γνωρίζει πού βρίσκεται
- > Έχει διαταραγμένο ημερήσιο κύκλο: πρόγραμμα ύπνου, καθυστερεί στα ραντεβού ή /και τα χάνει, κάνει επανειλημμένες και αδικαιολόγητες απουσίες κτλ., με αποτέλεσμα να αισθάνεται κόπωση και να έχει πρόβλημα συγκέντρωσης
- > Δεν φαίνεται να ανησυχεί ούτε να κάνει ερωτήσεις σχετικά με τις λύσεις στέγασης
- > Συχνάζει σε χώρους που είναι ευρέως γνωστοί ως χώροι εκμετάλλευσης (όπως επαιτεία στους δρόμους, πορνεία, παραγωγή ναρκωτικών ή χώρος διακίνησης ναρκωτικών)

- > Υπάρχει ένας γείτονας (ή κηδεμόνας) που διαμαρτύρεται, για παράδειγμα σχετικά με θόρυβο, υπερβολικό αριθμό επισκεπτών ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο που μπορεί να υποδηλώνει σεξουαλική εκμετάλλευση ή εγκληματική εκμετάλλευση
- > Λαμβάνει κοινωνικές παροχές ή επιδόματα, αλλά του έχουν πει να τα παραδίδει σε άλλο άτομο ή/και δεν έχει πρόσβαση στις ίδιες τις παροχές
- > Συχνά φεύγει από το κατάλυμά του με διαφορετικά αυτοκίνητα ή με διαφορετικούς ανθρώπους

Τα παιδιά μπορεί επίσης να αισθάνονται καχυποψία και φόβο προς τις αρχές και το προσωπικό υποστήριξης ως αποτέλεσμα αυτών των εμπειριών. Συχνά η μαρτυρία τους απαιτεί χρόνο. Η δημιουργία συνθηκών και περιβάλλοντος για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης είναι το κλειδί για να διασφαλιστεί ότι οι ανάγκες του παιδιού ικανοποιούνται από το πρώιμο στάδιο. Για τον λόγο αυτό, τα παιδιά πρέπει πάντα να παραπέμπονται το συντομότερο δυνατόν στην κατάλληλη φροντίδα και σε εξειδικευμένους επαγγελματίες.

Οι πιο επιτυχημένες πρακτικές είναι αυτές που λαμβάνουν υπόψη τους χρονικούς περιορισμούς, καθώς τα παιδιά μπορεί να εξαφανιστούν μέσα σε λίγες ώρες μετά την κράτησή τους ή την τοποθέτησή τους σε κέντρο φροντίδας.

> Οι αρχές που αναπτύσσονται σε γνωστά συνοριακά σημεία, όπως αεροδρόμια, λιμάνια και κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης (hotspots), θα πρέπει να εκπαιδεύονται ώστε να εντοπίζουν γρήγορα τους κινδύνους εκμετάλλευσης και εξαφανίσεων και να παραπέμπουν χωρίς καθυστέρηση το παιδί στις κατάλληλες υπηρεσίες προστασίας

των παιδιών, οι οποίες στη συνέχεια θα συλλέξουν πληρέστερες πληροφορίες για το παιδί.

> Είναι σημαντική η κατάρτιση του προσωπικού, για παράδειγμα των κηδεμόνων, για τον τρόπο συλλογής και καταγραφής σχετικών πληροφοριών για το παιδί.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δημοσίευσε μια μελέτη σχετικά με τον Εντοπισμό και την προστασία των θυμάτων εμπορίας στα Σημεία Υποδοχής και Ταυτοποίησης (hotspots) - Εκ των υστέρων αξιολόγηση

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναπτύξει οδηγίες για τον εντοπισμό των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, οι οποίες απευθύνονται ειδικά προς τις προξενικές υπηρεσίες και τους συνοριοφύλακες. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013), «Οδηγίες για τον εντοπισμό των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων».

Ο Ερυθρός Σταυρός της Κροατίας και η MKO France Terre d'Asile δημιούργησαν έναν πρακτικό οδηγό για τους επαγγελματίες της πρώτης υποδοχής σχετικά με «τον εντοπισμό των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε χώρες διαμετακόμισης και προορισμού στην Ευρώπη» (2019), ο οποίος διατίθεται επίσης σε μορφή οδηγού τσέπης.

Συλλογή πληροφοριών ταυτοποίησης

Υπάρχει ένας έλλογος φόβος μεταξύ των ανήλικων μεταναστών ότι η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των οργανισμών μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να οδηγήσει σε απέλαση. Οι πρακτικές αυτού του είδους οδήγησαν στη χρήση δεδομένων στο πλαίσιο της υγείας, της αστυνόμευσης και της εκπαίδευσης.¹⁷ Οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν σε αυτά τα πλαίσια χρησιμοποιήθηκαν για την απόρριψη των αιτήσεων μετανάστευσης ή ασύλου του παιδιού, την απόρριψη της μαρτυρίας τους ότι υπέστησαν εκμετάλλευση, ακόμη και στο πλαίσιο της ταυτοποίησης της ηλικίας. Για τον λόγο αυτό, είναι απαραίτητο να υπάρχει ένα αποτελεσματικό τείχος προστασίας¹⁸ μεταξύ της απέλασης, της προστασίας των παιδιών και άλλων υπηρεσιών κατά τη διαχείριση των πληροφοριών για τους ανήλικους μετανάστες, και επίσης αυτό να γνωστοποιείται σαφώς στο παιδί και στους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προστασία του.

Η συλλογή λεπτομερών και εξαντλητικών πληροφοριών σχετικά με το παιδί είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση της κατάλληλης ανάληψης των επακόλουθων

ενεργειών σε περίπτωση εξαφάνισης. Οι βασικές πληροφορίες πρέπει να συλλέγονται μόλις το παιδί έρθει σε επαφή με μια δημόσια αρχή, αλλά πρέπει να γίνεται με προσοχή και ευαισθησία, δεδομένου ότι τα παιδιά που καταφθάνουν μπορεί να έχουν υποστεί ένα δύσκολο ταξίδι, να χρειάζονται ιατρική φροντίδα, να έχουν ανάγκη ανάπαυση και διατροφή ή άλλους παράγοντες που επηρεάζουν σημαντικά την ικανότητά τους να επικοινωνούν. Οι πληροφορίες που συλλέγονται πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς της εκτίμησης των αναγκών ευημερίας του παιδιού, διευκολύνοντας την εκτίμηση των κινδύνων και εντοπίζοντας μια πιθανή εκμετάλλευση. Τα στοιχεία ταυτοποίησης περιλαμβάνουν το όνομα του παιδιού, την ηλικία, την περιγραφή του παιδιού, συμπεριλαμβανομένων διακριτικών χαρακτηριστικών, τη φωτογραφία, βιομετρικά στοιχεία, όπως δακτυλικά αποτυπώματα (όπου επιτρέπεται), καθώς και πληροφορίες σχετικά με την προέλευση και την εθνικότητα του παιδιού. Θα μπορούσε επίσης να είναι χρήσιμη η συλλογή πληροφοριών σχετικά με τα μέλη της οικογένειας ή τους γνωστούς τους και

¹⁷ Bradley, GM. 2018). Care don't share, Hostile environment data-sharing: why we need a firewall between essential public services and immigration enforcement. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.libertyhumanrights.org.uk/sites/default/files/Liberty%20%27Care%20Don%27t%20Μοιραστείτε%27%20Report%20280119%20RGB.pdf>

¹⁸ Για περισσότερες εξηγήσεις σχετικά με το τι εννοούμε με τον όρο τείχος προστασίας, ανατρέξτε στη διεύθυνση: <https://picum.org/firewall-3/>

την τοποθεσία τους, σχετικά με τις ειδικές ανάγκες του παιδιού (π.χ. ιατρικές ανάγκες) κτλ. Είναι σημαντικό να αναφερθούμε σε βασικές πληροφορίες για το υπόβαθρό τους και πληροφορίες σχετικά με την ευπάθεια, για παράδειγμα εάν το παιδί ήταν θύμα εμπορίας ανθρώπων ή απαγωγής, καθώς αυτά τα στοιχεία θα μπορούσαν να δώσουν κατευθύνσεις στην έρευνα στις υποθέσεις εξαφάνισης.

> Αυτό το βήμα είναι εξαιρετικά σημαντικό στην περίπτωση των ασυνόδευτων παιδιών, καθώς δεν διαθέτουν πάντοτε έγγραφα ταυτότητας και η συλλογή βιομετρικών δεδομένων, όπως τα δακτυλικά αποτυπώματα, δεν επιτρέπεται πάντοτε.

Κάθε παιδί πρέπει να συνδέεται με ένα **προσωπικό αρχείο** (κατά προτίμηση ψηφιακό, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα διαμοιρασμού). Το αρχείο θα πρέπει να είναι μοναδικό, ακόμη και όταν συλλέγονται πληροφορίες κατά τη διάρκεια διαφορετικών περιόδων και από διαφορετικούς φορείς, ώστε να επιτρέπεται η εύκολη αποθήκευση και ανάκτηση των πληροφοριών που συλλέγονται.

Η χρήση **τυποποιημένων εντύπων** για τη συλλογή πληροφοριών, που μοιράζονται με συνέπεια οι αρχές και οι φροντιστές στο εσωτερικό μιας χώρας, θα συμβάλει επίσης σε μια ταχύτερη και αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων υπηρεσιών. Το προσωπικό πρέπει να εκπαιδεύεται σχετικά με τον τρόπο συμπλήρωσης των εντύπων και με ποιους επιτρέπεται να μοιραστούν τις πληροφορίες.

Ευκολότερα συγκεντρωτικά συστήματα (π.χ. βάσεις δεδομένων) για την καταχώριση πληροφοριών που θα βοηθούσαν στον εντοπισμό ή την εξεύρεση του ασυνόδευτου παιδιού θα μπορούσαν να διευκολύνουν τη συνεργασία μεταξύ των αρχών που είναι υπεύθυνες για την προστασία ή/και τις υποθέσεις εξαφάνισης παιδιών. Οι βάσεις αυτές πρέπει να είναι διαφορετικές από τις βάσεις δεδομένων ασύλου και να τις διαχειρίζονται οι αρχές προστασίας των παιδιών. Τα δεδομένα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού για λόγους προστασίας.

Πρότυπο για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με ένα παιδί κατά τη μετανάστευση

Η ακόλουθη φόρμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κοινό πρότυπο για τη συλλογή και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το παιδί μεταξύ διαφορετικών οργανισμών αλλά και διασυνοριακά. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τη φόρμα ως έχει ή να την προσαρμόσετε στις ανάγκες και τα συστήματά σας. Για παράδειγμα, μπορεί να συμπληρωθεί από αρμόδιες αρχές ή φορείς και πρέπει να αποσταλεί στις αρχές προστασίας των παιδιών (π.χ. προς την υπηρεσία που είναι αρμόδια για τον διορισμό ενός κηδεμόνα).

Θα πρέπει πάντα να ζητείται η συναίνεση για τη συλλογή και την κοινοποίηση των πληροφοριών του παιδιού, ώστε, όταν και εάν είναι απαραίτητο, οι πληροφορίες τους να μπορούν να διαμοιράζονται μεταξύ των οργανισμών και των συνόρων (για παράδειγμα, εάν το ζητήσουν οι ομόλογοι σε άλλη χώρα της ΕΕ όπου το εξαφανισμένο παιδί έχει ξαναβρεθεί).

1. Ταυτοποίηση του παιδιού

Επώνυμο:

Όνομα:

Ηλικία:

Ημερομηνία και τόπος γέννησης:

Ιθαγένεια:

Φύλο:

Γλώσσες που μιλά:

Χαρακτηριστικά της εμφάνισής τους (συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για τατουάζ, ουλές κτλ.):

Το παιδί διαθέτει έγγραφα ταυτότητας;

ΝΑΙ (Αριθμός:))

ΟΧΙ

Περιγραφή των εγγράφων ταυτότητας:

.....

Το παιδί έχει διαβατήριο ή διαβατήρια;

ΝΑΙ (Αριθμός:

ΟΧΙ

Περιγραφή του διαβατηρίου (διαβατηρίων):

.....

Το παιδί έχει βίζα;

ΝΑΙ (Τύπος και ημερομηνία λήξης:

ΟΧΙ

2. Είναι γνωστό το παιδί στις αρχές που είναι αρμόδιες για το άσυλο, τον συνοριακό έλεγχο, τη διαμονή ή την επιστροφή;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

3. Ταυτοποίηση των μελών της οικογένειας

Πατέρας:

Επώνυμο:

Όνομα:

Ημερομηνία γέννησης:

Τόπος γέννησης:

Ιθαγένεια:

Οικογενειακή κατάσταση:

Ιδιότητα:

Διεύθυνση κατοικίας (στην ίδια ή σε άλλη χώρα):

.....

.....

Αριθμός τηλεφώνου:

Μητέρα:

Επώνυμο:

Όνομα:

Ημερομηνία γέννησης:

Τόπος γέννησης:

Ιθαγένεια:

Οικογενειακή κατάσταση:

Ιδιότητα:

Διεύθυνση κατοικίας (στην ίδια ή σε άλλη χώρα):

.....

.....

Αριθμός τηλεφώνου:

Αδέρφια: (επαναλάβετε εάν είναι απαραίτητο)

Επώνυμο:

Όνομα:

Ημερομηνία γέννησης:

Τόπος γέννησης:

Ιθαγένεια:

Οικογενειακή κατάσταση:

Ιδιότητα:

Διεύθυνση κατοικίας (στην ίδια ή σε άλλη χώρα):

.....

.....

Αριθμός τηλεφώνου:

Συγγένεια με το παιδί:

Άλλα μέλη της οικογένειας: (επαναλάβετε εάν είναι απαραίτητο)

Επώνυμο:

Όνομα:

Ημερομηνία γέννησης:

Τόπος γέννησης:

Ιθαγένεια:

Οικογενειακή κατάσταση:

Ιδιότητα:

Διεύθυνση κατοικίας (στην ίδια ή σε άλλη χώρα):

.....
.....

Αριθμός τηλεφώνου:

Συγγένεια με το παιδί:

4. Ταξίδια

Σύντομη περιγραφή των περιστάσεων που οδήγησαν το παιδί στη χώρα· μεταφορικά μέσα, στάσεις, χώρες διέλευσης κτλ.:

.....

Ημερομηνία άφιξης στη χώρα

.....

5. Δήλωση του παιδιού σχετικά με την προσωπική του κατάσταση

Τυχόν θέματα υγείας

.....

Παρουσία μελών της οικογένειας στη χώρα ή εντός της ΕΕ

.....

Εμφανίζει το παιδί σημάδια ότι έπεσε θύμα εμπορίας ανθρώπων;

6. Υποδοχή του παιδιού

Διεύθυνση

Πρόσωπο επικοινωνίας;

Η απόφαση για την υποδοχή λήφθηκε από:

7. Οποιοδήποτε στοιχείο που θα αποτελούσε ένδειξη ότι το παιδί μπορεί να εξαφανιστεί¹⁹

8. Οποιαδήποτε άλλη διαθέσιμη πληροφορία θα μπορούσε να είναι χρήσιμη για την ταυτοποίηση του παιδιού

¹⁹ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτό το σημείο, ανατρέξτε στη σελίδα 34

Ορισμός κηδεμόνα

Οι κηδεμόνες πρέπει να διορίζονται το συντομότερο δυνατό μετά τον εντοπισμό ενός ασυνόδευτου παιδιού, προκειμένου να προσπίσουν από την αρχή τα συμφέροντα του παιδιού και να παρέχουν ένα ενιαίο σημείο επαφής σε όλες τις μορφές των νομικών διαδικασιών, όπως αιτήσεις ασύλου και άλλου τύπου προστασία, για την οικογενειακή επανένωση ή για την αναγνώρισή του ως θύμα εμπορίας ανθρώπων.

Οι κηδεμόνες διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στη διασυνοριακή αντιμετώπιση κάθε περίπτωσης. Για παράδειγμα, μπορούν να βοηθήσουν το παιδί να αποκαταστήσει την επαφή με την οικογένειά του, να έλθει σε επαφή με τους

γονείς ή την εκτεταμένη οικογένεια του παιδιού σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, να δημιουργήσει μια σχέση εμπιστοσύνης με το παιδί ή να αναφέρει την εξαφάνιση σε περίπτωση που το παιδί αγνοείται.

Για όλους αυτούς τους λόγους, ο έγκαιρος διορισμός ειδικευμένου, ανεξάρτητου και καταρτισμένου κηδεμόνα είναι καθοριστικής σημασίας και αποτελεί σημαντικό μέσο για την πρόληψη εξαφανίσεων και εκμετάλλευσης.

Όλες οι περαιτέρω οδηγίες αφορούν τους κηδεμόνες ως τα πρόσωπα που είναι κατά κύριο λόγο υπεύθυνα για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των παιδιών.

Για μια πλήρη επισκόπηση των αρμοδιοτήτων, των ρόλων και των καθηκόντων των κηδεμόνων και των συστημάτων κηδεμονίας, ανατρέξτε στο Εγχειρίδιο του FRA (EU Agency for Fundamental Rights - Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης) στα Συστήματα κηδεμονίας για παιδιά που στερούνται γονικής μέριμνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (2015)

Η δέσμη εργαλείων για κηδεμόνες που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος ProGuard (2019) παρέχει πληροφορίες, εργαλεία και βέλτιστες πρακτικές για τους κηδεμόνες που είναι υπεύθυνοι για τα ασυνόδευτα παιδιά στην Ευρώπη. Βλ: ProGuard Guardianship Toolkit

Ενημέρωση και ακρόαση του παιδιού

«Ένα ζωτικό στοιχείο για την καλύτερη εκτίμηση και τον προσδιορισμό των συμφερόντων των παιδιών είναι η επικοινωνία με τα παιδιά για τη διευκόλυνση της ουσιαστικής συμμετοχής των παιδιών και τον προσδιορισμό του βέλτιστου συμφέροντός τους. Η επικοινωνία αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει την ενημέρωση των παιδιών σχετικά με τη διαδικασία και τις πιθανές βιώσιμες λύσεις και υπηρεσίες, καθώς και τη συλλογή πληροφοριών από τα παιδιά και την αναζήτηση των απόψεών τους». Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (2013), Γενικό Σχόλιο Αριθ. 14, περί του δικαιώματος του παιδιού να θεωρούνται πρωταρχικά τα συμφέροντά του, Άρθρο 3, παράγραφος 1

Η παροχή πληροφοριών σε ένα ασυνόδευτο παιδί αποτελεί σημαντικό στοιχείο των δράσεων πρόληψης. Υπάρχει έντονη καχυποψία και επιφύλαξη απέναντι στις αρχές που θα μπορούσαν να μειωθούν με την παροχή πλήρους και κατανοητής πληροφόρησης σχετικά με τις διαδικασίες και τις υπηρεσίες που παρέχονται στο ασυνόδευτο παιδί, για παράδειγμα μέσω επικοινωνίας φιλικής προς τα παιδιά, όπως τα παιδιά, όπως φυλλάδια και βίντεο.

Η δημιουργία μιας σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ του αρμόδιου επαγγελματία και του παιδιού είναι ένα πολύ αποτελεσματικό μέτρο για την πρόληψη της εξαφάνισης του παιδιού.

Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, είναι απαραίτητο να ακούτε το παιδί και να του δώσετε κάθε ευκαιρία να εκφράσει τις ανάγκες και τις ανησυχίες του σε ένα ανοιχτό και μη συγκρουσιακό περιβάλλον.

Η διάρκεια και η πολυπλοκότητα των διαδικασιών ασύλου μπορεί να οδηγήσει σε απογοήτευση, φόβο, έλλειψη εμπιστοσύνης

στο σύστημα προστασίας και μπορεί να δημιουργήσει ψευδείς προσδοκίες. Για την πρόληψη των εξαφανίσεων παιδιών, είναι απαραίτητες οι σαφείς και εμπειριστατωμένες εξηγήσεις σχετικά με τις υπηρεσίες στις οποίες έχει δικαίωμα το παιδί και τις διαδικασίες που έχουν στη διάθεσή τους. Είναι επίσης σημαντικό ο αρμόδιος επαγγελματίας να ασχολείται συστηματικά με το παιδί και να παρέχει ενημερώσεις σχετικά με τη διαδικασία που είναι σε εξέλιξη ή που πρόκειται να αντιμετωπίσει και τι είναι πιθανό να περιλαμβάνει αυτή.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, το να λαμβάνουμε υπόψη τις απόψεις και τις επιθυμίες των παιδιών στις υπηρεσίες και τις διαδικασίες που τα επηρεάζουν είναι ο καλύτερος τρόπος για την πρόληψη των εξαφανίσεων. Για παράδειγμα, εάν το παιδί εκφράσει έντονα την επιθυμία του να παραμείνει σε μια συγκεκριμένη περιοχή ή πόλη, πρέπει να γίνουν τα πάντα για να ικανοποιηθεί αυτή η ανάγκη και να μην τοποθετηθεί το παιδί σε μια απομακρυσμένη περιοχή.

Προσέξτε καλά! Δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για τα παιδιά ώστε να μιλούν και να ακούγονται

Το 2019, το Συμβούλιο των Κρατών της Βαλτικής δημοσίευσε οδηγίες σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας συνθηκών για τα παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο εκμετάλλευσης και εμπορίας ανθρώπων ώστε να μιλούν και να ακούγονται από ειδικούς επαγγελματίες. Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας του οδηγού ζητήθηκε η γνώμη των παιδιών και των νέων που είχαν πέσει θύματα εκμετάλλευσης και εμπορίας ανθρώπων. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. Συμβούλιο των Κρατών της Βαλτικής Θάλασσας (CBSS - Council of the Baltic Sea States) (2019), Δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για τα παιδιά ώστε να μιλούν και να ακούγονται, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.childrenatrisk.eu/wp-content/uploads/2019/02/Listen-Up-2019.pdf>

Βλ. Τον νέο Πρακτικό Οδηγό της ΕΥΓΑ για το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού στις διαδικασίες ασύλου (2019) που είναι διαθέσιμος στη διεύθυνση: <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/Practical-Guide-Best-Interests-Child-EN.pdf>

Κατάλληλος για παιδιά τρόπος παροχής σημαντικών πληροφοριών και δημιουργίας εμπιστοσύνης

Μια ελπιδοφόρα πρακτική: Φυλλάδια

«Οι νέοι προσπαθούν να δημιουργήσουν ένα φυλλάδιο για άλλους νέους για να τους εξηγήσουν τα διάφορα είδη συστημάτων εδώ. Πολλοί νέοι άνθρωποι δεν είναι σίγουροι - ίσως χρειαστεί να πληρώσουν για τη φροντίδα τους ή δεν είναι σίγουροι για το ποια είναι τα δικαιώματά τους. Προσπαθούμε λοιπόν να δημιουργήσουμε ένα φυλλάδιο που να περιέχει κάποιους χρήσιμους αριθμούς, καθώς και ποια είναι τα δικαιώματά τους».

Πηγή: κέντρο υποδοχής στην Ισπανία.

Μια ελπιδοφόρα πρακτική: η εφαρμογή Miniila

Η εφαρμογή παρέχει στα παιδιά πρόσβαση σε φιλικές προς τα παιδιά, ενημερωμένες και προσιτές πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά τους και την υποστήριξη που διατίθεται όπου κι αν βρίσκονται στην Ευρώπη, σε 8 χώρες και σε 5 γλώσσες. Διατίθεται στα καταστήματα εφαρμογών (app stores) από τις αρχές του 2020. Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με την οργάνωση Missing Children Europe

Μια ελπιδοφόρα πρακτική: βίντεο από συνομηλίκους

Στη νότια Ιταλία, οι φροντιστές βοήθησαν μια ομάδα παιδιών από την Αίγυπτο να καταγράψουν ένα βίντεο στο οποίο περιγράφουν σε άλλα παιδιά τι πρέπει να περιμένουν όταν φτάνουν στην Ευρώπη. Ο σκοπός αυτού του βίντεο ήταν να αποκαταστήσει την αλήθεια μετά από ψευδείς πληροφορίες που μπορεί να έχουν δοθεί στα παιδιά, χρησιμοποιώντας τις μαρτυρίες αυτών που έφτασαν πριν από αυτά.

Πηγή: Save the Children Italy

Μια ελπιδοφόρα πρακτική: διαδικτυακά εργαλεία

Η αρχή μετανάστευσης στη Νορβηγία δημιούργησε ένα διαδικτυακό εργαλείο για την ενημέρωση των παιδιών σχετικά με τις διάφορες διαδικασίες ώστε να λάβουν προστασία στη χώρα, με τρόπο φιλικό προς τα παιδιά.

Είναι διαθέσιμο εδώ: <https://asylbarn.no/>

Το φυλλάδιο REACT - ECPAT

Είναι ένα φυλλάδιο φιλικό για τα παιδιά με συμβουλές και σημεία επαφής για τα παιδιά που ενδέχεται να έχουν διακινηθεί στο Βέλγιο, τις Κάτω Χώρες, τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γαλλία. Εντάσσεται στο σχέδιο ReACT (Reinforcing Assistance to Child Victims of Trafficking - Ενίσχυση της Συνδρομής στα Παιδιά-Θύματα Εμπορίας), το οποίο αποσκοπεί στη διασφάλιση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και της προστασίας των παιδιών-θύματων σε νομικές διαδικασίες. Υπάρχει ένα φυλλάδιο διαθέσιμο για κάθε χώρα και σε 13 γλώσσες. Είναι διαθέσιμα εδώ: <https://www.ecpat.org/resources/>

«Εμπνευση – Η προσέγγιση «Resiland»

Το φυλλάδιο «RESILAND» για επαγγελματίες βασίζεται σε ιστορίες παιδιών εν κινήσει και μετατρέπει τα βασικά μηνύματα των παιδιών, αυτά που έμαθαν και τις συμβουλές τους σε κατευθύνσεις για τους επαγγελματίες και τους υπαλλήλους που εργάζονται με τα παιδιά και για τα παιδιά εν κινήσει. Βασίζεται σε όλα τα στάδια της πορείας που έχει να αντιμετωπίσει ο «Resil» - και παρέχει παρατηρήσεις για το πώς οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά να αισθάνονται καλύτερα, να δείχνουν εμπιστοσύνη και να κερδίζουν αυτοπεποίθηση.

Οι παρατηρήσεις αυτές καταλήγουν σε βασικά θέματα σχετικά με την ποιότητα των ανθρώπινων σχέσεων, την αξιοπρέπεια και τον σεβασμό, μια υγιή ζωή και προοπτικές για το μέλλον. Καλεί τους επαγγελματίες και τους υπαλλήλους που εργάζονται με παιδιά εν κινήσει να οικοδομήσουν τη σχέση τους με τα παιδιά εν κινήσει, δίνοντας τις ακόλουθες οδηγίες, οι οποίες μπορεί επίσης να είναι χρήσιμες στο πλαίσιο της πρόληψης των εξαφανίσεων:

- > Ξεκινήστε μια συζήτηση με το παιδί για το τι σημαίνει γι'αυτό η έκφραση «αισθάνομαι σαν στο σπίτι μου». Βοηθήστε το παιδί να φτιάξει έναν προσωπικό χάρτη του τόπου άφιξης με τα σημεία αναφοράς που προτιμά και εμπιστεύεται.
- > Βοηθήστε το παιδί να κάνει θετικές κοινωνικές επαφές και φίλους με παιδιά, νέους και ενήλικες από διαφορετικές ομάδες του πληθυσμού, με σκοπό να αποκτήσει την αίσθηση του ανήκειν και να κάνει το παιδί να αισθάνεται μέλος μιας κοινότητας όπου οι άνθρωποι ενδιαφέρονται για αυτά.
- > Δώστε στο παιδί χώρο και χρόνο να μιλήσει για τη δική του κοινότητα και τον πολιτισμό από όπου προέρχεται, τα έθιμα και τα χαρακτηριστικά του. Ακούστε χωρίς να πιέσετε το παιδί να μιλήσει γι'αυτό. Να είστε ανοιχτοί στις κοινωνικές και πολιτιστικές διαφορές και να αποκτήσετε μια βασική κατανόηση των τρόπων προέλευσης και των αιτιών και των παραγόντων που οδήγησαν στην αναχώρηση του παιδιού. Αυτό είναι σημαντικό για την κατανόηση του ιστορικού του παιδιού, για τον καθορισμό του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού,

- αλλά και για τον καθορισμό μιας βιώσιμης λύσης.
- > Κάντε διάλογο με το παιδί για το δικό τους «σχέδιο μετανάστευσης» και τους υποκείμενους παράγοντες κινδύνου, τις προσδοκίες και τα κίνητρα που οδήγησαν στην αναχώρηση του παιδιού. Λάβετε υπόψη τις περιστάσεις της αναχώρησης του παιδιού για τον σχεδιασμό της φροντίδας τους, τον καθορισμό του βέλτιστου συμφέροντός του και τον καθορισμό μιας βιώσιμης λύσης.
 - > Συζητήστε με το παιδί σχετικά με αποφάσεις που είναι σημαντικές γι' αυτά. Ζητήστε από το παιδί να εκφράσει τις απόψεις του σχετικά με τον ρόλο του στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Βοηθήστε το παιδί να εκφράσει τις προσωπικές του απόψεις στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και συζητήστε με το παιδί τρόπους και μέσα για να κερδίσει αυτοπεποίθηση και την ικανότητα λήψης αποφάσεων, για παράδειγμα να μάθει πώς να αξιολογεί την αξιοπιστία των πληροφοριών από διαφορετικές πηγές, πώς να ζυγίζει τους κινδύνους και τις ευκαιρίες και πώς να καταλήξει σε ένα συμπέρασμα για το δικό του συμφέρον.
 - > Βοηθήστε το παιδί να προετοιμαστεί για τις αλλαγές στη ζωή του. Δώστε συμβουλές στο παιδί ώστε να αποδεχθεί τις αλλαγές που έχει ζήσει στο παρελθόν. Βοηθήστε το παιδί να αποκτήσει εμπιστοσύνη στις δικές του ικανότητες που αναπτύσσει για να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες και να καταστρώσει το πλάνο της ζωής του.
 - > Μαζί με το παιδί, εξερευνήστε τις δεξιότητες, τις προσωπικές του ικανότητες και τις δυνατότητές του. Επιδιώξτε να κατανοήσετε τον τύπο υποστήριξης που χρειάζεται το παιδί για να ενισχύσει και να ενεργοποιήσει αυτές τις ικανότητες και τις δυνατότητες με τρόπο που να στοχεύει στην προστασία, την ενδυνάμωση και την ανάπτυξη του παιδιού.
 - > Βοηθήστε τα παιδιά να δοκιμάσουν και να αναπτύξουν τις κοινωνικές και διαπραγματευτικές τους δεξιότητες, τις γνώσεις τους για την ανθρώπινη φύση και τις δεξιότητες των ανθρώπων, καθώς αυτές είναι απαραίτητες για την αλληλεπίδρασή τους με τους συνομηλικούς και τις κοινότητες στις οποίες ζουν, με τους παρόχους υπηρεσιών και άλλους επαγγελματίες και λειτουργούς. Αυτές οι δεξιότητες είναι θεμελιώδεις για να κατανοήσουν από που προέρχονται οι κίνδυνοι ή η προστασία και αποτελούν μέρος των ανθρώπινων σχέσεων.
 - > Δημιουργήστε χώρους εμπιστοσύνης όπου ένα παιδί μπορεί να μιλήσει για εμπειρίες του με παράνομες ή εγκληματικές πράξεις. Ενημερώστε το παιδί για τη νομοθεσία στον τόπο άφιξης και για τις συνέπειες τυχόν παραβάσεων. Χρησιμοποιήστε τις αποκαλύψεις του παιδιού για να του δώσετε τις αρμόζουσες συμβουλές και υπηρεσίες υποστήριξης για το παιδί, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τυχόν πιθανές συνέπειες για την αίτηση ασύλου ή παραμονής του παιδιού ή την ιδιότητα του παιδιού ως θύματος εμπορίας ανθρώπων.

- > Ακούστε τις προσδοκίες του παιδιού για την οικονομική του κατάσταση και τις ευθύνες του και δείξτε στο παιδί ότι τις παίρνετε σοβαρά. Κάντε έναν ανοιχτό και αξιόπιστο διάλογο για να ανταλλάξετε απόψεις με το παιδί και να προσπαθήσετε να βρείτε λύσεις. Εξηγήστε τους ενδεχόμενους περιορισμούς που επιβάλλονται από την πρόνοια στο σύστημα υποδοχής και το σχετικό μεταναστευτικό και εργατικό δίκαιο.
- > Βοηθήστε το παιδί να αποκτήσει τρόπους και μεθόδους ώστε να διατηρεί την ψυχραιμία και τον έλεγχο της ζωής του, ακόμη και σε δύσκολες καταστάσεις.
- > Μιλήστε στα παιδιά σχετικά με τα έγγραφα ταυτότητας και τι σημαίνουν αυτά για το παιδί. Δώστε τους πληροφορίες σχετικά με τη σπουδαιότητα αυτών των εγγράφων, ποιοι είναι εξουσιοδοτημένοι να τα ελέγχουν ή να τα παίρνουν, και τι σημαίνει για το παιδί να είναι με ή χωρίς έγγραφα.
- > Αντιμετωπίστε το παιδί με σεβασμό και δείξτε ευαισθησία ώστε να διατηρεί την αξιοπρέπεία του μέσω της ποιότητας των προσωπικών σχέσεων, της στοχοθετημένης βοήθειας και υποστήριξης και ενός ευχάριστου, υγιούς και προστατευτικού περιβάλλοντος.
- > Κάντε μια συζήτηση με το παιδί σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα του παιδιού και τη Σύμβαση. Επιδιώξτε να συνδέσετε αυτά τα δικαιώματα με την παρούσα κατάσταση του ενδιαφερόμενου κοριτσιού ή αγοριού και τις προσδοκίες τους για το μέλλον.
- > Βοηθήστε το παιδί να κατανοήσει τον ρόλο του κηδεμόνα και να χρησιμοποιήσει με ευσυνειδητο τρόπο την υποστήριξη που προσφέρεται από τον κηδεμόνα ή ένα αντίστοιχο άτομο που παρέχει την υποστήριξή του για την προώθηση του βέλτιστου συμφέροντός του.
- > Βοηθήστε το παιδί να κατανοήσει τα συστήματα υποδοχής και προστασίας στον τόπο άφιξης, συμπεριλαμβανομένων της αποστολής και του ρόλου των διαφόρων επαγγελματιών του χώρου και των υπαλλήλων που θα συναντήσει το παιδί. Ενθαρρύνετε το παιδί να είναι ανοιχτό για να μιλήσει για την ιστορία του, ακόμα και αν είναι δύσκολο να κάνετε ξανά και ξανά συναντήσεις και συνεντεύξεις. Βοηθήστε το παιδί να αντιληφθεί τη σημασία της ειλικρίνειας προκειμένου να είναι αξιόπιστο κατά τη διαδικασία παροχής ασύλου.
- > Συνεργαστείτε στενά με το παιδί για να αναπτύξει ένα πλάνο ζωής που να παρέχει μια ξεκάθαρη δομή, που βοηθά το παιδί να χρησιμοποιήσει τον χρόνο του με ουσιαστικό τρόπο και να συνδυάσει ισορροπημένα διαφορετικά ενδιαφέροντα και προσδοκίες. Ένα πλάνο ζωής βοηθά στην επίτευξη σαφήνειας σχετικά με τα επιτεύγματα, τα εμπόδια και τις δυσκολίες και τον τρόπο αντιμετώπισής τους μέσα στο πλαίσιο με τις ευκαιρίες και τους περιορισμούς που υπάρχουν στο σύστημα υποδοχής στη χώρα άφιξης και

σε περίπτωση μετακίνησης σε άλλη χώρα ή επιστροφής.

- > Συζητήστε με το παιδί για να βρείτε την κατάλληλη βαθμίδα και τον τύπο του σχολείου ή της κατάρτισης και για να καταλάβετε ποια υποστήριξη χρειάζεται το παιδί για να πετύχει. Βεβαιωθείτε ότι το παιδί έχει πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση που είναι κατάλληλη για τις φιλοδοξίες του και εξασφαλίστε ότι το παιδί λαμβάνει πιστοποιήσεις για όλα τα σχολικά έτη ή τα μαθήματα που ολοκληρώνει.
- > Ενθαρρύνετε και επιτρέψτε στα παιδιά να ασχολούνται με δραστηριότητες ψυχαγωγίας, αθλητισμού και αναψυχής, ατομικά και μαζί με τους συνομηλίκους που μοιράζονται παρόμοιες ιστορίες, καθώς και παιδιά, νέους και ενήλικες από την κοινότητα υποδοχής.
- > Συζητήστε με τα παιδιά σχετικά με τις ανάγκες τους σε σχέση με τη θρησκεία και την πνευματικότητα και να είστε ανοιχτόμυαλοι σχετικά με την πιθανή συμβολική αξία επιτευγμάτων, πραγμάτων ή αντικειμένων. Είναι σημαντικό να ανταποκρίνεστε στις θρησκευτικές και πνευματικές ανάγκες του παιδιού και να σέβετε τις επιλογές του παιδιού, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.
- > Βοηθήστε με ήρεμο τρόπο το παιδί να ανασύρει καλές αναμνήσεις από το σπίτι του και το ταξίδι του και να τις μοιραστεί με άτομα της εμπιστοσύνης του, καθώς

αποτελούν μέρος της ταυτότητας του παιδιού και μπορούν να δώσουν νόημα στην τρέχουσα κατάσταση του παιδιού.

- > Βοηθήστε το παιδί να παραμείνει σε επαφή και να διατηρήσει τις σχέσεις με την οικογένεια και την κοινότητα της καταγωγής του, σύμφωνα με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και τους κανόνες εμπιστευτικότητας κατά τη διαδικασία παροχής ασύλου. Επιδιώξτε να συμβιβάσετε κάθε πιθανές προσδοκίες που έχει το παιδί από το σπίτι του με την πραγματικότητα της κατάστασης του παιδιού στον τόπο άφιξης, με όλες τις ευκαιρίες και περιορισμούς που υπάρχουν.
- > Δείξτε ευαισθησία ως προς τον ρόλο και τις ευθύνες του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη το σχέδιο μετανάστευσης του παιδιού και τις υποκείμενες αποφάσεις που είχαν ληφθεί στην κοινότητα από την οποία προέρχεται. Επιδιώξτε να κατανοήσετε τις συνέπειες που μπορεί να έχουν αυτές για τη συμπεριφορά και τις αποφάσεις του παιδιού στον τόπο άφιξης. Κάντε διάλογο με το παιδί σχετικά με τα θέματα αυτά, να είστε ειλικρινείς και να ξεκαθαρίζετε τυχόν υπάρχουσες ευκαιρίες, κινδύνους και περιορισμούς στον τόπο άφιξης.
- > Ενημερώστε το παιδί σχετικά με τους κανόνες και τους κανονισμούς που αφορούν την παιδική εργασία στη χώρα άφιξης και τη συνάφεια της ηλικίας με το καθεστώς μετανάστευσης. Συζητήστε με το παιδί σχετικά με τους κινδύνους της άτυπης εργασίας και στηρίξτε το παιδί στην εξεύρεση ασφαλών και νόμιμων

δραστηριοτήτων που θα του αποφέρουν εισόδημα και που δεν επηρεάζουν την εκπαίδευση, την υγεία και τις αναπτυξιακές ανάγκες του παιδιού. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, συζητήστε ανοιχτά το παιδί σχετικά με τους συγκεκριμένους περιορισμούς και προσπαθήστε να βρείτε αποδεκτές εναλλακτικές λύσεις.

- > Να μιλήσετε ανοιχτά στο παιδί σχετικά με τις αλλαγές που θα εμφανιστούν μετά το 18ο έτος της ηλικίας του. Διερευνήστε μαζί με το παιδί τους συναφείς επαγγελματίες και τα άτομα που παρέχουν υποστήριξη ποιο είναι το είδος της υποστήριξης που χρειάζεται το παιδί για να πετύχει τη μετάβαση στην ενηλικίωση και σε μια ανεξάρτητη ζωή.
- > Επιδιώξτε να ζητήσετε τις απόψεις του παιδιού σχετικά με τον επαναπατρισμό του και να κατανοήσετε τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται και τους τρόπους προστασίας του. Βεβαιωθείτε ότι οι απόψεις του παιδιού ακούγονται, κατανοούνται και λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία καθορισμού του βέλτιστου συμφέροντός του και τον καθορισμό μιας βιώσιμης λύσης. Εάν ο επαναπατρισμός θεωρείται ότι εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, διερευνήστε με το παιδί και όλους τους σχετικούς παράγοντες στη χώρα προορισμού και προέλευσης, τον τύπο προπαρασκευαστικής και επακόλουθης υποστήριξης που χρειάζεται το παιδί ώστε ο επαναπατρισμός να αποτελεί μια θετική, ασφαλή και βιώσιμη εμπειρία.

Κινητοποιήστε επίσημες και ανεπίσημες πηγές γι' αυτή την υποστήριξη, με την προοπτική να επιτύχετε τη συνέχεια της φροντίδας και της υποστήριξης στην ενηλικίωση και την ανεξάρτητη ζωή. Όπου ο επαναπατρισμός δεν είναι επιλογή, αξιολογήστε εάν η οικογενειακή επανένωση είναι προς το συμφέρον του παιδιού και στηρίζετε το παιδί από αυτή την άποψη.

Τα παιδιά πρέπει επίσης να ενημερώνονται σχετικά με τους κινδύνους που θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν εάν χάσουν το σύστημα προστασίας.

- > Οι φροντιστές θα μπορούσαν επίσης να προτείνουν να ενημερώσουν την οικογένεια του παιδιού σχετικά με αυτούς τους κινδύνους και να συζητήσουν ασφαλέστερες εναλλακτικές λύσεις στα μεμονωμένα πλάνα που πρέπει να πραγματοποιηθούν εκτός των κανονικών διαδικασιών.
- > Η επισημάνση ότι άλλα παιδιά έχουν παρόμοιες εμπειρίες (μέσω της δημιουργίας ομάδων υποστήριξης) και βρέθηκαν προηγουμένως στην ίδια κατάσταση, αυτό έχει αποδειχθεί χρήσιμο. Για τον λόγο αυτό, υπάρχουν διάφορες καλές πρακτικές, όπως ομάδες υποστήριξης ή ενώσεις που εργάζονται για τη διευκόλυνση και τη βελτίωση της ζωής των νεοαφιχθέντων και των ασυνόδευτων νέων.

Κατάλογος ελέγχου: Πληροφορίες που θα μπορούσαν να παρέχονται στα παιδιά κατά τη μετανάστευση ως μέσο πρόληψης εξαφανίσεων

- ✓ Στοιχεία επικοινωνίας του κηδεμόνα και ρόλος του κηδεμόνα
- ✓ Επιλογές πρόνοιας, συμπεριλαμβανομένης και της μακροπρόθεσμης, όπως η αναδοχή, η ανεξάρτητη διαβίωση κτλ.
- ✓ Κανόνες και κανονισμοί του τόπου στον οποίο παρέχεται πρόνοια στο παιδί
- ✓ Πληροφορίες για τους ρόλους διαφόρων επαγγελματιών του χώρου
- ✓ Γεωγραφικές πληροφορίες σχετικά με το πού βρίσκονται
- ✓ Κανονισμός του Δουβλίνου III
- ✓ Οι διαδικασίες και οι δυνατότητες επανένωσης των οικογενειών
- ✓ Επεξήγηση σχετικά με τη διαδικασία παροχής ασύλου και άλλες διαδικασίες που εφαρμόζονται
- ✓ Διαδικασία για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με το τι αποτελεί εμπορία ανθρώπων
- ✓ Σημασία της προσωπικής συνέντευξης
- ✓ Δικαίωμα λήψης δωρεάν νομικών και διαδικαστικών πληροφοριών
- ✓ Δικαίωμα επικουρίας από νόμιμο εκπρόσωπο
- ✓ Κίνδυνοι που διατρέχει το παιδί αν εγκαταλείψει το σύστημα και εξαφανιστεί
- ✓ Δικαιώματα σχετικά με την υποδοχή και τη στέγαση
- ✓ Δικαίωμα στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης
- ✓ Δικαίωμα εκπαίδευσης
- ✓ Διαδικασία καταγγελίας

Το πρόσωπο που παρέχει πληροφορίες στο παιδί και δημιουργεί την προαναφερθείσα σχέση εμπιστοσύνης θα πρέπει να έχει

καταρτιστεί στη φιλική προς το παιδί επικοινωνία.

Εκτίμηση της πιθανότητας εξαφάνισης και (επαν)εκμετάλλευσης

Εκτίμηση κινδύνου

Η εκτίμηση του κινδύνου εξαφάνισης του παιδιού και των κινδύνων στους οποίους θα μπορούσε να εκτεθεί εάν εξαφανιστεί είναι ένα από τα πρώτα βήματα που πρέπει να πραγματοποιηθούν κατά τη

φροντίδα ενός ασυνόδευτου παιδιού. **Κάθε απόφαση σχετικά με την υποδοχή και την προστασία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα αυτής της εκτίμησης.**

Για μια σωστή εκτίμηση κινδύνου, είναι απαραίτητο:

- ✓ Να διευκρινίσετε ποια υπηρεσία είναι αρμόδια σε κάθε περίπτωση για την εκτίμηση αυτή. Συνιστάται να είναι αρμόδιοι είτε ο κηδεμόνας είτε οι τηλεφωνητές των κέντρων υποδοχής που έρχονται πρώτη σε επαφή με το παιδί.
- ✓ Να δώσετε αυτές τις πληροφορίες το συντομότερο δυνατόν, αν γίνεται κατά τις πρώτες 24 ώρες μετά την απόδοση του παιδιού στην πρόνοια των αρχών.
- ✓ Συμβουλευτείτε τις άλλες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας και άλλων αρχών που ενδέχεται να έχουν έρθει πρώτοι σε επαφή με το παιδί, ώστε να εντοπίσετε στοιχεία που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αυτήν την εκτίμηση.
- ✓ Δημιουργήστε έναν κατάλογο τυποποιημένων δεικτών με τους οποίους μπορείτε να αξιολογήσετε τον κίνδυνο για το παιδί. Ο κατάλογος αυτός πρέπει να δημιουργηθεί μαζί με τους αρμόδιους φορείς (π.χ. υπηρεσίες κηδεμονίας, εξειδικευμένες αστυνομικές υπηρεσίες, διεθνείς οργανισμούς) και πρέπει να ενημερώνεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Η εκτίμηση θα πρέπει να πραγματοποιείται με συνέπεια στο εσωτερικό της χώρας.
- ✓ Εκπαιδύστε το προσωπικό που μπορεί να έρθει σε επαφή με το παιδί, ιδιαίτερα τις πρώτες ώρες, σχετικά με την αναγνώριση δεικτών που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την εκτίμηση.

Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του κινδύνου εξαφάνισης ενός παιδιού

Οποιοσδήποτε κατάλογος δεικτών που θα μπορούσε να βοηθήσει στην εκτίμηση του κινδύνου εξαφάνισης του παιδιού δεν μπορεί να είναι εξαντλητικός, δεδομένου ότι η εκτίμηση πρέπει να λαμβάνει υπόψη όχι μόνο τις ειδικές ανάγκες κάθε παιδιού

υπό τη φροντίδα των αρχών, αλλά και το πλαίσιο και τα χαρακτηριστικά της χώρας ή περιοχής όπου βρίσκεται το παιδί. Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν ορισμένοι δείκτες που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν γενικά για αυτούς τους σκοπούς.

Κατάλογος ελέγχου των στοιχείων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση του κινδύνου εξαφάνισης

- ✓ Το παιδί έχει αναφέρει ότι έχει οικογένεια ή γνωστούς σε άλλες χώρες και κατά πάσα πιθανότητα έφτασε στη χώρα με τη βοήθεια διακινητών ανθρώπων
- ✓ Το παιδί φαίνεται να μην ενδιαφέρεται ή να μην είναι ικανοποιημένο με το κατάλυμα, τις πληροφορίες που του δόθηκαν ή τις προτεινόμενες δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένης της μετάβασης στο σχολείο)
- ✓ Το παιδί φαίνεται να ανησυχεί για τα χρήματα και ρωτά πότε θα μπορέσει να αρχίσει να εργάζεται (και δεν φαίνεται να ενδιαφέρεται για ευκαιρίες εκπαίδευσης)
- ✓ Η αστυνομία αναφέρει ότι το παιδί έχει εξαφανιστεί ξανά στο παρελθόν
- ✓ Είναι συνηθισμένο τα παιδιά αυτής της εθνικότητας ή αυτής της περιοχής να εξαφανίζονται
- ✓ Το παιδί έφτασε με μια ομάδα και μερικά από τα μέλη της έχουν ήδη εξαφανιστεί
- ✓ Το παιδί έχει ένα τηλέφωνο και το χρησιμοποιεί με νευρικότητα
- ✓ Το παιδί ήταν θύμα εμπορίας ανθρώπων
- ✓ Οι δείκτες υποδηλώνουν ότι το παιδί κινδυνεύει από (επαν)εμπορία
- ✓ Το παιδί πλησιάζει την ηλικία των 18 ετών.

Πηγή: Έκθεση SUMMIT

Ποιος θα πρέπει να συμμετάσχει στη δημιουργία του πρότυπου καταλόγου δεικτών που θα συγκεντρώνει πληροφορίες και πρακτική εμπειρία;

- > Η αρχή προστασίας παιδιών
- > Η υπηρεσία κηδεμονίας
- > Οι υπηρεσίες υποδοχής
- > Η αστυνομία, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που ειδικεύονται στις εξαφανίσεις και την εμπορία ανθρώπων
- > Οι αρχές ασύλου
- > Οι ανοικτές γραμμές επικοινωνίας για εξαφανισμένα παιδιά

Ποιος θα πρέπει να εκτιμήσει τον κίνδυνο;

- > Ο κηδεμόνας ή ο κοινωνικός λειτουργός, αν διορίζεται και έρχεται σε επαφή με το παιδί μέσα στις πρώτες 24 ώρες
- > Ο τηλεφωνητής του κέντρου υποδοχής που υποδέχτηκε το παιδί, εάν ο κηδεμόνας δεν έχει διοριστεί και δεν έχει έρθει σε επαφή με το παιδί εντός των πρώτων 24 ωρών

Για διαβούλευση, εάν χρειάζεται:

- > Η αστυνομία.
- > Η τηλεφωνική γραμμή για τα εξαφανισμένα παιδιά
- > Εξειδικευμένες υπηρεσίες κατά της εμπορίας ανθρώπων (πρέπει πάντα τις συμβουλευόμαστε όταν το παιδί έχει πέσει θύμα εμπορίας ανθρώπων ή εκτιμάται ότι βρίσκεται σε κίνδυνο)

Μια ελπιδοφόρα πρακτική - Εκτίμηση του κινδύνου εξαφάνισης

Στα κέντρα του Minor Ndako στο Βέλγιο, όλοι οι τηλεφωνητές των κέντρων υποδοχής έχουν λάβει εντολή να εκτιμήσουν τον κίνδυνο εξαφάνισης κατά τις πρώτες ώρες μετά την άφιξη του παιδιού. Όλοι οι τηλεφωνητές λαμβάνουν τις ακόλουθες οδηγίες σε περίπτωση αμφιβολίας:

- > Συμμετέχει η αστυνομία στην υπόθεση;
- > Η υπόθεση αφορά εμπορία ανθρώπων, λαθρεμπόριο ή άλλες εγκληματικές δραστηριότητες;
- > Το παιδί ή ο έφηβος ΔΕΝ είναι αυτός που ζητά κατάλυμα/καταφύγιο;

Εάν η απάντηση σε ένα ή περισσότερα από αυτά τα ερωτήματα είναι ΝΑΙ, υπάρχει εύλογη ανησυχία για εξαφάνιση. Ζητήστε επίσης από το άτομο (ή τα άτομα) που παρέπεμψε το παιδί και την αστυνομία την εκτίμησή τους για την κατάσταση· θεωρούν ότι υπάρχει κίνδυνος εξαφάνισης;

Πηγή: Minor Ndako, Κέντρο υποδοχής στο Βέλγιο

Μια ελπιδοφόρα πρακτική - Προστασία των παιδιών που μπορεί να έχουν πέσει θύματα εμπορίας ανθρώπων

Η Επιτροπή Προστασίας των Παιδιών της Γλασκώβης (CPC-Child Protection Committee) δημιούργησε έναν Δι-υπηρεσιακό Οδηγό για την Εμπορία και την Εκμετάλλευση των Παιδιών που απευθύνεται στους επαγγελματίες της Σκωτίας που μπορεί να έρθουν σε επαφή με παιδιά-θύματα, και στον οδηγό αυτό περιλαμβάνεται ο πίνακας με τα εργαλεία προστασίας και τους δείκτες εμπορίας παιδιών για τους επαγγελματίες που πραγματοποιούν εκτίμηση των κινδύνων.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ [από τον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς (EMA) για τα παιδιά στην Σκωτία]

Εκμετάλλευση	Ε	Σ
Ισχυρίζεται ότι έχει πέσει θύμα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, εγκληματικότητας, εργασιακής εκμετάλλευσης ή καταναγκαστικής οικιακής εργασίας από άλλο άτομο		
Σωματικές ενδείξεις εκμετάλλευσης (για παράδειγμα σεξουαλική ή σωματική κακοποίηση)		
Γάμος ανηλίκων		
Σωματικές ενδείξεις που υποδηλώνουν εργασία (για παράδειγμα, είναι υπερβολικά κουρασμένο στο σχολείο, ενδείξεις χειρωνακτικής εργασίας - κατάσταση των χεριών / του δέρματος, πόνους στη μέση)		
Σεξουαλικά μεταδιδόμενη λοίμωξη ή ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη		
Ιστορία που ακούγεται παρόμοια με ιστορίες άλλων ατόμων ίσως είναι ένδειξη ότι το παιδί καθοδηγείται από κάποιον		
Σύντροφος με σημαντική διαφορά ηλικίας		
Νιώθει υπερβολικό φόβο / άγχος (για παράδειγμα για ένα άτομο, την απέλαση ή για να αποκαλύψει πληροφορίες)		
Μετακίνηση προς, εντός ή εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου		
Ήταν αγνοούμενο και επιστρέφει καλά φροντισμένο, ενώ παραμένει άγνωστο πού βρισκόταν		
Ισχυρίζεται ότι βρισκόταν εδώ και χρόνια στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά δεν έχει μάθει την τοπική γλώσσα ή κουλτούρα		
Άλλοι παράγοντες κινδύνου		
Έχει κλειστεί στον εαυτό του και αρνείται να μιλήσει / δείχνει να φοβάται να μιλήσει σε άτομο που έχει εξουσία		

Δείχνει σημάδια σωματικής παραμέλησης - βασική φροντίδα σώματος, υποσιτισμός, αδιαφορία για τις ανάγκες της υγείας του		
Δείχνει σημάδια συναισθηματικής παραμέλησης		
Κοινωνικά απομονωμένο - έλλειψη θετικών, ουσιαστικών σχέσεων στη ζωή του παιδιού		
Συμπεριφορικοί - μειωμένη ικανότητα συγκέντρωσης ή κακή μνήμη, ευερέθιστη / αντικοινωνική / επιθετική συμπεριφορά		
Ψυχολογικοί - ενδείξεις τραύματος ή ληθάργου		
Παρουσιάζει σημάδια σιγουριάς, ωριμότητας και αυτοπεποίθησης που δεν είναι αναμενόμενα σε παιδιά αυτής της ηλικίας		
Ένδειξη κατάχρησης ναρκωτικών, αλκοόλ ή ουσιών		
Αρνητική αυτοεικόνα, χαμηλή αυτοεκτίμηση, συμπεριφορά αυτοτραυματισμού που συμπεριλαμβάνει κόψιμο του δέρματος, υπερβολή στη συμπεριφορά, διατροφικές διαταραχές, σεξουαλική ασυδοσία		
Σεξουαλικά ενεργό		
Δεν έχει ή δεν επισκέπτεται τον οικογενειακό γιατρό		
Δεν έχει εγγραφεί στο σχολείο		
Έχει χρήματα, ακριβά ρούχα, κινητά τηλέφωνα ή άλλα υπάρχοντα χωρίς να υπάρχει εύλογη εξήγηση		

Εκμετάλλευση	E	S
Αναγκάζεται να κερδίζει ένα ελάχιστο ποσό χρημάτων κάθε μέρα		
Έχει εμπλακεί σε εγκληματικές δραστηριότητες οι οποίες υποδεικνύουν ανάμειξη ενηλίκων (για παράδειγμα βρέθηκε σε φάρμα / εργοστάσιο καλλιέργειας κάνναβης, έγκλημα στον δρόμο, μικροκλοπή, κλοπές πορτοφολιών, επαιτεία)		
Ασχολείται υπερβολικά με τις δουλειές του σπιτιού και βγαίνει σπάνια από το σπίτι		
Αναφορές από αξιόπιστες πηγές υποδεικνύουν την πιθανότητα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένων μαρτυριών ότι εθεάθη σε μέρη, τα οποία είναι γνωστά ότι χρησιμοποιούνται για σεξουαλική εκμετάλλευση		
Ασυνήθιστες ώρες / τακτικό ωράριο παιδιού που φεύγει και επιστρέφει στη βάση του, κάτι το οποίο ενισχύει τις πιθανότητες για παιδική εργασία		
Συνοδεύεται από ενήλικα ο οποίος φέρεται να μην είναι ο νόμιμος κηδεμόνας και επιμένει να βρίσκεται μαζί με το παιδί αδιαλείπτως		
Περιορισμένη ελευθερία κινήσεων		

Μετακίνηση προς, εντός ή εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου

Έχει δηλωθεί ως εξαφανισμένο από τις τοπικές αρχές φροντίδας παιδιού		
Δεν είναι σε θέση να επιβεβαιώσει το όνομα ή τη διεύθυνση του ατόμου που το υποδέχεται κατά την επιστροφή του		
Ενήλικος συνοδός, ο οποίος κατά το παρελθόν έχει προβεί σε πολλαπλές αιτήσεις βίζας για άλλα παιδιά / ενεργεί ως εγγυητής των αιτήσεων βίζας άλλων παιδιών		
Ενήλικος συνοδός, ο οποίος είναι γνωστός ότι ενεργεί ως εγγυητής αιτήσεων βίζας άλλων επισκεπτών, οι οποίοι δεν έχουν επιστρέψει στη χώρα καταγωγής τους με τη λήξη της βίζας τους		
Ιστορικό χαμένων συνδέσμων ή ανεξήγητων κινήσεων		
Τυπική συμπεριφορά αστέγου		

Άλλοι παράγοντες κινδύνου

Μη καταχωρισμένη ιδιωτική συμφωνία τοποθέτησης του παιδιού σε ανάδοχη οικογένεια		
Έχει αναλάβει την κηδεμονία ενήλικας ο οποίος δεν είναι φυσικός γονιός του και η ποιότητα της σχέσης τους δεν είναι καλή		
Αποτυχία τοποθέτησης του παιδιού σε ανάδοχη οικογένεια		
Αγνοείται συνεχώς, μένει έξω από το σπίτι όλη τη νύχτα ή επιστρέφει αργά χωρίς εύλογη εξήγηση		
Αδικαιολόγητες απουσίες / απομάκρυνση από την εκπαίδευση		
Ο αρμόδιος ενήλικας δεν είναι στενό μέλος της οικογένειας (γονέας / αδερφός, αδερφή)		
Ο αρμόδιος ενήλικας δεν είναι σε θέση να παρέχει εξακρίβωση μέσω φωτογραφίας για το παιδί		

Εκμετάλλευση

	E	S
Βρίσκεται / βρέθηκε σε χώρο εκμετάλλευσης (για παράδειγμα σε οίκο ανοχής, φάρμα καλλιέργειας κάνναβης, εμπλέκεται σε εγκληματική δραστηριότητα)		
Έχει στερηθεί τα κέρδη του λόγω άλλου ατόμου		
Ισχυρίζεται ότι υπόκειται σε δέσμια εργασία ή "χρωστάει" χρήματα σε άλλα άτομα (για παράδειγμα για έξοδα ταξιδιού, προτού αποκτήσει τον έλεγχο των κερδών του)		
Λαμβάνει ανεξήγητα τηλεφωνήματα, ή τηλεφωνήματα από αγνώστους ενώ έχει εγκατασταθεί/ βρίσκεται σε προσωρινό χώρο διαμονής		

Δεν έχει διαβατήριο ή άλλο μέσο ταυτοποίησης		
Δεν είναι σε θέση ή διστάζει να μοιραστεί πληροφορίες σχετικά με την διαμονή ή άλλες προσωπικές πληροφορίες		
Έχει ψευδή έγγραφα ή γνήσια έγγραφα τα οποία έχουν τροποποιηθεί ή έχουν αποκτηθεί με δόλιο τρόπο, ή το παιδί ισχυρίζεται ότι τα στοιχεία (όνομα, ημερομηνία γέννησης) στα έγγραφα είναι αναληθή		
Μετακίνηση προς, εντός ή εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου		
Παράνομη είσοδος στη χώρα		
Το ταξίδι ή η βίζα κανονίστηκε από κάποιον άλλον πέραν του ίδιου ή της οικογένειάς του		
Υπάρχουν πολλαπλές καταχωρημένες διευθύνσεις		
Άλλοι παράγοντες κινδύνου		
Πιθανή ακατάλληλη χρήση του Διαδικτύου και σύναψη διαδικτυακών σχέσεων, ειδικά με ενηλίκους		
Αναφορές κοινωνικών δραστηριοτήτων χωρίς αληθοφανή εξήγηση σχετικά με την πηγή απαραίτητης χρηματοδότησης		
Είσοδος και έξοδος από οχήματα που οδηγούνται από άγνωστους ενήλικες		
Ενήλικες περιφέρονται έξω από τη συνήθη κατοικία του παιδιού		
Φεύγει από το σπίτι/ τον χώρο φροντίδας ντυμένο με ασυνήθιστο για το συγκεκριμένο παιδί τρόπο (για παράδειγμα ακατάλληλα ρούχα για την ηλικία του, ρούχα που δανείζεται από μεγαλύτερους)		
Εργάζεται σε διάφορες τοποθεσίες		
Εντοπίζεται σε μία διεύθυνση ανάμεσα σε πολλά παιδιά που δεν σχετίζονται μεταξύ τους		
Διαθέτει κλειδιά για χώρους πέρα από τους γνωστούς		
Εξαφανίζεται και εντοπίζεται σε περιοχές με τις οποίες δεν έχει γνωστές διασυνδέσεις		

Πηγή: Επιτροπή Προστασίας των Παιδιών της Γλασκώβης (CPC-Child Protection Committee), 2019, Δι-υπηρεσιακός Οδηγός για την Εμπορία και την Εκμετάλλευση των Παιδιών (Child Trafficking & Exploitation Inter Agency Guidance), διαθέσιμος στη διεύθυνση: <https://www.glasgowchildprotection.org.uk/CHttpHandler.ashx?id=12917&p=0>

Πρότυπο δράσεων που πρέπει να αναλάβουν οι φροντιστές σε περίπτωση ενδεχομένου ή κινδύνου εξαφάνισης

- > Βεβαιωθείτε ότι όλες οι πληροφορίες έχουν συλλεχθεί και ότι έχει ληφθεί η συγκατάθεση του παιδιού ώστε να επιτρέπεται ο διαμοιρασμός αυτών των πληροφοριών, εάν χρειαστεί.
- > Κρατήστε τις γραμμές επικοινωνίας ανοικτές. Συζητήστε με το παιδί (εάν είναι απαραίτητο με τη βοήθεια διερμηνέα), το συντομότερο δυνατό μετά την άφιξή του.
 - > Συστηθείτε και, εάν είναι απαραίτητο, μιλήστε τους για τον οργανισμό και τη μονάδα όπου θα παραμείνουν ή που θα είναι υπεύθυνοι γι' αυτά. Βεβαιωθείτε ότι γνωρίζουν ότι εσείς (και αν είναι σκόπιμο, ο οργανισμός σας) δεν έχετε ΚΑΜΙΑ σύνδεση με τις δραστηριότητες των αρχών επιβολής του νόμου. Επιπλέον, προσπαθήστε να τους εξηγήσετε ότι θα τους βοηθήσετε όσο το δυνατόν περισσότερο.
 - > Ρωτήστε για τη δική τους επιθυμία να φύγουν.
 - > Επισημάνετε τα δεινά και τους κινδύνους αν φύγουν /αν ζουν έξω από το σύστημα προστασίας και βεβαιωθείτε ότι γνωρίζουν ότι ενδιαφέρεστε για την ευημερία τους.
 - > Ρωτήστε εάν το παιδί αισθάνεται να απειλείται, βεβαιωθείτε ότι γνωρίζει ότι είναι ασφαλές.
 - > Προτείνετε να αξιοποιούν τον χρόνο στο σπίτι / στο κέντρο για να ξεκουραστούν, να περιμένουν περισσότερες πληροφορίες και να οργανώσουν τις καθημερινές τους δραστηριότητες.
 - > Ακούστε τις ανησυχίες και τις σκέψεις του παιδιού, βάλτε τα δυνατά σας να το κρατήσετε ήρεμο και να το καθησυχάσετε, προσπαθήστε να κερδίσετε όσο περισσότερο χρόνο μπορείτε.
- > Αφήστε τα παιδιά να κάνουν ένα ντους, να φάνε και να ξεκουραστούν.

Σημεία που χρήζουν προσοχής

- > Το διαβατήριο, τα μετρητά και το κινητό τηλέφωνο είναι τα πιο σημαντικά εργαλεία όταν κάποιος ταξιδεύει χωρίς να γίνει αντιληπτός / μυστικά. Εάν ένα παιδί εξακολουθεί να έχει αυτά τα πράγματα στην κατοχή του:
 - > Δημιουργήστε ένα αντίγραφο όλων των εγγράφων ταυτοποίησης (αυτό θα διευκολύνει την πρόσβαση στις σωστές πληροφορίες κατά τη συμπλήρωση των εντύπων) και γράψτε τον αριθμό τηλεφώνου του και οποιεσδήποτε άλλες πληροφορίες θεωρείτε σημαντικές.
 - > Προσφερθείτε να φυλάξετε τα έγγραφα του (διαβατήριο κτλ.), κινητό τηλέφωνο και χρήματα για να είναι ασφαλή. Αν πραγματικά δεν θέλει κάτι τέτοιο, δώστε τα πίσω στο παιδί.
 - > Εάν ο κίνδυνος εξαφάνισης είναι πραγματικά υψηλός, μπορείτε να επικοινωνήσετε με την αστυνομική υπηρεσία που είναι αρμόδια για την τοποθέτηση του παιδιού για να τους ενημερώσετε σχετικά με το τι συμβαίνει. Μπορεί επίσης να θέλετε να ενημερώσετε την αστυνομία ότι δεν έχετε το δικαίωμα να κατασχέσετε κανένα από αυτά τα αντικείμενα από το παιδί.

Έχετε υπόψη ότι το **διαδίκτυο** είναι ένα εργαλείο το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επικοινωνία με άλλους εκτός του κέντρου χρησιμοποιώντας εφαρμογές και προγράμματα όπως το Skype, το Facebook, το e-mail και προγράμματα συνομιλίας (chat). Αν θεωρείτε ότι ο κίνδυνος εξαφάνισης είναι υψηλός, η χρήση του διαδικτύου χωρίς επίβλεψη μπορεί επίσης να αποτελέσει πρόβλημα.

- > Βεβαιωθείτε ότι κάποιος επιβλέπει την κατάσταση και παρακολουθεί στενά το παιδί. Όλες οι διαθέσιμες και σημαντικές πληροφορίες θα πρέπει να παραδοθούν σε αυτό το άτομο. Στα κέντρα υποδοχής, κατά τη διάρκεια κάθε βάρδιας, θα πρέπει να υπάρχει ένα άτομο το οποίο έχει διοριστεί ειδικά για να φροντίζει το παιδί. Αυτό το άτομο πρέπει πάντα (όσο το δυνατόν περισσότερο) να γνωρίζει πού βρίσκεται το παιδί.

Συμβουλές για τους φροντιστές και τις εγκαταστάσεις υποδοχής

Για να καθησυχάσουν το παιδί, χρειάζονται τις ακόλουθες πληροφορίες:

- > Ποιος έχει τοποθετήσει το παιδί στη φροντίδα σας, γιατί είναι στη φροντίδα σας και για πόσο καιρό θα παραμείνουν στη φροντίδα σας;
- > Η συγκεκριμένη αποστολή και ο ρόλος του κέντρου σας
- > Είναι πολύ σημαντικό να βεβαιωθείτε ότι το παιδί γνωρίζει ότι εσείς και η οργάνωσή σας είστε ανεξάρτητοι και ξεχωριστοί από το άτομο ή το ίδρυμα που έχει τοποθετήσει το παιδί στη φροντίδα σας. Ο ρόλος και η οργάνωσή σας διαμεσολαβούν μεταξύ του παιδιού και αυτού που έχει τοποθετήσει το παιδί στη φροντίδα σας.
- > Τι μπορούν να περιμένουν στο κέντρο;
- > Βεβαιωθείτε ότι τους έχετε εξηγήσει τι δεν επιτρέπεται στο κέντρο γενικά και συγκεκριμένα στην περίπτωσή τους. Επιπλέον, εξηγήστε ποιος έχει αποφασίσει ότι κάτι δεν επιτρέπεται, όπως ο δικαστής, η αστυνομία, εσείς οι ίδιοι...
- > Ενημερώστε το παιδί για την προστασία που λαμβάνει ένα ασυνόδευτο παιδί, όπως το κατάλυμα, τον διορισμό ενός νόμιμου κηδεμόνα κτλ.
- > Συζητήστε με το παιδί σχετικά με το καθημερινό πρόγραμμα για τις επόμενες δύο ημέρες ή ακόμα και ώρες.

Οι πρώτες 24 ώρες είναι κρίσιμες. Μετά την πρώτη ημέρα, ο κίνδυνος μειώνεται σταδιακά.

- > Προσπαθήστε να κάνετε βραχυπρόθεσμα σχέδια για να κερδίσετε χρόνο, για παράδειγμα να πλύνουν τα ρούχα τους. Αυτό είναι καλό για το παιδί, κι επίσης το εμποδίζει να φύγει. Όταν τα ρούχα τους είναι πλυμένα ή ακόμα υγρά, είναι λιγότερο πιθανό να φύγουν.
- > Κάντε συναντήσεις (και μιλήστε γι' αυτές με το παιδί) με διαφορετικά μέλη της ομάδας. Για παράδειγμα, «στις 2 μ.μ. θα σε συστήσω στη νοσοκόμα, θα εξετάσει εκείνη την πληγή που έχεις στο πόδι σου. Και μετά στις 5 μ.μ. θα καλέσουμε...»
- > Προσφέρετέ τους πράγματα (φαγητό, κάτι να πιουν κτλ.), σεβόμενοι την επιλογή τους εάν αρνηθούν.
- > Μην βάζετε τον εαυτό σας ανάμεσα στο παιδί και τον στόχο του (π.χ. ένα παιδί που θέλει να ταξιδέψει για να βρει τη μητέρα του που είναι ήδη στο Ηνωμένο Βασίλειο), αλλά συμβουλευτέ το σχετικά τους επικίνδυνους τρόπους ταξιδιού.

- > Απαντήστε σε τυχόν ερωτήσεις που το παιδί μπορεί να έχει όσο μπορείτε, ακόμα κι αν η απάντηση είναι «δεν ξέρω, αλλά θα το ψάξω και θα σου δώσω αύριο μια απάντηση». Με αυτόν τον τρόπο δείχνετε ότι εκτιμάτε τις ερωτήσεις τους και τα παροτρύνετε να κάνουν περισσότερες ερωτήσεις.
- > Πρέπει να είστε σταθεροί και αξιόπιστοι· το παιδί πρέπει να γνωρίζει ότι μπορεί να σας εμπιστευτεί. Πείτε τι κάνετε και κάνετε αυτό που λέτε· προσπαθήστε να είστε όσο το δυνατόν πιο ξεκάθαροι.
- > Είναι πολύ σημαντικό όλοι στην ομάδα να βρίσκονται στο ίδιο μήκος κύματος. Όλοι πρέπει να δίνουν τις ίδιες πληροφορίες και τα ίδια μηνύματα στο παιδί. Εάν υπάρχουν συγκεκριμένες πληροφορίες για το παιδί, βεβαιωθείτε ότι όλοι στην ομάδα το γνωρίζουν αυτό.
- > Το παιδί πρέπει να έχει τη δυνατότητα να καλέσει τους γονείς του, αλλά μόνο με την παρουσία ενός μεταφραστή. Ενημερώστε τους γονείς ότι εσείς και ο μεταφραστής ακούτε τη συζήτηση από την αρχή. Πείτε στους γονείς για το κέντρο, τι είδους φροντίδα λαμβάνει το παιδί τους και γιατί μένει εδώ. Βεβαιωθείτε ότι προετοιμάσατε σωστά αυτή τη συνομιλία και προετοιμαστείτε για όλες τις ερωτήσεις που μπορεί να κάνουν οι γονείς.
- > Εάν υπάρχει ένας διορισμένος κηδεμόνας, αφήστε τους να επισκεφτούν το παιδί. Μιλήστε τους για την εμπειρία σας και την προσέγγισή σας σε αυτή την κατάσταση. Εάν ο κηδεμόνας δεν έχει εμπειρία με τέτοιου είδους καταστάσεις, προτείνετε να εξηγήσετε τα πιο σημαντικά πράγματα στο παιδί αυτοπροσώπως.
- > Χρησιμοποιείτε μόνο άλλα παιδιά από την ομάδα ως μεταφραστές εάν δεν υπάρχουν άλλες επιλογές. Τα παιδιά ως μεταφραστές δεν είναι αμερόληπτα και υπάρχει η πιθανότητα η μετάφραση να διαστρεβλώνεται όταν ένα παιδί μεταφράζει για ένα άλλο.

Πηγή: *Minor Ndako, Κέντρο υποδοχής στο Βέλγιο*

Αποκτήστε πρόσβαση στο SAFE, την πηγή ηλεκτρονικής μάθησης που απευθύνεται στους επαγγελματίες της πρώτης γραμμής και στους επαγγελματίες της πρόνοιας, τους αναδόχους φροντιστές, τους συγγενείς και τους φροντιστές της οικογένειας του Δουβλίνου, ενισχύοντας τις γνώσεις, τις δεξιότητές τους και την εμπιστοσύνη τους και παρέχοντας τη δυνατότητα καλύτερης ποιότητας οικογενειακής φροντίδας στα ασυνδόευτα και χωρισμένα παιδιά. Το έργο υλοποιήθηκε από τον Βρετανικό Ερυθρό Σταυρό (ΗΒ) σε συνεργασία με το ΚΜΟΠ (Ελλάδα), τον Δανέζικο Ερυθρό Σταυρό (Δανία) και την CARDET (Κύπρος). <https://safeproject.eu/elearning-course/>

Η ECPAT UK όρισε τις 10 αρχές για την ασφαλή στέγαση των παιδιών-θυμάτων εμπορίας ανθρώπων²⁰

Αρχή 1 - Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού θα πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο όλων των αποφάσεων σχετικά με την παροχή ασφαλούς καταλύματος και της σχετικής υποστήριξης

Αρχή 2 - Τα παιδιά πρέπει να ερωτώνται για το τι τα κάνει να αισθάνονται ασφαλή

Αρχή 3 - Πρέπει να παρέχονται στα παιδιά επαρκείς πληροφορίες ώστε να μπορούν να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με τη στέγαση και τη φροντίδα τους

Αρχή 4 - Πρέπει να εφαρμοστούν μέτρα ασφαλείας για να μειωθεί ο κίνδυνος να εξαφανιστεί το παιδί, ειδικά εντός 24 έως 72 ωρών μετά την πρώτη επαφή με το παιδί

Αρχή 5 - Η ασφαλής στέγαση πρέπει να νοείται ως πολύπλευρη, λαμβάνοντας υπόψη σωματικά και ψυχολογικά στοιχεία, με ιδιαίτερη αναγνώριση της επίδρασης του τραύματος στις αντιλήψεις και τη συμπεριφορά του παιδιού

Αρχή 6 - Οι ανάγκες διαμονής και ασφάλειας του παιδιού θα αλλάξουν με την πάροδο του χρόνου και θα πρέπει να αξιολογούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα

Αρχή 7 - Ένα παιδί δεν πρέπει να αισθάνεται τιμωρημένο ή υπερβολικά περιορισμένο από τα μέτρα που λαμβάνονται για να κρατείται ασφαλές στο κατάλυμά του

Αρχή 8 - Ένα παιδί πρέπει να έχει πρόσβαση σε μια σειρά ψυχολογικής, εκπαιδευτικής, υγειονομικής, κοινωνικής, νομικής, οικονομικής και γλωσσικής υποστήριξης που «φέρνει την ασφάλεια στο παιδί» και το βοηθά να ανακάμψει

²⁰ ECPAT UK (2011) On the Safe Side. Διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.ecpat.org.uk/Handlers/Download.ashx?IDMF=d61788dc-0969-4134-a1cf-fc7cf494b1a0>

Αρχή 9 - Όσοι εργάζονται με παιδιά-θύματα εμπορίας ανθρώπων πρέπει να λαμβάνουν κατάρτιση ώστε να αναγνωρίζουν και να ανταποκρίνονται κατάλληλα στις ανάγκες τους

Αρχή 10 - Οι προσπάθειες για την ασφάλεια των παιδιών πρέπει να περιλαμβάνουν την ευρύτερη κοινότητα με τρόπους που συμβάλλουν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου είναι δύσκολο για τους διακινητές να δραστηριοποιηθούν

Εντοπισμός της οικογένειας

Η λήψη μέτρων για την επανασύνδεση του παιδιού με την οικογένειά του που μπορεί να βρίσκεται στην Ευρώπη ή σε άλλη χώρα αποτελεί βασικό μέτρο πρόληψης. Τα παιδιά κατά τη μετανάστευση μπορεί συχνά να έχουν ως στόχο την επανένωση με ένα από τα μέλη της οικογένειάς τους σε άλλη χώρα ή μπορεί να τους δοθεί εντολή από την οικογένειά τους να αναζητήσουν καλύτερες ευκαιρίες για τον εαυτό τους

και την οικογένειά τους. Οι επαγγελματίες μπορούν να αποθαρρύνουν το παιδί να αναζητήσει παράνομους και μερικές φορές ταχύτερους τρόπους επανένωσής τους με τις οικογένειές τους εκτός του συστήματος προστασίας, λαμβάνοντας μέτρα από πολύ νωρίς ενημερώνοντάς τα για τις δυνατότητες επανασύνδεσης με την οικογένειά τους ή/και για νόμιμη επανένωση μαζί τους.

Κατάλογος ελέγχου των κηδεμόνων και των φροντιστών σχετικά με την αποκατάσταση των οικογενειακών δεσμών και την ενεργοποίηση της οικογενειακής επανένωσης

- ✓ Αξιολογήστε εάν η επανασύνδεση ή η επανένωση του παιδιού με την οικογένειά του είναι προς το βέλτιστο συμφέρον του. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο εκτίμησης του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού κατά τον εντοπισμό της οικογένειας και την επανένωσή τους, βλ. τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις ομάδες υψηλού κινδύνου για εμπορία ανθρώπων: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/eu-policy/study-high-risk-groups-trafficking-human-beings_en
- ✓ Εάν το παιδί εξακολουθεί να έρχεται σε επαφή με την οικογένειά του στην Ευρώπη ή σε άλλη χώρα, προσφέρετε τη βοήθεια και την υποστήριξή σας.
- ✓ Εάν το παιδί έχει χάσει την επαφή με την οικογένειά του και επιθυμεί να επανασυνδεθεί, θα πρέπει να του δώσετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες και να του προσφέρετε τη βοήθειά σας. Για παράδειγμα, μπορείτε να επικοινωνήσετε με το πρόγραμμα εντοπισμού της οικογένειας του Ερυθρού Σταυρού (βλ. παρακάτω).
- ✓ Προσπαθήστε να συγκεντρώσετε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνώντας με άλλους επαγγελματίες με τους οποίους το παιδί έχει έρθει σε επαφή στη χώρα σας ή με άλλη χώρα της ΕΕ όπου το παιδί ενδέχεται να είχε βρεθεί προηγουμένως (π.χ. κηδεμόνας, φροντιστές, κοινωνικοί λειτουργοί). Για να βρείτε αυτά τα στοιχεία επικοινωνίας, δείτε το φυλλάδιο επαφών στο Παράρτημα III.
- ✓ Εάν το παιδί υποβάλει αίτηση ασύλου, ενημερώστε το για τη διαδικασία οικογενειακής επανένωσης σύμφωνα με τον Κανονισμό του Δουβλίνου, εάν ισχύει για την περίπτωση του (εάν ένα ή περισσότερα μέλη της οικογένειας βρίσκονται νόμιμα σε άλλο κράτος μέλος). Βοηθήστε το παιδί κατά τη διαδικασία και παρακολουθείτε τη τακτικά για να επιταχύνετε τη διαδικασία. Βεβαιωθείτε ότι η υπόθεση του παιδιού αντιμετωπίζεται ως προτεραιότητα.
- ✓ Πάντα να ενημερώνετε το παιδί για τις δυνατότητες, τα επόμενα βήματα και την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής, ώστε να κρατάτε ζωντανό το ενδιαφέρον τους για τη διαδικασία, ενώ παράλληλα να χειρίζεστε με προσοχή τις προσδοκίες.

Αποκατάσταση οικογενειακών δεσμών:

Ο ICRC και οι Εθνικές Υπηρεσίες του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου συνεργάζονται σε όλο τον κόσμο για να εντοπίσουν ανθρώπους και να τους φέρουν ξανά σε επαφή με τους συγγενείς τους. Αυτό το έργο περιλαμβάνει την αναζήτηση μελών της οικογένειας, την αποκατάσταση της επαφής, την επανένωση των οικογενειών και την προσπάθεια αποσαφήνισης της τύχης εκείνων που εξακολουθούν να αγνοούνται.

Ο Πρακτικός οδηγός της ΕΥΓΑ για τον Εντοπισμό της Οικογένειας (2016) παρέχει μια σειρά οδηγιών αναφοράς και καθοδήγησης σχετικά με τον εντοπισμό της οικογένειας, καθώς και μια χαρτογράφηση της τρέχουσας κατάστασης στα κράτη της ΕΕ+.

Οι ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές 116000 για τα εξαφανισμένα παιδιά μπορούν να διαδραματίσουν έναν ρόλο στην επανένωση οικογενειών που έχουν χωριστεί κατά την πορεία προς την Ευρώπη ή εντός της Ευρώπης. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. σελίδα 114.

Οι φορείς κατάρτισης πρέπει να πολύ καλά ενημερωμένοι

Διάφοροι φορείς από τον τομέα της επιβολής του νόμου, την πρόνοια και την υποδοχή πρέπει να είναι καλά ενημερωμένοι και εκπαιδευμένοι στο ιστορικό και την κατάσταση της ομάδας στόχου.

> Σε πολλές χώρες έχουν δημιουργηθεί κοινά μαθήματα κατάρτισης για την εκπαίδευση των επαγγελματιών ώστε να αναγνωρίζουν τα σημάδια της εμπορίας ανθρώπων. Ένα παράδειγμα είναι η εκπαίδευση σχετικά με τη χρήση της πνευματικής χειριστικότητας σε

ορισμένους πολιτισμούς και το πώς χρησιμοποιείται από τους διακινητές για να ελέγχουν τα θύματά τους. Στην περίπτωση αυτή, η περισσότερη γνώση οδηγεί σε μια πιο προσεκτική προσέγγιση με τη συνεργασία όλων των φορέων. Η εκπαίδευση αυτή χρηματοδοτείται συχνά από ευρωπαϊκούς πόρους ή απευθείας από τις κεντρικές κυβερνήσεις.

> Το ECPAT UK και το Συμβούλιο Προσφύγων δημιούργησαν από κοινού ένα εθνικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα

στην Αγγλία για τους ανάδοχους φροντιστές και τους εργαζόμενους στην υποστήριξη και τη φροντίδα των χωρισμένων παιδιών και των παιδιών-θύματων εμπορίας ανθρώπων, με στόχο τη μείωση του κινδύνου εξαφάνισής τους. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Τμήμα Εκπαίδευσης (DfE - Department for Education). Δημιούργησαν επίσης μια σειρά δι-υπηρεσιακών μαθημάτων με σκοπό να βοηθήσουν τους επαγγελματίες που εργάζονται με χωρισμένα παιδιά και παιδιά-θύματα εμπορίας ανθρώπων να κατανοήσουν και να αποτρέψουν την εξαφάνιση από την πρόνοια ευάλωτων παιδιών. Στα μαθήματα αυτά γίνεται κράτηση θέσης κατόπιν αιτήσεως ή μέσω κυλιόμενων ετήσιων προγραμμάτων. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε τη διεύθυνση: <https://www.ecpat.org.uk/Pages/Events/Category/training> και/ή <https://www.refugeecouncil.org.uk/latest/training-events/>

- > Το έργο του ΟΑΣΕ «Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων κατά μήκος των

Οδών Μετανάστευσης» απσκοπεύει στην ενίσχυση της ικανότητας των ενδιαφερομένων συμμετεχόντων κρατών και εταιρών για συνεργασία ώστε να διερευνούν και να διώκουν αποτελεσματικά την εμπορία ανθρώπων και να εντοπίζουν τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων κατά μήκος των οδών μετανάστευσης, μέσω μιας δι-υπηρεσιακής προσέγγισης που σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα. Στο πλαίσιο αυτού του έργου αναπτύχθηκαν διάφορες ασκήσεις κατάρτισης με βάση προσομοιώσεις και σενάρια, κι επίσης δημιουργήθηκε ένα εγχειρίδιο κατάρτισης που περιλαμβάνει μια καινοτόμο μεθοδολογία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. ΟΑΣΕ (2019), Πρακτικό Εγχειρίδιο για την Πραγματοποίηση Εκπαιδευτικών Ασκήσεων με βάση την Προσομοίωση για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.osce.org/secretariat/413510>

Αντιμετώπιση των αναγκών προστασίας

Προγράμματα αναδοχής και πρόνοιας

Τα ασυνόδευτα παιδιά χρειάζονται αναδοχή με πλήρως εκπαιδευμένους και ενημερωμένους φροντιστές που

κατανοούν τις ανάγκες των ασυνόδευτων νέων. Η στήριξη καλής ποιότητας, όπως οι εποπτεύοντες κοινωνικοί λειτουργοί

- και φροντιστές, είναι απαραίτητη για την πρόληψη των εξαφανίσεων.
- > Μια επιτυχημένη πρακτική σε πολλές χώρες είναι η δημιουργία σχεδίων ασφάλειας και/ή πρόνοιας που ξεκίνησε από την εμπειριστατωμένη εκτίμηση του κινδύνου εξαφάνισης ενός παιδιού και δημιουργήθηκε από όλους εκείνους που είναι υπεύθυνοι για τη φροντίδα ενός παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη τις υποδείξεις των αρχών επιβολής του νόμου και των εθνικών αρχών.
 - > Τα ατομικά σχέδια πρόνοιας είναι μακροπρόθεσμα και εξετάζουν το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, τις τρέχουσες ανάγκες και τις μακροπρόθεσμες φιλοδοξίες του. Τα ατομικά σχέδια πρόνοιας είναι συνήθως πρακτική στη Φινλανδία, τη Γερμανία και την Ιρλανδία, για παράδειγμα²¹. Θα πρέπει να προσαρμόζονται σε τακτική βάση με βάση τις ανάγκες του παιδιού, όπως αυτές εξελίσσονται.

Ποιος πρέπει να συμμετέχει στη δημιουργία σχεδίων πρόνοιας;

- > κέντρα υποδοχής ή ανάδοχες οικογένειες
- > κηδεμόνες (ή εξειδικευμένοι επαγγελματίες)
- > εμπειρογνώμονες των ΜΚΟ σε ορισμένα θέματα, όπως για παράδειγμα η εμπορία ανθρώπων

²¹ Let Children be Children (2018) Lessons from the Field on the Protection and Integration of Refugee and Migrant Children in Europe, Eurochild and SOS Children's Village, διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://www.sos-childrensvillages.org/getmedia/32eeb951-d731-48ae-86fb-96b9aff63f3e/Let-Children-be-Children_Case-studies-refugee-programmes.pdf

Ένα από τα κύρια κενά στην προστασία των παιδιών που κινδυνεύουν από εμπορία ανθρώπων ή εξαφάνιση έγκειται στην αδυναμία σύνδεσης με παιδιά τα οποία, για διάφορους λόγους, δεν εμπιστεύονται το σύστημα και ως εκ τούτου δεν έρχονται σε επαφή με τις αρχές προστασίας των παιδιών. Η δημιουργία μιας σχέσης εμπιστοσύνης και η ανάπτυξη της ικανότητας αρωγής τους μπορεί να αποδειχθεί πολύπλοκη και ποικίλλει ανάλογα με το διαφορετικό υπόβαθρο και τις εμπειρίες των παιδιών και των νέων. Διάφορες ΜΚΟ υιοθέτησαν διαφορετικές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος: μερικές από αυτές θα μπορούσαν να υιοθετηθούν.

Η Caritas Belgium και συνεργάτες όπως η Minor Ndako και η SOS Jeunes πέτυχαν θετικά αποτελέσματα με το πιλοτικό πρόγραμμα «Xtra Mena» (2019), το οποίο στοχεύει να προσεγγίσει τους ανήλικους μετανάστες που μεταβαίνουν από το Βέλγιο προς την Αγγλία. Οι δραστηριότητες παρέμβασης στο δρόμο (street outreach) από εξειδικευμένο προσωπικό σε στενή συνεργασία με κηδεμόνες έχουν αποδειχθεί ότι είναι αποτελεσματικές σε λίγους μόνο μήνες, με περίπου 75 παιδιά που παραπέμφθηκαν στην υπηρεσία κηδεμονίας, σε κέντρο υποδοχής ή/και στις αρχές παροχής ασύλου. Το σχέδιο δείχνει ότι όταν επενδύεται επαρκής χρόνος στη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης, τα παιδιά μπορούν να προσεγγιστούν και να ενταχθούν στο σύστημα προστασίας.

Στη Σουηδία, το «Projekt BABA - råd och stöd för ensamma barn på flykt (υποστήριξη για τα παιδιά που μένουν μόνα στον δρόμο)» της Stockholms Stadsmission, μιας τοπικής ΜΚΟ, υιοθετεί καινοτόμες προσεγγίσεις παρέμβασης. Οι σύμβουλοι της BABA προσφέρουν βοήθεια και συμβουλές τόσο για κοινωνικά όσο και σε νομικά ζητήματα, με στόχο να υποστηρίξουν τα άτομα αυτά να ανακτήσουν τον έλεγχο της κατάστασής τους, εντοπίζοντας τις επιλογές που έχουν.

Μια ελπιδοφόρα πρακτική: Το Μοντέλο Barnahus ως μια διεπιστημονική και ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση των αναγκών προστασίας του παιδιού

Τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα Barnahus αποτελούν την πρώτη προσπάθεια στην Ευρώπη να καθορίσει τις αρχές των παρεμβάσεων και υπηρεσιών που αναφέρονται ως το μοντέλο «Barnahus». Το όνομα Barnahus («ένα σπίτι για τα παιδιά») προέρχεται από την Ισλανδία όπου ιδρύθηκε το πρώτο Barnahus το 1998. Έκτοτε, έχουν δημιουργηθεί πολλά περισσότερα Barnahus, κυρίως στις σκανδιναβικές χώρες.

Το μοντέλο Barnahus υιοθετεί μια διεπιστημονική και δι-υπηρεσιακή προσέγγιση, διασφαλίζοντας τη συνεργασία μεταξύ διαφόρων υπηρεσιών (δικαστικών, κοινωνικών, ιατρικών) σε έναν χώρο φιλικό προς το παιδί που παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες για το παιδί και την οικογένεια κάτω από μία στέγη. Ο πυρήνας του μοντέλου Barnahus είναι η υπόθεση ότι η μαρτυρία του παιδιού είναι βασική τόσο για τον εντοπισμό και τη διερεύνηση της κακοποίησης παιδιών για ποινικούς, προνοιακούς και θεραπευτικούς σκοπούς.

Το Barnahus δεν αποτελεί ποτέ ένα παγιωμένο μοντέλο, αλλά περισσότερο μια πρακτική σε εξέλιξη, έτοιμη να προσαρμοστεί στις πολύπλοκες ανάγκες των παιδιών που είναι θύματα ή μάρτυρες βίας.

Πρόσφατα, Ευρωπαϊκά Πρότυπα Barnahus έχουν αναπτυχθεί και είναι διαθέσιμα εδώ <https://www.childrenatrisk.eu/promise/standards/>

Πηγή: Πρότυπα Ποιότητας Barnahus, σειρά PROMISE Project, 2019

Δράσεις που πρέπει να λαμβάνονται όταν το παιδί κινδυνεύει να (επανα)διακινηθεί

Όταν συναντούν ένα παιδί για το οποίο υπάρχει η υπόνοια ότι κινδυνεύει ή ότι είναι θύμα εκμετάλλευσης, οι επαγγελματίες πρέπει να γνωρίζουν σε ποιον να παραπέμψουν το παιδί στη

χώρα τους. Ανατρέξτε στο φυλλάδιο με τα σημεία επαφής του Παραρτήματος III για τη χαρτογράφηση των βασικών επαγγελματιών που εμπλέκονται σε τέτοιες υποθέσεις ανά χώρα.

Βλ. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE-European Institute for Gender Equality) (2018), Ειδικά μέτρα σε σχέση με το φύλο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων: Έκθεση. <https://eige.europa.eu/publications/gender-specific-measures-anti-trafficking-actions-report>

Οι επαγγελματίες πρέπει να αντιμετωπίζουν ένα παιδί για το οποίο υπάρχει η υπόνοια ότι είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων με τον ίδιο τρόπο όπως και σε άλλα περιστατικά παιδικής κακοποίησης. Αυτή η υπόνοια πρέπει να οδηγήσει σε μέτρα προστασίας των παιδιών που εξασφαλίζουν:

- > Εφαρμογή της αρχής της μη διάκρισης για όλα τα παιδιά κατά τη διάρκεια όλων των διαδικασιών
- > Πρόσβαση σε υποστήριξη
- > Διορισμός ειδικευμένου και καταρτισμένου κηδεμόνα
- > Τακτική αναθεώρηση του σχεδίου πρόνοιας τους
- > Πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας
- > Σωστή αξιολόγηση του κινδύνου
- > Παραπομπή σε δωρεάν και ποιοτικές νομικές συμβουλές
- > Κάθε προσπάθεια για τον εντοπισμό της οικογένειάς τους εφόσον δεν συντρέχει κίνδυνος και εάν αυτό είναι προς το βέλτιστο συμφέρον τους
- > Το παιδί δεν τιμωρείται για αδικήματα που διαπράττονται ως αποτέλεσμα της εκμετάλλευσής του
- > Η απαλλαγή λόγω αμφιβολιών παραχωρείται στο παιδί αποδίδεται ανάλογα με την ηλικία του
- > Πρόσβαση στην εκπαίδευση
- > Πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
- > Πρόσβαση σε εξειδικευμένη υποστήριξη για την ψυχική υγεία
- > Πρόσβαση στην εκπλήρωση των θρησκευτικών και/ή πολιτισμικών αναγκών τους
- > Πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες διαδικασίες του κράτους
- > Γλική βοήθεια
- > Χρόνο για αναστοχασμό και ανάκτηση δυνάμεων²²

²² ECAT Άρθρο 13 - Περίοδος ανάκαμψης και αναστοχασμού

- > Πρόσβαση σε μια βιώσιμη λύση²³
- > Συνεργασία για την αναζήτηση ενός εξαφανισμένου παιδιού²⁴
- > Προστασία της ιδιωτικής ζωής και της ταυτότητάς τους²⁵
- > Πρόσβαση σε αποζημίωση, εφόσον αυτό εξυπηρετεί το συμφέρον του παιδιού²⁶

Εάν το παιδί επιθυμεί να συμμετάσχει σε αστυνομική έρευνα ή/και δίκη, οι επαγγελματίες πρέπει να διασφαλίσουν ότι:

- > Παρέχονται εξηγήσεις και υποστήριξη στο παιδί καθ' όλη τη διαδικασία
- > Η παροχή βοήθειας δεν πρέπει να συνδέεται με την προθυμία του παιδιού να καταθέσει ως μάρτυρας
- > Βεβαιωθείτε ότι λαμβάνονται ειδικά μέτρα προστασίας για το παιδί για το βέλτιστο συμφέρον του (όπως η κατάθεσή του μέσω βίντεο, μέσω συνεντεύξεων φιλικών προς τα παιδιά και άλλων ειδικών μέτρων)
- > Βεβαιωθείτε ότι το παιδί προστατεύεται από εκφοβισμό και αντίποινα
- > Βεβαιωθείτε ότι η ταυτότητα του παιδιού δεν αποκαλύπτεται κατά τη διάρκεια της δίκης

²³ Μία λύση που προστατεύει τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα και την ευημερία του παιδιού και είναι βιώσιμη και ασφαλής από αυτήν την οπτική γωνία. Το αποτέλεσμα θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το παιδί θα μπορεί να μεταβεί στην ενηλικίωση, σε ένα περιβάλλον που θα καλύπτει τις ανάγκες του και θα διασφαλίζει τα δικαιώματά του, όπως καθορίζονται από την CRC και δεν θα θέσει το παιδί σε κίνδυνο διώξης ή σοβαρής βλάβης. Κατά την αξιολόγηση πιθανών λύσεων για ένα παιδί, τα κράτη έχουν την ευθύνη να διερευνήσουν τις συνέπειες των υπό εξέταση επιλογών. Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού στο Κοινό Γενικό Σχόλιο Αρ. 22 [παράγραφος 32 (ι)].

²⁴ ECAT Άρθρο 33

²⁵ ECAT Άρθρο 11 – Προστασία της ιδιωτικής ζωής

²⁶ ECAT Άρθρο 15

Τι είναι ένας Εθνικός Μηχανισμός Παραπομπής;

Ένας Εθνικός Μηχανισμός Παραπομπής (ΕΜΠ) είναι ένα πλαίσιο συνεργασίας μέσω του οποίου οι κρατικοί φορείς εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους για την προστασία και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, συντονίζοντας τις προσπάθειές τους σε μια στρατηγική εταιρική σχέση με την κοινωνία των πολιτών. Οι βασικοί στόχοι ενός ΕΜΠ είναι να διασφαλιστεί η τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και να διαθέσει έναν αποτελεσματικό τρόπο για την παραπομπή των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων στις αρμόδιες υπηρεσίες. Επιπλέον, οι ΕΜΠ μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της εθνικής πολιτικής και των διαδικασιών σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που συνδέονται με τα θύματα, όπως είναι οι κανονισμοί διαμονής και επαναπατρισμού, η αποζημίωση των θυμάτων και η προστασία των μαρτύρων. Οι ΕΜΠ μπορούν να καταρτίσουν εθνικά σχέδια δράσης και μπορούν να ορίσουν σημεία αναφοράς για την εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των στόχων.

Οι αποτελεσματικοί ΕΜΠ απαιτούν αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των κυβερνητικών υπηρεσιών και της κοινωνίας των πολιτών. Συχνά, τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων εντοπίζονται για πρώτη φορά από το προσωπικό των αρχών επιβολής του νόμου, αλλά οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών παρέχουν καταφύγιο και άλλες υπηρεσίες στα θύματα. Έτσι, ένας ΕΜΠ μπορεί να αποτελεί μια βασική δομή για την παραπομπή των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Οι ΕΜΠ πρέπει να αναπτύξουν μια δυναμική διαδικασία για να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών. Ο εσωτερικός έλεγχος, η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση πρέπει να αποτελούν διαρκώς μέρος των δραστηριοτήτων των ΕΜΠ. Επομένως, ένας ΕΜΠ θα πρέπει να επιδιώκει να είναι περιλαμβάνει όσο το δυνατόν περισσότερες ομάδες ανθρώπων όσον αφορά τα μέλη του και αυτούς που συμμετέχουν.

Ένας ΕΜΠ θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- > Οδηγίες για τον τρόπο ταυτοποίησης και κατάλληλης μεταχείρισης των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, με σεβασμό προς τα δικαιώματά τους και δίνοντάς τους τη δυνατότητα λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν τη ζωή τους,
- > Ένα σύστημα για την παραπομπή των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε εξειδικευμένες υπηρεσίες που προσφέρουν καταφύγιο και προστασία από σωματικές και ψυχολογικές βλάβες, καθώς και υπηρεσίες υποστήριξης. Ένα τέτοιο καταφύγιο συνεπάγεται ιατρική, κοινωνική και ψυχολογική στήριξη· νομικές υπηρεσίες και βοήθεια για την απόκτηση εγγράφων ταυτοποίησης, καθώς και για τη διευκόλυνση του εκούσιου επαναπατρισμού ή της επανεγκατάστασης.

- > Δημιουργία κατάλληλων, επίσημα δεσμευτικών μηχανισμών με στόχο την εναρμόνιση της βοήθειας προς τα θύματα με τις προσπάθειες έρευνας και δίωξης.
- > Ένα θεσμικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων με δι-υπηρεσιακή και διατομεακή συμμετοχή, το οποίο επιτρέπει την κατάλληλη αντιμετώπιση του πολύπλοκου χαρακτήρα της εμπορίας ανθρώπων και επιτρέπει την παρακολούθηση και αξιολόγησή της.

Πηγή: ΟΑΣΕ «ΕΘΝΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ Συντονισμένες Προσπάθειες για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων: Ένα Πρακτικό Εγχειρίδιο»

Μια ελπιδοφόρα πρακτική: Το Κέντρο Παροχής Συμβουλών για την Εμπορία Παιδιών στο πλαίσιο του NSPCC (CTAC-Child Trafficking Advice Centre)

Το CTAC είναι μια δι-υπηρεσιακή ομάδα εξειδικευμένων κοινωνικών λειτουργών, έναν αστυνομικό που αποσπάται από την Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών (ΔΕΕ) και έναν αποσπασμένο αξιωματικό μετανάστευσης. Η ομάδα αποτελείται από διαπιστευμένους εκπαιδευτές για την προστασία των παιδιών και έχει εμπειρία τόσο σε νομικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Η ομάδα CTAC διαθέτει μια σειρά από άλλες πιστοποιήσεις, όπως για τη διεθνής κοινωνική εργασία και τις μελέτες για τους πρόσφυγες, την κακοποίηση γυναικών παιδιών, συμβουλευτικές δεξιότητες, διδασκαλία, θεολογία και ψυχοκοινωνικές επιστήμες.

CTAC:

- > Παρέχει εκπαίδευση σε επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με θύματα εμπορίας παιδιών
- > Ενημερωμένοι ειδικοί παρέχουν στους επαγγελματίες συμβουλές για την προστασία και πληροφορίες σχετικά με την εμπορία παιδιών μέσω τηλεφώνου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
- > Παράγει έργο σε διεθνές επίπεδο για την αποτροπή της εμπορίας παιδιών
- > Προωθεί και συντονίζει τις δι-υπηρεσιακές ενέργειες με επίκεντρο την προστασία των παιδιών που μπορεί να έχουν πέσει θύματα εμπορίας ανθρώπων

- > Υπερασπίζεται αλλοδαπά παιδιά στο Ηνωμένο Βασίλειο όπου υπάρχουν υποψίες για εμπορία ανθρώπων ή έλλειψης πρόνοιας, π.χ. μέσω συμμετοχής σε συναντήσεις για την προστασία των παιδιών, τη διατύπωση συστάσεων για τα σχέδια προστασίας των παιδιών και τη δημοσίευση εκθέσεων για την εμπορία παιδιών ενώπιον των δικαστηρίων και των δικαστηρίων για θέματα μετανάστευσης
- > Αποτελεί το πρώτο σημείο αναφοράς για παραπομπές παιδιών στον Εθνικό Μηχανισμό Παραπομπής (ένα σύστημα εντοπισμού θυμάτων εμπορίας ανθρώπων) - υποστηρίζοντας επίσης και άλλες υπηρεσίες στις παραπομπές
- > Αυξάνει την ευαισθητοποίηση σχετικά με την εμπορία παιδιών διαμέσου των μέσων ενημέρωσης, επιδραστικών εργασιών και συνεδρίων
- > Ανταποκρίνεται στις διαβουλεύσεις πολιτικής
- > Αναλύει και αναφέρει τις τάσεις στην εμπορία ανθρώπων

Τι θα συμβεί αν κάποιος επικοινωνήσει με το CTAC ανησυχώντας για ένα παιδί ή ένα νέο άτομο;

Οι υποθέσεις ανατίθενται στους αρμόδιους κοινωνικούς λειτουργούς και εποπτεύονται από έναν συντονιστή. Ο αρμόδιος κοινωνικός λειτουργός εκπροσωπεί το παιδί, με την παραπομπή και συνεργασία με άλλες υπηρεσίες, συμβάλλοντας στην αξιολόγηση των υπηρεσιών για τα παιδιά και διατυπώνοντας συστάσεις για τα σχέδια προστασίας των παιδιών και τα σχέδια εξεύρεσης λύσεων. Επίσης, εκπροσωπούν το παιδί στις συναντήσεις με θέμα την προστασία των παιδιών, τους ελέγχους και τις ακροάσεις ενώπιον δικαστηρίων και παρέχουν εκθέσεις εμπειρογνομόνων για μαρτυρίες ενώπιον του δικαστηρίου όταν αυτό είναι απαραίτητο.

Ο αστυνομικός συνεργάζεται με τον κοινωνικό λειτουργό όταν υπάρχουν ανησυχίες για την προστασία του παιδιού, παραπέμποντας και συνδέοντας την αστυνομία και τη ΔΕΕ, συμβάλλοντας σε έρευνες για την εμπορία παιδιών και παρέχοντας πληροφορίες για την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων, την προστασία των παιδιών και την εξασφάλιση άσκησης δίωξεων.

Συνεργασία μεταξύ φορέων και πέρα από τα σύνορα

Συνεργασία με άλλους οργανισμούς σε δραστηριότητες πρόληψης

Η κατάσταση του παιδιού κατά τη μετανάστευση εμπλέκει πολλούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των αρχών ασύλου, των φροντιστών, της αστυνομίας, του ιατρικού προσωπικού κτλ. Ωστόσο, η έρευνα υποδεικνύει ότι η συνεργασία για την πρόληψη των εξαφανίσεων των ασυνόδευτων παιδιών συχνά παρεμποδίζεται από την έλλειψη κατάρτισης και κατανόησης του προβλήματος των εξαφανισμένων παιδιών. Επίσης, είναι συχνά ασαφές ποιος είναι υπεύθυνος για ένα συγκεκριμένο έργο σε σχέση με την πρόληψη ή άλλη δράση που μπορεί να είναι χρήσιμη σε περίπτωση που το παιδί εξαφανιστεί.

- > Η συνεργασία θα πρέπει να βασίζεται σε τυπικές διαδικασίες συνεργασίας και στρατηγικού σχεδιασμού τέτοιων δραστηριοτήτων, όχι στην κινητοποίηση και την προθυμία των εμπλεκόμενων επαγγελματιών. Είναι απαραίτητο να καθοριστεί σαφώς ο ρόλος των εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και οι τρόποι οργάνωσης της επικοινωνίας.
- > Η συλλογή όλων των πληροφοριών σε ένα σημείο, λαμβάνοντας δεόντως

υπόψη την εμπιστευτικότητα ορισμένων κανονισμών ενημέρωσης και προστασίας δεδομένων, θα απλουστεύσει την πρόσβαση στις πληροφορίες σε περίπτωση ανάγκης, όχι μόνο σε υποθέσεις εξαφανίσεων, αλλά και όταν λαμβάνονται αποφάσεις για την βέλτιστη προσέγγιση για τη φροντίδα κάθε παιδιού, καθώς οι πληροφορίες μπορεί να είναι διάσπαρτες επειδή συλλέγονται από διαφορετικές υπηρεσίες σε διαφορετικές χρονικές στιγμές.

- > Οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην πρόληψη των εξαφανίσεων παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τις μεταναστευτικές οδούς, τις εθνικές και διεθνείς τάσεις στην εμπορία ανθρώπων και τις γνωστές στις αρχές εγκληματικές δραστηριότητες που θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στην ασφάλεια του παιδιού. Οι περιοδικές διαβουλεύσεις μεταξύ των υπηρεσιών θα μπορούσαν να προωθήσουν την έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών.

Εντοπισμός των ομολόγων και των συμμάχων εντός και εκτός συνόρων

Είναι ζωτικής σημασίας για τους επαγγελματίες να γνωρίζουν ποιοι είναι οι ομολόγοι και οι σύμμαχοί τους που ασχολούνται με περιπτώσεις παιδιών που διακινούνται και/ή εξαφανίζονται κατά τη μετανάστευση, εντός της χώρας και πέρα από τα σύνορα. Στο παράρτημα III παρέχουμε ένα φυλλάδιο με επαφές το οποίο περιλαμβάνει, για κάθε χώρα που συμμετείχε στις Προσομοιώσεις Interact (Οκτώβριος 2018), έναν κατάλογο επαφών με μερικές από τις βασικές υπηρεσίες και οργανισμούς που εμπλέκονται στην πρόληψη και την αντιμετώπιση των υποθέσεων των παιδιών που έχουν εξαφανιστεί και έχουν πέσει

θύματα εμπορίας ανθρώπων κατά τη μετανάστευση. Περιλαμβάνει επίσης τις διαδικασίες που ακολουθούνται σε εθνικό επίπεδο.

Η Υπηρεσία Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καταρτίζει εξίσου εμπειριστατωμένες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο κάθε κράτος μέλος της ΕΕ αντιμετωπίζει, προλαμβάνει και εντοπίζει υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων. Βλ.: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/member-states_el

Ένα εργαλείο που διευκόλυνε τον ορισμό των ρόλων και των αρμοδιοτήτων των φορέων σε υποθέσεις εξαφάνισης ασυνόδευτων παιδιών αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου από την ΕΕ σχεδίου CONNECT. Το εργαλείο περιλαμβάνει προτάσεις σχετικά με τον τρόπο ορισμού των αρμόδιων φορέων και τον τρόπο δημιουργίας ενός πίνακα για τον έλεγχο των δυνατοτήτων και των αρμοδιοτήτων καθενός από αυτούς.

Δείτε περισσότερα στο εργαλείο CONNECT «Ποιος είναι υπεύθυνος;» σελ. 26-18, διαθέσιμο στη διεύθυνση: http://www.connectproject.eu/PDF/CONNECT-ITA_tool.pdf

Διαμοιρασμός πληροφοριών

Για λόγους προστασίας των παιδιών²⁷, ο διαμοιρασμός πληροφοριών είναι ζωτικής σημασίας για την έγκαιρη ενημέρωση των επαγγελματιών άλλων κρατών μελών σχετικά με το ενδεχόμενο ταξίδι ενός παιδιού ή για την ενημέρωση των επαγγελματιών ενός άλλου κράτους μέλους σχετικά με την παρουσία ενός παιδιού, επιτρέποντας έτσι στη χώρα αυτή να κλείσει την υπόθεση. Είναι πρωτίστως σημαντικό να μειώσουμε τον αριθμό των παρόμοιων διαδικασιών τις οποίες υφίσταται ένα παιδί όταν μετακινείται πέρα από τα σύνορα, όπως η συνέντευξη και η υποχρέωσή τους να πουν την ιστορία τους πολλές φορές.

Προβληματισμοί σχετικά με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ)

Στο πλαίσιο της προστασίας των παιδιών, η ανταλλαγή πληροφοριών αναγνωρίστηκε ως ζωτικής σημασίας για τη διαφύλαξη και την προώθηση της ευημερίας των παιδιών. Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ) αναθέτει οργανισμούς και ιδιώτες να επεξεργάζονται τις προσωπικές πληροφορίες με τρόπο δίκαιο και νόμιμο. Ο κανονισμός αυτός δεν αποτελεί εμπόδιο για τον διαμοιρασμό πληροφοριών, όπου η μη τήρηση του εν λόγω κανονισμού θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια ή την ευημερία ενός παιδιού. Ομοίως, ο σεβασμός του δικαιώματος στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή δεν εμποδίζει τον διαμοιρασμό πληροφοριών όταν υπάρχουν πραγματικές ανησυχίες για την προστασία του παιδιού και το δικαίωμα του παιδιού στην ασφάλεια και την ακεραιότητα διακυβεύεται.

²⁷ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ανάγκη ενός τείχους προστασίας μεταξύ των επιτροπών προστασίας του παιδιού και διαχείρισης μετανάστευσης, ανατρέξτε στην ενότητα «Συλλογή πληροφοριών ταυτοποίησης» (σελίδα 37), καθώς και στην Έκθεση προσομοίωσης Interact, διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://missingchildreuneurope.eu>

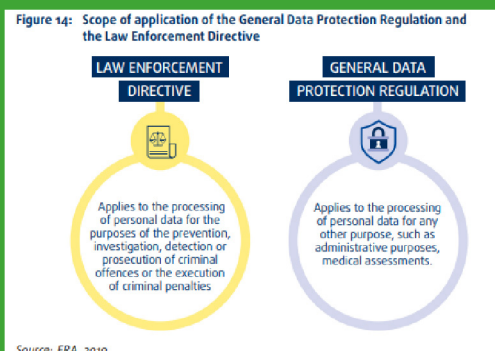
Εμπιστευτικότητα, προστασία δεδομένων και διαμοιρασμός πληροφοριών

Πηγή: FRA (2019), Παιδιά που στερούνται γονικής μέριμνας και βρέθηκαν σε κράτος μέλος της ΕΕ διαφορετικό από το δικό τους.

Με την ανάγκη διαμοιρασμού πληροφοριών με διάφορες αρχές που εμπλέκονται στο εσωτερικό και μεταξύ διαφόρων κρατών μελών της ΕΕ που αποβαίνει εις βάρος των δικαιωμάτων του παιδιού, προκειμένου να υπάρχει σεβασμός της ιδιωτικής ζωής και προστασία των προσωπικών δεδομένων, οι αρχές θα πρέπει να εξετάσουν διαδικασίες που σέβονται την ιδιωτικότητα του παιδιού και να διαφυλάξουν τις εμπιστευτικές πληροφορίες.

Το άρθρο 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεσπίζει το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το άρθρο 7 θεσπίζει το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Το δίκαιο της ΕΕ περιλαμβάνει δύο πράξεις σχετικά με τον παρόντα οδηγό, οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ τον Μάιο του 2018: ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679, επίσης γνωστός ως GDPR-ΓΚΠΔ) και η Οδηγία για την Προστασία των Δεδομένων για την Αστυνομία και τις Αρχές της Ποινικής Δικαιοσύνης (Οδηγία (ΕΕ) 2016/680, γνωστή και ως Οδηγία Επιβολής του Νόμου).

Όπως φαίνεται στο σχήμα 14, όταν μια αρμόδια αρχή επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λόγους πρόληψης, διερεύνησης, διαπίστωσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων, εφαρμόζεται η Οδηγία (ΕΕ) 2016/680. Όταν οι αρμόδιες αρχές επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για άλλους σκοπούς εκτός από τους προαναφερθέντες, ισχύει το γενικό καθεστώς βάσει του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων.

Ορισμένες διατάξεις είναι ίδιες ή παρόμοιες και στις δύο νομικές πράξεις. Οι αρχές προστασίας δεδομένων της νομιμότητας και της δικαιοσύνης, ο περιορισμός του σκοπού, η ελαχιστοποίηση των δεδομένων, ο περιορισμός της αποθήκευσης, η ακρίβεια των δεδομένων, η ακεραιότητα και η εμπιστευτικότητα χρησιμεύουν ως σημείο εκκίνησης για κάθε εργασία επεξεργασίας (άρθρο 5 του ΓΚΠΔ, άρθρο 4 της Οδηγίας για την Επιβολή του Νόμου). Επιπλέον, τα περισσότερα δικαιώματα του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ισχύουν και στις δύο ρυθμίσεις (βλ. άρθρα 12-23 του ΓΚΠΔ και άρθρα 12-18 της Οδηγίας για την Επιβολή του Νόμου). Στην πρόληψη και την έρευνα του εγκλήματος, τα δικαιώματα οποιουδήποτε ατόμου υπόκεινται σε συγκεκριμένους περιορισμούς επειδή θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τις διεξαγόμενες έρευνες και διαδικασίες. Οι υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων όσον αφορά τις κοινοποιήσεις παραβίασης δεδομένων (Άρθρα 33-34 του ΓΚΠΔ, Άρθρα 30-31 της Οδηγίας για την Επιβολή του Νόμου) ή τα αρχεία των δραστηριοτήτων επεξεργασίας (Άρθρο 30 του ΓΚΠΔ, Άρθρο 24 της Οδηγίας Επιβολής του Νόμου) είναι παρόμοιες στα δύο πλαίσια.

Τα παιδιά χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας, διότι ενδέχεται να μην γνωρίζουν τους κινδύνους και τις συνέπειες της επεξεργασίας δεδομένων. Όταν οι πληροφορίες και η επικοινωνία σχετικά με την επεξεργασία απευθύνονται σε ένα παιδί, θα πρέπει να είναι σε μια απλή και σαφή γλώσσα που το παιδί μπορεί εύκολα να καταλάβει (Άρθρο 12 του ΓΚΠΔ).

Η ανάγκη τήρησης του απορρήτου, της ιδιωτικότητας και των κανόνων προστασίας των δεδομένων δεν εμποδίζει τον διαμοιρασμό πληροφοριών για την προστασία ενός παιδιού, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται ορισμένες δικλείδες ασφαλείας. Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Δεδομένων ορίζει ότι είναι νόμιμος ο διαμοιρασμός πληροφοριών για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα (στην προκειμένη περίπτωση, του παιδιού) ή για την εκτέλεση καθηκόντων που εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον ή την άσκηση δημόσιας εξουσίας (Άρθρο 6 του ΓΚΠΔ).

Κατά την παροχή συνδρομής σε παιδιά που στερούνται γονικής μέριμνας και χρειάζονται προστασία, το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής, η προστασία των προσωπικών δεδομένων και η εμπιστευτικότητα συνεπάγονται στην πράξη τα ακόλουθα.

- > Όταν οι αρχές συλλέγουν προσωπικά δεδομένα σχετικά με το παιδί, το παιδί πρέπει να λαμβάνει σύντομες, διαφανείς, κατανοητές και εύκολα προσβάσιμες πληροφορίες, χρησιμοποιώντας σαφή και απλή γλώσσα.
- > Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται πρέπει να είναι επαρκείς, σχετικές και όχι υπερβολικές σε σχέση με την περίπτωση και τον σκοπό.

- > Οι πληροφορίες δεν πρέπει ποτέ να αποτελούν αντικείμενο διαμοιρασμού με άτομα που δεν έχουν σχέση με την υπόθεση· αποφεύγετε να μοιράζεστε με το κοινό ή με τα μέσα ενημέρωσης τυχόν προσωπικά δεδομένα που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αναγνώριση ενός παιδιού.
- > Οι καταχωρισμένες πληροφορίες πρέπει να είναι ακριβείς και ενημερωμένες.
- > Τα παιδιά πρέπει να ενημερώνονται για το ποιες πληροφορίες θα αποτελέσουν αντικείμενο διαμοιρασμού με ποιον και γιατί· οι επαγγελματίες στον τομέα της προστασίας παιδιών θα πρέπει να λαμβάνουν συγκατάθεση από το παιδί, σε συνεννόηση με τον κηδεμόνα, εκτός εάν αυτό δεν είναι ασφαλές ή ρεπρόν.
- > Οι πληροφορίες μπορούν να διαμοιραστούν χωρίς συγκατάθεση, εάν είναι απαραίτητο, για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του παιδιού ή άλλου προσώπου· πρέπει να τηρείται αρχείο για τις πληροφορίες που δόθηκαν και σε ποιους. Τα παιδιά που στερούνται γονικής μέριμνας και βρίσκονται σε κράτος μέλος της ΕΕ άλλο από το δικό τους
- > Οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες προστασίας των παιδιών θα μπορούσαν να δώσουν οδηγίες στις Κεντρικές Αρχές για τον τρόπο διαμοιρασμού πληροφοριών με το άλλο κράτος-μέλος της ΕΕ για την προστασία της ιδιωτικότητας (π.χ. αντικατάσταση ονομάτων με κωδικούς).
- > Οι αρχές πρέπει να τηρούν τους εθνικούς κανόνες διατήρησης δεδομένων και να μην διατηρούν τα δεδομένα περισσότερο από ό,τι είναι απαραίτητο.
- > Απαιτούνται μέτρα για τη διαφύλαξη της ασφάλειας και την πρόληψη απωλειών, καταστροφών ή ζημιών. Για παράδειγμα, κωδικοποιήστε τα αρχεία των υποθέσεων και μη χρησιμοποιείτε το όνομα του ατόμου· αν χρησιμοποιηθούν έντυπα αρχεία, πρέπει να είναι κλειδωμένα και το κλειδί να βρίσκεται σε ασφαλή τοποθεσία· να προστατεύετε τα ηλεκτρονικά αρχεία με ξεχωριστούς κωδικούς πρόσβασης με περιορισμένη πρόσβαση και να τα ασφαλίσετε σε ασφαλείς διακομιστές, ποτέ σε ιδιωτικούς υπολογιστές, USB sticks ή άλλες συσκευές αποθήκευσης.

Βλ. επίσης: Εγχειρίδιο σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο προστασίας δεδομένων

Διαμοιρασμός πληροφοριών με σεβασμό για την ασφάλεια και την ιδιωτικότητα του παιδιού

Εκτός από τις ανησυχίες που σχετίζονται με τον ΓΚΠΔ, είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες σχετικά με την υπόθεση ενός παιδιού και τον τόπο διαμονής του διαμοιράζονται με σεβασμό της ιδιωτικότητάς τους και ότι υπάρχει ένα τείχος προστασίας μεταξύ της ανάγκης προστασίας των παιδιών και της επιβολής των αρχών της μετανάστευσης²⁸. Οι πληροφορίες που διαμοιράζονται για την προστασία του παιδιού δεν πρέπει ποτέ να χρησιμοποιούνται εις βάρος του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού ή για σκοπούς επιβολής των αρχών της μετανάστευσης.

Τα παρακάτω είναι θεμελιώδεις αρχές για την καθοδήγηση της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων. Τα προσωπικά δεδομένα πρέπει²⁹:

- > Να έχουν δοθεί με συνειδητή συναίνεση·
- > Να υποβάλλονται σε θεμιτή και σύννομη επεξεργασία·
- > Να έχουν αποκτηθεί μόνο για σαφώς καθορισμένους και νόμιμους σκοπούς·

- > Να είναι κατάλληλα, συναφή και όχι υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία·
- > Να είναι ακριβή και ενημερωμένα·
- > Δεν πρέπει να διατηρούνται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από αυτό που είναι απαραίτητο για τον σκοπό αυτό·
- > Να γίνεται επεξεργασία τους σύμφωνα με τα δικαιώματα των ατόμων στα οποία ανήκουν τα δεδομένα, πράγμα το οποίο συνεπάγεται το δικαίωμα και τη δυνατότητα του ενδιαφερομένου να έχει πρόσβαση και να τροποποιεί τα δεδομένα·
- > Να προστατεύονται επαρκώς, γεγονός που συνεπάγεται κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα κατά της μη εξουσιοδοτημένης ή παράνομης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·
- > Δεν μεταφέρονται σε καμία χώρα ή έδαφος εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου χωρίς επαρκές επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα·

²⁸ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ανάγκη ενός τείχους προστασίας μεταξύ των επιτροπών προστασίας του παιδιού και διαχείρισης μετανάστευσης, ανατρέξτε στην ενότητα "Συλλογή πληροφοριών ταυτοποίησης" (σελίδα 26), καθώς και στην Έκθεση Προσομοίωσης Interact, διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://missingchildreuneurope.eu>

²⁹ Council of the Baltic Sea States (2015), Transnational child protection: practical guide for caseworkers and case officers, διαθέσιμο στη διεύθυνση: http://www.childrenatrisk.eu/public/PROTECT/Guide_for_case_workers_and_officers.pdf

Ελπιδοφόρες πρακτικές:

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα ηλεκτρονικά ταχυδρομεία των λειτουργιών ασφαλιζονται αυτόματα μέσω υπηρεσίας ασφαλούς ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της ποινικής δικαιοσύνης.

Στην Ελλάδα, το Χαμόγελο του Παιδιού μοιράζεται ευαίσθητες πληροφορίες μόνο μέσω τηλεφωνικών γραμμών.

Στη Σουηδία, τα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται σε υποθέσεις εξαφανίσεων και εμπορίας παιδιών χρησιμοποιούν κρυπτογραφημένα μηνύματα για την επικοινωνία ευαίσθητων πληροφοριών. Όταν εκτιμάται ότι είναι προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, οι πληροφορίες μοιράζονται σε περιορισμένο αριθμό ενδιαφερομένων για την προστασία του παιδιού.

Τον Δεκέμβριο του 2018 κατά την εκπαίδευση προσομοίωσης του ΟΑΣΕ³⁰, οι συμμετέχοντες που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών και τις υπηρεσίες προστασίας των παιδιών δημιούργησαν μια κοινή βάση δεδομένων για περιπτώσεις θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, επιτρέποντας έτσι σε κάθε αρμόδιο ενδιαφερόμενο να βρει πληροφορίες σε ένα κοινό χώρο.

³⁰ OSCE (2018), Fifth OSCE simulation-based training in combating human trafficking along migration routes concludes in Vicenza, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.osce.org/secretariat/407036>

Κατάλογος ελέγχου των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσει κανείς κατά τον διαμοιρασμό πληροφοριών πέρα από τα σύνορα

- ✓ Να λαμβάνεται υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού
- ✓ Να συμμετέχει πάντα ο κηδεμόνας· είναι το πρώτο σημείο επαφής για το παιδί
- ✓ Εντοπίστε τους αρμόδιους ομολόγους στη χώρα όπου υπάρχει υπόνοια ότι το παιδί εξαφανίστηκε ή υπάρχει υπόνοια ότι είχε βρεθεί εκεί προηγουμένως:
 - > Μέσω του φυλλαδίου με τις επαφές (βλ. Παράρτημα III)
 - > Μέσω των ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών 116000
 - > Μέσω του καταλόγου επαφών της πλατφόρμας της ΕΕ για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων (DG Home): https://ec.europa.eu/anti-trafficking/node/4598_en
 - > Μέσω των καταλόγων επαφών των υφιστάμενων δικτύων, όπως το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Κηδεμονία (European Network for Guardianship) ή το Missing Children Europe, μεταξύ άλλων
- ✓ Χρησιμοποιήστε ασφαλείς τρόπους επικοινωνίας, όπως τηλεφωνήματα ή κρυπτογραφημένα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μηνύματα
- ✓ Συζητήστε με τον ομολόγό σας ποια είναι η πολιτική απορρήτου τους σχετικά με τις πληροφορίες του παιδιού και βεβαιωθείτε ότι οι πληροφορίες που μοιράζεστε δεν θα χρησιμοποιηθούν εις βάρος του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού
- ✓ Σεβαστείτε τον ΓΚΠΔ και τις θεμελιώδεις αρχές για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων (βλ. παραπάνω)
- ✓ Ζητήστε μια ενημέρωση για την υπόθεση όταν λαμβάνονται νέα στοιχεία

Μνημόνιο συμφωνίας ή πρωτόκολλα συνεργασίας

Όπως προαναφέρθηκε, είναι σημαντικό τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες κάθε εμπλεκόμενου επαγγελματία στην κατάσταση του παιδιού να διευκρινίζονται σε κάθε βήμα που λαμβάνεται για την προστασία τους, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης της εξαφάνισης. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντικό να είναι επίσημη η συνεργασία μεταξύ των φορέων που ασχολούνται με τη φροντίδα των ασυνόδευτων παιδιών και των φορέων που εμπλέκονται σε υποθέσεις παιδιών που έχουν εξαφανιστεί.

> Συνιστάται οπωσδήποτε η υπογραφή ενός Μνημονίου Συμφωνίας (MoU-Memorandum of Understanding) με ειδικό αντικείμενο την αντιμετώπιση υποθέσεων εξαφανισμένων ασυνόδευτων παιδιών (ή γενικότερα παιδιών που εξαφανίζονται από την εναλλακτική πρόνοια). Το Μνημόνιο

Συμφωνίας πρέπει να συμφωνηθεί μεταξύ όλων των επαγγελματιών που εμπλέκονται στην κατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας, των δικαστικών, της υπηρεσίας κηδεμόνων, του γραφείου μετανάστευσης, των ανοικτών γραμμών επικοινωνίας και των χορηγών καταφυγίων. Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ο ένας το έργο του άλλου, να δούμε ποιες πληροφορίες είναι ζωτικής σημασίας για τους εταίρους και να επιταχύνουμε την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία.

Βλ. επίσης Παράρτημα I του Πρακτικού Οδηγού είναι το Ευρωπαϊκό Πρότυπο Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ των Αρχών της Επιβολής του Νόμου και των Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών σε Υποθέσεις Εξαφανισμένων Παιδιών.

Πίνακες ελέγχου στοιχείων που θα συμπεριληφθούν σε ένα Μνημόνιο Συμφωνίας σχετικά με την πρόληψη των εξαφανίσεων

- ✓ Αρχές που πρέπει να ενημερώνονται για την παρουσία του ασυνόδευτου παιδιού στην εθνική επικράτεια και σχετικές διαδικασίες
- ✓ Αρχές και άλλοι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη στέγαση του παιδιού
- ✓ Αρχές και άλλοι παράγοντες που επιτρέπεται να συλλέγουν, να τροποποιούν και να ανακτούν πληροφορίες που περιλαμβάνονται στον προσωπικό φάκελο του παιδιού
- ✓ Αρχές και άλλοι φορείς που είναι επιφορτισμένοι με την παρακολούθηση της εφαρμογής αυτού του τμήματος του Μνημονίου Συμφωνίας
- ✓ Πρακτικές πληροφορίες και στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων

Τυποποίηση της διασυνοριακής συνεργασίας

Είναι ζωτικής σημασίας όχι μόνο οι διαδικασίες να είναι σαφείς σε εθνικό επίπεδο, αλλά και σε διεθνές επίπεδο.

Η τυποποίηση της διασυνοριακής συνεργασίας μπορεί να περιλαμβάνει:

- > Ένα Μνημόνιο Συμφωνίας (βλ. παραπάνω) μεταξύ δύο ή περισσότερων χωρών.
- > Ορισμό ενός εθνικού κεντρικού σημείου (π.χ. μονάδας, γραφείου ή προσώπου) που θα λειτουργεί ως σύνδεσμος μεταξύ των εθνικών φορέων στη χώρα τους και στο κεντρικό σημείο των άλλων χωρών. Η ανάθεση ενός κεντρικού σημείου για

τη διακρατική συνεργασία μπορεί και πρέπει να αποτελεί μέρος ενός εθνικού Μνημονίου Συμφωνίας.

- > Κατάρτιση Τυποποιημένων Διαδικασιών Λειτουργίας (ΤΔΛ) για τη διασυνοριακή συνεργασία. Οι ΤΔΛ μπορούν επίσης να συμπεριληφθούν στο εθνικό Μνημόνιο Συμφωνίας. Οι ΤΔΛ προσδιορίζουν με σαφήνεια τα διάφορα βήματα που πρέπει να ληφθούν όταν ένα παιδί έχει εξαφανιστεί, κινδυνεύει από εμπορία ανθρώπων και/ή υπάρχει υπόνοια ότι βρίσκεται σε άλλη χώρα.

5.2 Αντιμετώπιση

«Όταν αντιμετωπίσαμε έναν αυξανόμενο αριθμό εξαφανίσεων ασυνόδευτων παιδιών, ορίσαμε ένα Μνημόνιο Συμφωνίας με όλους τους αρμόδιους φορείς στον τομέα αυτό: την αστυνομία, τους δικαστικούς, τους εκπαιδευτές, το γραφείο μετανάστευσης και τα καταφύγια. Δεν είναι τέλειο, αλλά επιτρέπει στους διάφορους φορείς να κατανοήσουν ο ένας το έργο του άλλου, να δουν ποιες πληροφορίες είναι ζωτικής σημασίας για τους εταίρους και να επιταχύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών. Είναι καθήκον μας να συνεχίσουμε να υπερνικάμε την αδιαφορία προς αυτήν την ομάδα παιδιών».

(Child Focus, διαχειριστές της ανοικτής τηλεφωνικής γραμμής για τα εξαφανισμένα παιδιά στο Βέλγιο)

Η εξαφάνιση ενός ασυνόδευτου παιδιού πρέπει να αντιμετωπίζεται ως οποιαδήποτε άλλη εξαφάνιση παιδιού. Για τον λόγο αυτό, είναι πολύ σημαντικό:

- > Οι φροντιστές να εκπαιδεύονται στις διαδικασίες που σχετίζονται με τις εξαφανίσεις παιδιών και τα εργαλεία που είναι διαθέσιμα για την αναφορά και την παρακολούθησή αυτών.
- > Οι αστυνομικοί και οι δικαστές να εκπαιδεύονται σε συγκεκριμένα

θέματα σχετικά με τα παιδιά κατά τη μετανάστευση, την εμπορία ανθρώπων και το λαθρεμπόριο.

- > Δεν πρέπει ΠΟΤΕ να θεωρηθεί ότι ένα ασυνόδευτο παιδί έφυγε από το κέντρο υποδοχής ή από την ανάδοχη οικογένεια με τη δική του ελεύθερη βούληση. Είναι σημαντικό να εκτιμηθούν οι λόγοι που θα μπορούσαν να κρύβονται πίσω από την εξαφάνιση και τους κινδύνους που μπορεί να διατρέχει το παιδί.

Οι απαντήσεις και οι προσεγγίσεις για την εξαφάνιση ενός ασυνόδευτου παιδιού πρέπει να βασίζονται σε συγκεκριμένες και λεπτομερείς διαδικασίες, να επισημαίνουν ποιος είναι υπεύθυνος για κάθε βήμα, ποιες είναι οι ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν και ποιος παρακολουθεί την αποτελεσματική λειτουργία της διαδικασίας προστασίας που ενεργοποιείται. Καθώς η εξαφάνιση ενός παιδιού εμπλέκει φυσικά πολλούς φορείς, είναι σημαντικό να εκπαιδεύονται όλοι για το πώς λειτουργεί η συγκεκριμένη διαδικασία συνεργασίας.

Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη διάφορες πτυχές όταν αντιμετωπίζουμε μια υπόθεση εξαφάνισης ενός ασυνόδευτου παιδιού. Σε αυτό το εγχειρίδιο θα αναλύσουμε μια (μη εξαντλητική) επιλογή αυτών των πτυχών:

- > Η σαφής ανάληψη της υπόθεσης και ο διαχωρισμός των καθηκόντων είναι ουσιώδεις, από τη στιγμή που ανοίγει η υπόθεση.
- > Το προσωπικό πρέπει να είναι καλά ενημερωμένο και καλά εκπαιδευμένο σχετικά με τις διαδικασίες που συνδέονται με τα εξαφανισμένα παιδιά
- > Η αναφορά μιας εξαφάνισης πρέπει να είναι έγκαιρη και εξαντλητική
- > Το σύστημα προστασίας χρειάζεται μια προοπτική δράσης: όταν ο κίνδυνος για την ασφάλεια ενός παιδιού εκτιμάται ως υψηλός, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα ώστε οι επαγγελματίες να μπορούν να αντιδρούν γρήγορα και αποτελεσματικά
- > Στο πλαίσιο του συστήματος προστασίας και πέρα από τα σύνορα, οι φορείς πρέπει να συνεργάζονται στενά

Ευθύνη για την περίπτωση θανάτου παιδιού κατά τη μετανάστευση

Όπως και στην περίπτωση δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην αποτροπή της εξαφάνισης ενός ασυνόδευτου παιδιού, μια σαφής και κατανοητή κατανομή καθηκόντων μεταξύ κάθε εμπλεκόμενου μέρους είναι ζωτικής σημασίας για να εξασφαλιστεί η κατάλληλη αντίδραση στην υπόθεση ενός εξαφανισμένου παιδιού, αλλά και η συνέπεια της υπηρεσίας.

- > Είναι σημαντικό να παρέχεται κατάρτιση για την «εξαφάνιση» για όλους τους επαγγελματίες που εργάζονται με ασυνόδευτα παιδιά-μετανάστες.
- > Η κατάρτιση σχετικά με τις «εξαφανίσεις» πρέπει να περιλαμβάνει μια σαφή εξήγηση των διαδικασιών που ενεργοποιούνται σε περίπτωση εξαφανισμένου παιδιού και τα βήματα που περιλαμβάνουν ενέργειες παρακολούθησης για όλους τους επαγγελματίες που εμπλέκονται στην κατάσταση ενός ασυνόδευτου παιδιού.

Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντικό να είναι επίσημη η συνεργασία μεταξύ των φορέων

που ασχολούνται με τη φροντίδα των ασυνόδευτων παιδιών και των φορέων που εμπλέκονται στην περίπτωση εξαφάνισης.

Οι ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές για τα εξαφανισμένα παιδιά διαδραματίζουν συνήθως σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη των ατόμων που είναι υπεύθυνα για την περίπτωση ενός εξαφανισμένου παιδιού, όσον αφορά υποθέσεις τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και πέρα από τα σύνορα. Ωστόσο, τα δεδομένα που συλλέγονται από τις ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές δείχνουν ότι σπάνια καλούνται σε περίπτωση που εξαφανίζονται ασυνόδευτα παιδιά.

- > Ο ρόλος των ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών για τα εξαφανισμένα παιδιά πρέπει να αποσαφηνιστεί για τους φροντιστές των ασυνόδευτων παιδιών, καθώς συχνά δεν γνωρίζουν τη δυνητική προστιθέμενη αξία που προσφέρουν στην υπόθεση οι εν λόγω οργανισμοί όσον αφορά την εμπειρία και τους πόρους.

Ο ρόλος των ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών 116000 όταν εξαφανίζεται ένα ασυνόδετο παιδί

- > Νομική και διοικητική υποστήριξη των τηλεφωνητών των κέντρων υποδοχής και των κηδεμόνων
- > Άμεση συναισθηματική και ψυχολογική υποστήριξη των οικογενειών σε υποθέσεις χωρισμένων παιδιών
- > Σημείο επαφής μεταξύ των φροντιστών που ανέφεραν την υπόθεση και των υπηρεσιών που εμπλέκονται στην υπόθεση του εξαφανισμένου παιδιού, όπως η αστυνομία, οι κοινωνικές υπηρεσίες και οι εισαγγελείς
- > Συλλογή δεδομένων σχετικά με τα ασυνόδετα παιδιά που εξαφανίζονται για περαιτέρω ανάλυση
- > Παροχή εμπειρογνωμοσύνης και συμβουλές σχετικά με τη διαδικασία που σχετίζεται με την υπόθεση ενός εξαφανισμένου παιδιού
- > Σε ορισμένες περιπτώσεις, συλλογή μαρτυριών ή διευκόλυνση αυτών (π.χ. με την παρουσία τους στη συνέντευξη με την οικογένεια ή τους φροντιστές)
- > Εάν χρειάζεται, διαχείριση καμπάνιας δημόσιων εκκλήσεων
- > Στις (πιθανές) διασυννοριακές υποθέσεις, ταχεία ενεργοποίηση του ευρωπαϊκού δικτύου ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών για εξαφανισμένα παιδιά (βλ. παρακάτω)

Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την τηλεφωνική γραμμή 116000 που λειτουργεί στη χώρα σας στη διεύθυνση <http://missingchildreurope.eu/hotline>

Αναφορά ενός παιδιού που εξαφανίστηκε κατά τη μετανάστευση

Η εξαφάνιση ενός παιδιού θα πρέπει να αναφέρεται πάντοτε αμέσως μόλις αρχίσουν να αγνοούνται τα ίχνη του ή υπάρχει υπόνοια ότι το παιδί μπορεί να βρίσκεται σε κίνδυνο. Σε κάθε περίπτωση, είναι σημαντικό να ισχύουν οι ίδιοι κανόνες για την εξαφάνιση οποιουδήποτε παιδιού στη χώρα σε περίπτωση που εξαφανίζονται ασυνόδευτα παιδιά. Όταν δεν υπάρχουν επίσημες διαδικασίες, η εξαφάνιση θα πρέπει να αναφέρεται το αργότερο μετά από 24 ώρες από την τελευταία φορά κατά την οποία καταγράφηκε το παιδί.

Οι χρονοβόρες διαδικασίες υποβολής αναφορών ενδέχεται να παρεμποδίζουν την ταχεία αναφορά υποθέσεων εξαφανισμένων ασυνόδευτων παιδιών, ιδίως όταν η στελέχωση των κοινωνικών κέντρων είναι περιορισμένη. Επομένως, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι το σύστημα αναφορών δημιουργείται κατά τρόπο που δεν αποθαρρύνει την υποβολή αναφορών.

> Η ευκολότερη υποβολή αναφορών δεν πρέπει να οδηγήσει σε πρόχειρες αναφορές. Είναι σημαντικό οι απλούστερες διαδικασίες να επιτρέπουν πάντα την πλήρη αναφορά της κατάστασης του παιδιού και να παρέχουν όλες τις πληροφορίες που θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες για την εξασφάλιση της αρμόζουσας παρακολούθησης της υπόθεσης.

> Η αναφορά μέσω τηλεφώνου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου θα μπορούσε να διευκολύνει τη διαδικασία. Ωστόσο, αυτό θα απαιτούσε να υπάρχει ήδη ένα κέντρο για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με το ασυνόδευτο παιδί, ώστε να κινείται ταχύτερα η διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την καταλληλότερη αντιμετώπιση της εξαφάνισης του παιδιού.

Σε ποιον απευθύνεται η αναφορά;

Εάν υπάρχει επίσημη συνεργασία (Μνημόνιο Συμφωνίας, πρωτόκολλο), θα αναγράφεται ο φορέας που λαμβάνει τις αναφορές για εξαφανίσεις. Σε κάθε χώρα, η αστυνομία και οι ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές πρέπει να ειδοποιούνται.

Συνιστάται ιδιαίτερα να αναφέρετε πάντα την εξαφάνιση του παιδιού στην εθνική τηλεφωνική γραμμή για εξαφανισμένα παιδιά,

όπως συμβαίνει και με άλλες υποθέσεις εξαφανίσεων παιδιών.

> Οι ανοικτές γραμμές επικοινωνίας θα μπορούσαν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην παρακολούθηση της υπόθεσης και στη διασφάλιση της επικοινωνίας μεταξύ των φροντιστών και της αστυνομίας, παρόμοια με την υποστήριξη που παρέχουν σε άλλες υποθέσεις εξαφανίσεων.

Η δημιουργία μοναδικών **προσωπικών αρχείων για ασυνόδετα παιδιά** (κατά προτίμηση ψηφιακά, για να γίνεται εύκολα ο διαμοιρασμός τους) επιτρέπει την ταχύτερη συνεργασία σε υποθέσεις εξαφανισμένων παιδιών, καθώς θα διευκολύνουν την ανάκτηση και τον διαμοιρασμό πληροφοριών με τις αρχές που είναι αρμόδιες για την παρακολούθηση της υπόθεσης.

Όπως προαναφέρθηκε, η ανάπτυξη ενός **κεντρικού συστήματος** (π.χ. βάσεις δεδομένων) για την καταχώριση πληροφοριών σχετικά με τα ασυνόδετα παιδιά θα απλουστεύσει επίσης τη συνεργασία μεταξύ αρχών που είναι αρμόδιες για υποθέσεις προστασίας ή/και εξαφάνισης, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει ένα ξεκάθαρο τείχος προστασίας μεταξύ των αρχών μετανάστευσης και της προστασίας των παιδιών. Οι βάσεις αυτές πρέπει να είναι διαφορετικές από τις βάσεις δεδομένων ασύλου και να τις διαχειρίζονται οι αρχές προστασίας των παιδιών. Τα δεδομένα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το τι εννοούμε με το «τείχος προστασίας», επισκεφθείτε τη διεύθυνση: <https://picum.org/firewall-3/>

Η χρήση των **τυποποιημένων εντύπων** για την αναφορά μιας υπόθεσης εξαφάνισης, με συνεπή τρόπο στη χώρα, θα συντελέσει επίσης σε μια ταχύτερη και αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ των

ενδιαφερόμενων υπηρεσιών. Το καλύτερο θα ήταν το έντυπο να συμπεριλαμβάνεται στο Μνημόνιο Συμφωνίας μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στις υποθέσεις των ασυνόδευτων παιδιών.

Μια ελπιδοφόρα πρακτική σχετικά με την υποβολή αναφορών

Στο Βέλγιο, το πρότυπο που χρησιμοποιείται για την αναφορά της εξαφάνισης ενός ασυνόδετου παιδιού είναι ήδη διαθέσιμο στους φροντιστές που είναι υπεύθυνοι για την υποβολή αναφορών. Σε περίπτωση που εξαφανίζεται ένα παιδί, το συμπληρωμένο πρότυπο αποστέλλεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή φαξ στην αστυνομία και στην υπηρεσία κηδεμονίας.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΦΟΡΑ ΜΙΑΣ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗΣ

Έγγραφο που αποστέλλεται στην αστυνομία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή φαξ:

(εισαγάγετε τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τον αριθμό φαξ)

Έγγραφο που αποστέλλεται στην υπηρεσία κηδεμονίας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή φαξ στη διεύθυνση:

(εισαγάγετε τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τον αριθμό φαξ)

1. Ημερομηνία και ώρα κατά την οποία έγινε αντιληπτή η εξαφάνιση

2. Όνομα, οργάνωση και θέση του προσώπου που υποβάλλει την αναφορά

3. Πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του παιδιού

Επώνυμο:

Όνομα:

Ψευδώνυμο:

Φύλο:

Ημερομηνία γέννησης:

Ιθαγένεια:

(οποιοσδήποτε αριθμός ή κωδικός που έχει ο φάκελός του στο εθνικό σύστημα)

ΕΙΚΟΝΑ

4. Περιγραφή

Ύψος:

Χρώμα ματιών:

Χρώμα και μήκος μαλλιών:

Ιδιαιτερότητες (τατουάζ, ουλές, εμφανείς αναπηρίες ...):

Ρούχα κατά τη στιγμή της εξαφάνισης

Κοσμήματα:

Είχαν πάνω τους κάποιο έγγραφο; Εάν απαντήσατε ναι, να αναφερθούν τα έγγραφα αναλυτικά.

5. Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία

6. Πληροφορίες για την εξαφάνιση

Πιθανή στιγμή εξαφάνισης (ημερομηνία και ώρα)

Τόπος εξαφάνισης

Συνθήκες της εξαφάνισης

Τεκμαιρόμενος λόγος της εξαφάνισης

Ποιος ήταν ο τελευταίος που είδε το παιδί, πότε και υπό ποιες συνθήκες

Ήταν κάποιος μαζί με το παιδί;

Πιθανός τόπος όπου βρίσκεται το παιδί

Στοιχεία επικοινωνίας της οικογένειας ή άλλων γνωστών του

Το παιδί θεωρείται ότι έχει εγκαταλείψει τη χώρα; Εάν ναι, για να πάει πού;

7. Στοιχεία που θα μπορούσαν να υποδεικνύουν την ύπαρξη υψηλού κινδύνου για το παιδί

Είναι αυτή η πρώτη φορά που το παιδί εξαφανίζεται;

Εάν όχι, πόσες φορές έχει εξαφανιστεί το παιδί κατά το παρελθόν;

Πήρε το παιδί κάποιες αποσκευές;

Αν ναι, τι είδους;

Το παιδί έχει χρήματα ή τραπεζική κάρτα;

Εάν ναι, τι είδους;

Το παιδί έχει οποιαδήποτε εμφανή ή λιγότερο εμφανή αναπηρία ή ασθένεια;

Εάν ναι, τι είδους και πόσο σοβαρή;

Το παιδί έχει άμεση ανάγκη από ιατρική περίθαλψη ή φάρμακα;

Εάν ναι, παρακαλούμε να εξηγήσετε ποια αγωγή και τι θα συνέβαινε εάν δεν δοθεί στο παιδί η προαναφερθείσα θεραπεία ή φαρμακευτική αγωγή;

Πιστεύετε ότι η ζωή του παιδιού κινδυνεύει;

Εάν ναι, εξηγήστε

Το παιδί γνωρίζει κάποιο άτομο που κατά τη γνώμη σας μπορεί να το θέσει σε κίνδυνο;

Εάν ναι, εξηγήστε

8. Διάφορα ζητήματα

Έχει ήδη παρέμβει η αστυνομία;

Εάν ναι, παρακαλείσθε να αναφέρετε τον αστυνομικό και τον αριθμό πρωτοκόλλου της υπόθεσης

Ποια μέτρα λήφθηκαν μετά την αναφορά της εξαφάνισης;

Έγινε έρευνα στο δωμάτιο;

Αν ναι, παρακαλώ αναφέρετε οποιοδήποτε σημαντικό εύρημα

Κάποιο άλλο στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη;

Ενέργειες που πρέπει να γίνουν μετά την εξαφάνιση

Όταν ένα παιδί εξαφανίζεται, είναι σημαντικό οι φροντιστές να γνωρίζουν τις διαδικασίες που πρέπει να ενεργοποιηθούν και να απαιτήσουν την εφαρμογή τους.

> Ο φροντιστής που εκπροσωπεί το παιδί και παρακολουθεί ποιες αποφάσεις λαμβάνονται προς το βέλτιστο συμφέρον του (π.χ. ο κηδεμόνας) θα πρέπει να καλέσει την εθνική τηλεφωνική γραμμή 116000 για εξαφανισμένα παιδιά. Οι διαχειριστές των υποθέσεων θα είναι σε θέση να προτείνουν τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις εθνικές διαδικασίες και να παρέχουν υποστήριξη τόσο στον φροντιστή όσο και στην αστυνομία καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας και της παρακολούθησης. Σε ορισμένες χώρες, οι ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές δεν έχουν τον εξοπλισμό, τη δικαιοδοσία ή τους πόρους για την αντιμετώπιση της εξαφάνισης παιδιών κατά τη μετανάστευση. Σε αυτές τις περιπτώσεις,

είναι απαραίτητο να συνεργαστείτε απευθείας με την αστυνομία.

- > Είναι σημαντικό ο φροντιστής ή ο υπεύθυνος υποβολής αναφορών να απαιτούν από την αστυνομία να ενεργοποιεί έναν συναγερμό στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS II) εάν υπάρχει η υπόνοια ότι το παιδί βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, καθώς και μια κίτρινη ειδοποίηση της Interpol, αν υπάρχει η υπόνοια ότι το παιδί έχει εγκαταλείψει την ΕΕ. Πρέπει να δοθεί η δέουσα προσοχή, εάν χρησιμοποιείται το SIS II, ότι οι διαμοιραζόμενες πληροφορίες δεν χρησιμοποιούνται για σκοπούς επιβολής των αρχών της μετανάστευσης.
- > Εάν υπάρχει η υπόνοια ότι το παιδί βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ και διατρέχει κίνδυνο εκμετάλλευσης και εμπορίας ανθρώπων, είναι σημαντική η επικοινωνία με την Ευρωπόλ για να ξεκινήσει κοινή έρευνα

Μια ελπιδοφόρα πρακτική: Η προσέγγιση της βελγικής αστυνομίας

Η Μονάδα Αγνοουμένων της Βελγικής Αστυνομίας έχει αναπτύξει βασικές αρχές που πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις υποθέσεις εξαφανίσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τα ασυνόδευτα παιδιά:

- > Κάθε υπόθεση είναι διαφορετική: Η ρουτίνα σκοτώνει
- > Οι πρώτες 24 ώρες μετά την εξαφάνιση είναι κρίσιμες
- > «Ποτέ μη λες ποτέ!» Η στενομυαλιά κατά τις έρευνες εξαφανίσεων είναι επικίνδυνο πράγμα

Η αναζήτηση ενός ατόμου που εξαφανίστηκε πρέπει να βασίζεται σε μια λογική εκτίμηση και κάθε απόφαση σχετικά με τις ενέργειες αναζήτησης θα πρέπει να συνάδει με την εκτίμηση αυτή:

- > Ποιος έχει εξαφανιστεί, ποιο είναι το προφίλ του ατόμου που εξαφανίστηκε;
- > Προσδιορίζουμε αν η εξαφάνιση προκαλεί ανησυχία ή όχι. Αυτό βασίζεται επίσης στο προφίλ, τις συνθήκες εξαφάνισης, τον τόπο εξαφάνισης και καθορίζεται με βάση τεκμηριωμένα κριτήρια.

Η εξαφάνιση ενός ατόμου, συμπεριλαμβανομένου ενός παιδιού, χαρακτηρίζεται ως «ανησυχητική» όταν πληρούνται μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- > Το παιδί που εξαφανίστηκε είναι ηλικίας κάτω των 13 ετών
- > Το παιδί που εξαφανίστηκε έχει φυσικό ή διανοητικό μειονέκτημα ή δεν είναι αυτόνομο
- > Το παιδί που εξαφανίστηκε βρίσκεται υπό ιατρική περίθαλψη ή χρειάζεται να παίρνει φάρμακα που είναι απαραίτητα για την υγεία του
- > Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, το παιδί που εξαφανίστηκε μπορεί να διατρέχει θανάσιμο κίνδυνο
- > Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, το παιδί που εξαφανίστηκε μπορεί να είναι με ένα τρίτο πρόσωπο που μπορεί να αποτελεί απειλή για την ασφάλειά του, ενώ μπορεί επίσης να έχει πέσει θύμα εγκληματικής πράξης (π.χ. απαγωγής)
- > Η απουσία δεν ταιριάζει με τη συνήθη συμπεριφορά του παιδιού που εξαφανίστηκε.

Σε ανησυχητικές περιπτώσεις, η τοπική αστυνομία θα παραπέμπει στη Μονάδα Αγνοουμένων, η οποία θα συντονίζει όλες τις προσπάθειες αναζήτησης και θα παρέχει υποστήριξη στην αστυνομική υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για την έρευνα.

- > Μια υπόθεση εξαφάνισης δεν λήγει με την αναφορά. Η έγκαιρη και τακτική παρακολούθηση της υπόθεσης με την αστυνομία είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ότι η υπόθεση παραμένει σε προτεραιότητα ανά πάσα στιγμή.

Οι ακόλουθες συστάσεις δημοσιεύτηκαν στο Βιβλίο-Οδηγό του ΔΟΜ για τους αξιωματικούς επιβολής του νόμου σχετικά με τις ορθές πρακτικές για την καταπολέμηση της εμπορίας παιδιών (2005) και πρέπει να αποτελέσουν έμπνευση για τις μεθόδους έρευνας σε υποθέσεις εξαφάνισης ασυνόδευτων παιδιών-μεταναστών:

- > Τα παιδιά-θύματα εμπορίας ανθρώπων έχουν ειδικές ανάγκες και είναι ιδιαίτερα ευάλωτα, κάτι που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας. Πρέπει να χρησιμοποιηθεί μια φιλική προς το παιδί προσέγγιση και ο **ερευνητής θα πρέπει να λειτουργεί με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.**
- > Σε περίπτωση που ένα παιδί είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων ή θύμα σε κίνδυνο, η **αστυνομία πρέπει να παρέμβει αμέσως.**
- > **Δίνουμε προτεραιότητα στις υποθέσεις εμπορίας παιδιών, όπως και σε άλλα εγκλήματα κατά των παιδιών. Για τον σκοπό αυτό, οι φάκελοι πρέπει να είναι εμφανώς αναγνωρίσιμοι και να υπάρχει ειδική σήμανση.**
- > Κάθε ερευνητής και όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς έχουν σαφές καθήκον **να εκπονήσουν μια εκτίμηση του κινδύνου** όσον αφορά την ασφάλεια και την ευημερία των παιδιών-θυμάτων και των οικογενειών τους σε όλα τα στάδια της έρευνας και της δικαστικής διαδικασίας και πέραν αυτών. Η εκτίμηση του κινδύνου πρέπει να ξεκινήσει αμέσως μόλις ειδοποιηθεί η αστυνομία για το θύμα.
- > **Θα πρέπει να προτιμώνται οι έρευνες πρόληψης ή οι έρευνες βάσει εμπιστευτικών πληροφοριών**, όποτε είναι δυνατόν.
- > Η σήμανση των υπόπτων και των καταδικασθέντων παραβατών μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο. Η ανασταλτική διερευνητική μέθοδος θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο εάν δεν υπάρχει άλλη επιλογή.

- > Προς όφελος μιας έρευνας, είναι εξαιρετικά σημαντικό να γνωρίζουμε πού, πότε, ποιες **συγκεκριμένες πληροφορίες είναι διαθέσιμες και μπορούν να ανακτηθούν, κι επίσης μέσω ποιων οδών θα περάσουν υποχρεωτικά** - τόσο σε εθνικό όσο και σε διασυνοριακό επίπεδο. Η διαχείριση των πληροφοριών των αρχών επιβολής του νόμου υπόκειται στους εθνικούς και παγκόσμιους κανονισμούς, οι οποίοι πρέπει να γίνονται σεβαστοί.
- > Κάθε χώρα πρέπει να **τροφοδοτεί την εθνική βάση δεδομένων** με όλες τις πληροφορίες σχετικά με την παιδική κακοποίηση και θα πρέπει ιδίως να οργανώνεται ενόψει **της ενίσχυσης της διεθνούς συνεργασίας** μέσω της σύνδεσης με την I 24/7 (Ιντερπόλ) και με την αποστολή των σχετικών πληροφοριών για τους διακινητές παιδιών ή άλλα διασυνοριακά εγκλήματα που συνδέονται με τα παιδιά στην Ιντερπόλ. Επιπλέον, τα ευρωπαϊκά κράτη-μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών της Ευρωπόλ (TECS-The Europol Computer System) και να συμπεριλάβουν στο σύστημα πληροφοριών της Ευρωπόλ τις σχετικές πληροφορίες για όλους τους διακινητές παιδιών και τους καταδικασθέντες για παιδική κακοποίηση ή υπόπτους.

- > Πρέπει να εξεταστεί προσεκτικά αν θα δοθεί δημοσιότητα σε μια υπόθεση εξαφανισμένου ασυνόδευτου παιδιού, όπως σε όλες τις υποθέσεις εξαφανισμένων παιδιών. Μια επιλογή

θα μπορούσε να είναι η ενημέρωση των επαγγελματιών του τομέα και όχι του ευρύτερου κοινού για ένα εξαφανισμένο πρόσωπο, εφόσον η δημοσιότητα δεν ενδείκνυται.

Μια ελπιδοφόρα πρακτική

Η Missing People, η ανοικτή τηλεφωνική γραμμή για τα εξαφανισμένα παιδιά στο Ηνωμένο Βασίλειο, χρησιμοποιεί ένα δίκτυο υποστήριξης συνεργατών με περισσότερες από 400 τοπικές υπηρεσίες που παρέχουν υποστήριξη ή έχουν αναλάβει έναν ρόλο προστασίας ως εναλλακτική λύση αντί τη δημοσιότητα, π.χ. σε περιπτώσεις όπου η δημοσιότητα θα έκανε το άτομο πιο ευάλωτο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η Missing People οφείλουν να ειδοποιήσουν όλους ή μερικούς από τους συνεργάτες υποστήριξης, να τους στείλουν πληροφορίες σχετικά με το εξαφανισμένο άτομο και να τους ζητήσουν να κάνουν αναζητήσεις χωρίς να τις δημοσιοποιήσουν ή να τοποθετήσουν αφίσες. Αν το άτομο επικοινωνήσει με την υπηρεσία, μπορεί να αναφέρει αυτό που είδε στην ανοικτή τηλεφωνική γραμμή ή στην αστυνομία και μπορεί να παράσχει αποτελεσματική υποστήριξη γνωρίζοντας ότι πρόκειται για εξαφάνιση (που θα μπορούσε να περιλαμβάνει παραπομπή τους στην τηλεφωνική γραμμή 116000)

Πηγή: Missing People, διαχειριστής της ανοικτής τηλεφωνικής γραμμής για τα εξαφανισμένα παιδιά στο Ηνωμένο Βασίλειο

> Η Missing Children Europe δημοσίευσε οδηγίες σχετικά με τη χρήση εκκλήσεων δημοσιότητας³¹, των οποίων επί του παρόντος γίνεται ενημέρωση. Θα

μπορεί να γίνει λήψη τους από την ιστοσελίδα της Missing Children Europe από τις αρχές του 2020.

Μια ελπιδοφόρα πρακτική:

Η Αστυνομία του Thames Valley εξελίχθηκε και άλλαξε τρόπο σκέψης όταν βελτίωσε τις υπηρεσίες τους για τα παιδιά που εξαφανίζονται και κινδυνεύουν να πέσουν θύματα εκμετάλλευσης. Οι οδηγίες περιγράφουν τις βέλτιστες πρακτικές για αξιωματικούς όπως:

- > Επιμονή του προσωπικού που εκπαιδεύεται να «μην παραιτείται ποτέ από ένα παιδί». Αυτό δίνει στα θύματα μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση ώστε να καταθέσουν τη μαρτυρία τους και να παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία, ενώ παρέχει επίσης καλύτερη υποστήριξη στα θύματα και τις οικογένειές τους
- > Επιμονή και συνέπεια στις υπηρεσίες
- > Το επίκεντρο μιας συνεργατικής σχέσης είναι να καταλάβουμε τι βρίσκεται πίσω από μια συμπεριφορά
- > Υπάρχουν σύνδεσμοι μεταξύ των εξαφανισμένων παιδιών, της εμπορίας ανθρώπων, της σεξουαλικής και/ή εγκληματικής εκμετάλλευσης των παιδιών

³¹ Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://missingchildreneurope.eu/publicityappeals>

Συνεργασία με άλλους οργανισμούς για την αντιμετώπιση της εξαφάνισης ενός ασυνόδευτου παιδιού

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάστηκαν στο προαναφερθέν Βιβλίο-Οδηγό του ΔΟΜ και πρέπει να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για συνεργασία σε εθνικό επίπεδο μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και των αρχών επιβολής του νόμου, καθώς και σε υποθέσεις εξαφάνισης παιδιών:

- > Οι αρχές επιβολής του νόμου και η δικαστική εξουσία θα πρέπει να αναγνωρίσουν την **ανάγκη να επικουρούνται και να συνεργάζονται με εμπειρογνώμονες** συμπεριλαμβανομένων των παρόχων κοινωνικών υπηρεσιών στον τομέα εκμετάλλευσης.
- > Η **συνεργασία πρέπει να βασίζεται στην αμοιβαία δέσμευση** των αρχών επιβολής του νόμου και των ΜΚΟ / των παρόχων κοινωνικών υπηρεσιών να συνεργαστούν (...)
- > Ενόψει της **θεσμοποίησης της συνεργασίας, πρέπει να αναπτυχθούν πρωτόκολλα και των συμφωνίες** για συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των ΜΚΟ / των παρόχων κοινωνικών υπηρεσιών, ορίζοντας τον ρόλο του κάθε μέρους, τις αρμοδιότητές του και το είδος συνεργασίας.
- > **Θα πρέπει να καθιερωθούν σημεία επαφής για θέματα εμπορίας ανθρώπων** σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, τα οποία θα πρέπει να είναι γνωστά και να χρησιμοποιούνται από όλους τους παράγοντες εντός και εκτός της χώρας.
- > Πρέπει να αναπτυχθεί **μία μόνιμη επικοινωνιακή στρατηγική δι-υπηρεσιακών ομάδων για θέματα εμπορίας παιδιών**. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω τακτικών συναντήσεων, μέσω ενός δικτύου επαφών σε κάθε εμπλεκόμενη οργάνωση, μέσω ενημερωτικών δελτίων, καθώς και κοινής κατάρτισης. **Η δι-υπηρεσιακή συλλογή πληροφοριών εμπλουτίζει τα δεδομένα της αστυνομίας και βελτιώνει την επιχειρησιακή και στρατηγική ανάλυση της αστυνομίας**.
- > **Ολοκληρωμένα εκπαιδευτικά σεμινάρια** θα πρέπει να διοργανώνονται τακτικά με υπεύθυνους τους εθνικούς οργανισμούς και ανά διαστήματα υπεύθυνους τους αρμόδιους υπαλλήλους από τις ενδιαφερόμενες χώρες (προέλευσης, διέλευσης και προορισμού), με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών και την ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Πρωτόκολλα συνεργασίας

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, όταν μιλάμε για την ανάγκη να αποσαφηνιστεί ποιος είναι αρμόδιος για κάθε εργασία σε μια υπόθεση εξαφάνισης παιδιού, είναι σημαντικό να τυποποιηθούν οι ρόλοι και οι διαδικασίες σε ένα δι-υπηρεσιακό πρωτόκολλο συνεργασίας ή σε ένα Μνημόνιο Συμφωνίας. Το Μνημόνιο Συμφωνίας θα μπορούσε να είναι ένα γενικό κείμενο που θα εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις παιδιών που εξαφανίζονται από την εναλλακτική πρόνοια, ή αυτό θα μπορούσε να είναι ειδικά αφιερωμένο στην αντιμετώπιση υποθέσεων παιδιών που έχουν εξαφανιστεί κατά τη μετανάστευση. Το Μνημόνιο Συμφωνίας θα πρέπει να καταρτιστεί μεταξύ όλων των φορέων που συμμετέχουν στην αντιμετώπιση της εξαφάνισης, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας, των δικαστών, των υπηρεσιών κηδεμόνων, των γραφείων μετανάστευσης και των καταφυγίων.

- > Οι ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές για τα εξαφανισμένα παιδιά μπορούν να αποτελέσουν βασικούς παράγοντες για τη συγκέντρωση όλων των ενδιαφερομένων που θα μπορούσαν να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο στην παροχή κατάλληλης αντιμετώπισης για την εξαφάνιση ενός ασυνόδευτου παιδιού. Ιδιαίτερα χρήσιμες είναι η γνώση τους για το ζήτημα των εξαφανίσεων, η ήδη καθιερωμένη συνεργασία τους με τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου και άλλους φορείς (π.χ. δικαστές, κοινωνικές υπηρεσίες) και η εμπειρία τους στην ανάπτυξη δι-υπηρεσιακών πρωτοκόλλων.
- > Συνιστάται τακτική αναθεώρηση της συμφωνίας συνεργασίας.

Πίνακες ελέγχου στοιχείων που θα συμπεριληφθούν σε ένα Μνημόνιο Συμφωνίας σχετικά με την αντιμετώπιση μιας εξαφάνισης

- ✓ Σε ποια αρχή πρέπει να αναφέρεται η εξαφάνιση
- ✓ Σε ποια αρχή έχει ανατεθεί η υπόθεση εξαφάνισης
- ✓ Ποια αρχή είναι αρμόδια για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με την εξαφάνιση
- ✓ Ποια είναι τα καθήκοντα της κάθε υπηρεσίας μετά την εξαφάνιση ενός παιδιού
- ✓ Εάν υπάρχουν ειδικές διαδικασίες που πρέπει να ενεργοποιηθούν σε συγκεκριμένες υποθέσεις, ποια είναι τα κριτήρια για την ενεργοποίηση αυτών των διαδικασιών και ποιες είναι οι αρμόδιες αρχές
- ✓ Ποιος πρέπει να ενημερωθεί για τα αποτελέσματα της έρευνας
- ✓ Αρχές και άλλοι φορείς που είναι επιφορτισμένοι με την παρακολούθηση της εφαρμογής αυτού του τμήματος του Μνημονίου Συμφωνίας
- ✓ Πρακτικές πληροφορίες και στοιχεία επικοινωνίας των σχετικών υπηρεσιών

Στο Βέλγιο, το Ινστιτούτο Διεθνούς Έρευνας για την Ποινική Πολιτική (IRCP-Insitute for International Research on Criminal Policy) του Πανεπιστημίου της Γάνδης ανέπτυξε το Ευρωπαϊκό Πρότυπο Πρωτόκολλο που ασχολείται με τα εξαφανισμένα παιδιά σε συνεργασία με την οργάνωση Child Focus. Το πρότυπο μπορεί να αποτελέσει έμπνευση για την καθιέρωση επίσημων σχέσεων μεταξύ οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των αρχών επιβολής του νόμου. **Ο πρωταρχικός στόχος του πρωτοκόλλου είναι η καθιέρωση μιας λειτουργικής σχέσης συνεργασίας με βάση την αμοιβαιότητα, με στόχο:**

- > τη βελτιστοποίηση της δυνατότητας ανεύρεσης των εξαφανισμένων παιδιών σε άριστη κατάσταση και υγεία
- > την αντιμετώπιση του προβλήματος της εκτός της οικογένειας σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών
- > την αντιμετώπιση των διεθνών απαγωγών από γονείς.=

Το Πρότυπο βρίσκεται στο παράρτημα του παρόντος εγχειριδίου (Παράρτημα Ι)

Συνιστάται να διεξάγονται τακτικές δι-υπηρεσιακές συναντήσεις για την ανάλυση των δεδομένων που συλλέγονται και την ανάπτυξη πληροφοριών, την παρακολούθηση της εφαρμογής των διαδικασιών και των πρωτοκόλλων και, ενδεχομένως, την επανεξέτασή τους.

- > Ορισμένες χώρες έχουν πειραματιστεί με τη δημιουργία δι-υπηρεσιακών κόμβων που περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την

αστυνομία, τις υπηρεσίες για τα παιδιά, τις υπηρεσίες μετανάστευσης και τους εμπειρογνώμονες της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων προκειμένου να υποστηρίξουν το έργο των επαγγελματιών στη βάση του συστήματος, να βελτιώσουν τη συνεργασία μεταξύ υπηρεσιών, ειδικά όσον αφορά τον διαμοιρασμό πληροφοριών, τη συλλογή δεδομένων και την έρευνα.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι Δι-υπηρεσιακές Μονάδες Προστασίας (MASH) είναι μια βασική ομάδα επαγγελματιών που συνεργάζονται. Η βασική ομάδα συνήθως συμπεριλαμβάνει την αστυνομία και τις υπηρεσίες παιδικής προστασίας, παράλληλα με εκπροσώπους από τις υπηρεσίες δικαστικής επιτήρησης και νεανικής παραβατικότητας, και σε πολλές περιπτώσεις επαγγελματίες υγείας και ψυχικής υγείας. Η βασική ομάδα έχει συνήθως πρόσβαση σε πολλές άλλες υπηρεσίες και οργανισμούς που θα μπορούσαν να απεικονίσουν με περισσότερες λεπτομέρειες το ποινικό, κοινωνικό και οικογενειακό ιστορικό ενός ατόμου. Μερικές φορές, οι ειδικευμένοι εργαζόμενοι μπορούν να κληθούν για να αντιμετωπίσουν ένα ζήτημα που προκαλεί ανησυχία για ένα σημείο της περιοχής.

Πηγή: UK Home Office, Δι-υπηρεσιακό Σχέδιο Εργασίας και Διαμοιρασμού Πληροφοριών Τελική Έκθεση, 2014

Διασυνοριακή συνεργασία

Η διασυνοριακή συνεργασία σε υποθέσεις εξαφανισμένων ασυνόδευτων παιδιών είναι πολύ σημαντική, καθώς σε πολλές από

τις υποθέσεις αυτές θεωρείται ότι τα παιδιά τα μεταφέρουν ή μετακινούνται μεταξύ χωρών.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάστηκαν στο προαναφερθέν Βιβλίο-Οδηγό του ΔΟΜ και πρέπει να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και των αρχών της επιβολής του νόμου, καθώς και σε υποθέσεις εξαφανίσεων ασυνόδευτων παιδιών:

- > Τα κράτη-μέλη πρέπει να προωθήσουν την αστυνομική συνεργασία μεταξύ των ειδικών μονάδων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων στα κράτη-μέλη και τις χώρες προέλευσης, σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ. Ενθαρρύνεται η ανάπτυξη κοινών σχεδίων για τη δημιουργία και την ενίσχυση των δυνατοτήτων των ειδικών μονάδων στις χώρες προέλευσης. Είναι απαραίτητο οι ΜΚΟ / οι φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών στις χώρες προέλευσης, διέλευσης και προορισμού να καθιερώσουν και να επισημοποιήσουν τις σχέσεις και τη συνεργασία για να εξασφαλίσουν τη συμβολή στην καταπολέμηση των δραστηριοτήτων πρόληψης της εμπορίας ανθρώπων, των εγκληματολογικών ερευνών, των εκτιμήσεων για επαναπατρισμό και των πρωτοβουλιών επανένταξης.
- > Θα πρέπει να αυξηθεί η χρήση των διατάξεων για τη σύσταση κοινών ομάδων έρευνας αποτελούμενων από προσωπικό των ειδικών μονάδων στις χώρες προέλευσης και προορισμού, προκειμένου να διεξαχθούν έρευνες με την κατάλληλη χρηματοδότηση και εξοπλισμό στις περιπτώσεις όπου αυτό αρμόζει.

Είναι σημαντικό όλοι οι φορείς να γνωρίζουν τις διαθέσιμες μεθόδους και τις διαδικασίες σε περίπτωση που ένα εξαφανισμένο παιδί θεωρείται ότι έχει διασχίσει τα σύνορα.

- > Όπως προαναφέρθηκε, στις περιπτώσεις αυτές είναι σημαντικό ο φροντιστής να απαιτεί την καταχώριση συναγεμυό στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS II) και τη δημοσίευση μιας κίτρινης ειδοποίησης της Ιντερπόλ.

Έχουν αναπτυχθεί αρκετά δίκτυα επαγγελματιών και εμπειρογνομόνων για τη στήριξη του έργου των αρχών για την προστασία των παιδιών κατά τη μετανάστευση πέραν των συνόρων.

- > Το ευρωπαϊκό δίκτυο των ανοικτών γραμμών 116000 για τα εξαφανισμένα παιδιά.

- > Το Πρόγραμμα Χωρισμένα Παιδιά στην Ευρώπη (SCEP-Separated Children in Europe Programme) επιδιώκει να βελτιώσει την κατάσταση των χωρισμένων παιδιών μέσω της έρευνας, της ανάλυσης πολιτικών και της επικουρίας τους σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Το SCEP ανέπτυξε ένα ευρωπαϊκό δίκτυο ΜΚΟ, αποτελούμενο από τουλάχιστον ένα μέλος ΜΚΟ από κάθε χώρα, με στόχο να καταστεί βασική πλατφόρμα για την προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων των χωρισμένων παιδιών. Το δίκτυο επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειρογνωμοσύνης και ορθών πρακτικών και υποστηρίζει τους επαγγελματίες της βάσης του συστήματος που εργάζονται με παιδιά³².
- > Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κηδεμονίας είναι ένα δίκτυο που στοχεύει στη βελτίωση των υπηρεσιών για ασυνόδευτα παιδιά στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της ανάπτυξης του συστήματος

κηδεμονίας και της παροχής συνδρομής στους επαγγελματίες και τις οργανώσεις τους. Μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων, το ΕΔΚ εργάστηκε για τη βελτίωση της υπηρεσίας των κηδεμόνων στις διαδικασίες του Δουβλίνου, ιδίως για την οικογενειακή επανένωση. Δημιουργήθηκε ένα γραφείο υποστήριξης για να βοηθήσει τους κηδεμόνες σε διάφορα στοιχεία της επανένωσης σύμφωνα με τον Κανονισμό του Δουβλίνου³³:

- > Υλοποιώντας το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού
- > Βοήθεια με γνώση των παραγόντων που είναι σημαντικοί σε μια διαδικασία οικογενειακής επανένωσης
- > Παροχή στοιχείων επικοινωνίας
- > Πληροφορίες για τη διαδικασία σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ
- > Θέση του κηδεμόνα στις νόμιμες διαδικασίες του Κανονισμού του Δουβλίνου

Συνεργασία για την πρόληψη

Ένα πρωτόκολλο συνεργασίας, Μνημόνιο Συμφωνίας ή οι Τυποποιημένες Λειτουργικές Διαδικασίες (βλ. παραπάνω) ενδέχεται να μην υπάρχουν ακόμη, ενδεχομένως να βρίσκονται σε εξέλιξη ή οι συζητήσεις να συνεχίζονται. Εντωμεταξύ, είναι σημαντικό να γνωρίζετε ποιος κάνει τι στην περιοχή σας και

πώς να χειριστείτε υποθέσεις εξαφάνισης και εκμετάλλευσης. Στο φυλλάδιο με τα σημεία επαφής (βλ. Παράρτημα III) θα βρείτε τα στοιχεία επικοινωνίας των βασικών ενδιαφερομένων που ασχολούνται με παιδιά-μετανάστες που διαμένουν στο Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ελλάδα, την Ιταλία, τη Σουηδία

³² Για περισσότερες πληροφορίες, βλ <http://www.scepnetwork.org/>

³³ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ <http://engi.eu/projects/dublin-support-for-guardians/>

και το Ηνωμένο Βασίλειο. Με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, οι φροντιστές, οι κοινωνικοί λειτουργοί και οι αστυνομικοί θα πρέπει να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο αυτούς τους πόρους και να δρομολογήσουν τη διασυννοριακή συνεργασία με βάση την πρόληψη. Μπορείτε να αποφασίσετε να επικοινωνήσετε με τους ομολόγους σας σε άλλο κράτος-μέλος εάν:

- > Το παιδί βρέθηκε σε εκείνη χώρα κατά το παρελθόν.
- > Οι ενδιαφερόμενοι (π.χ. οι φροντιστές, οι κηδεμόνες και η αστυνομία) μπορεί να έχουν πρόσθετες πληροφορίες ώστε να βρουν το παιδί και να το επαναφέρουν στην ασφάλεια
- > Υπάρχει η υπόνοια ότι το παιδί βρίσκεται σε άλλη χώρα

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η **Υπηρεσία Νέων Προσφύγων (RYS-Refugee Youth Service)** και το **Κέντρο Συμβουλών για την Εμπορία Παιδιών (CTAC-Child Trafficking Advice Centre) του NSPCC** συνεργάζονται για να προστατεύσουν τα παιδιά που ζουν στη Βόρεια Γαλλία, στη λεγόμενη «Ζούγκλα» του Καλαί. Η Υπηρεσία Νέων Προσφύγων παραπέμπει τα παιδιά στο CTAC όταν υπάρχουν υπόνοιες ότι έχουν μετακινηθεί από τη Γαλλία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στη συνέχεια, το CTAC μοιράζεται πληροφορίες σχετικά με την προστασία των παιδιών με τις σχετικές υπηρεσίες του Ηνωμένου Βασιλείου και προσπαθεί να εντοπίσει τα παιδιά. Μεταξύ Αυγούστου 2016 και Νοεμβρίου 2017, 196 παιδιά από 12 διαφορετικές εθνικότητες που ζούσαν στη «Ζούγκλα» του Καλαί στη Γαλλία παραπέμφθηκαν στο CTAC. Η Υπηρεσία Νέων Προσφύγων και το CTAC κάνουν έκκληση για ένα επίσημο σύστημα παραπομπής μεταξύ της Γαλλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, τόσο για την καλύτερη προστασία των παιδιών όσο και για να εξασφαλίσουν ότι οι τοπικές αρχές υποδοχής του Ηνωμένου Βασιλείου γνωρίζουν όσο το δυνατόν περισσότερα σχετικά με τα παιδιά που εισέρχονται στη φροντίδα τους. Εάν εφαρμοστούν με σαφές τείχος προστασίας μεταξύ των επιτροπών διαχείρισης προστασίας και μετανάστευσης, οι πρωτοβουλίες αυτές μπορούν να εμπνεύσουν άλλους στιβαρούς μηχανισμούς συνεργασίας και αλλού στην Ευρώπη. Το 2019, η συνεργασία τέθηκε σε προσωρινή παύση.

Δύο πρωτοβουλίες **Διακρατικών Μηχανισμών Παραπομπής** αναπτύχθηκαν πρόσφατα: το Μοντέλο Διακρατικού Μηχανισμού Παραπομπής από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης, που διατίθεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα τους, αποτέλεσμα του σχεδίου της Διακρατικής Δράσης που χρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ (TACT project) και το έργο RAVOT-EUR «Παραπομπή και παροχή βοήθειας στα θύματα της εμπορίας ανθρώπων στην Ευρώπη», μεταξύ Ουγγαρίας, Βελγίου και Κάτω Χωρών. Το τελευταίο συμβάλλει στη βοήθεια, την ασφαλή επιστροφή και την παραπομπή θυμάτων εμπορίας ανθρώπων που έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής και εργασιακής εκμετάλλευσης. Το έργο διευκολύνει επίσης τη διακρατική δικτύωση και τη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ των επαγγελματιών του χώρου. Εάν υπάρχει ένα τείχος προστασίας και οι διακρατικοί μηχανισμοί παραπομπής δεν επικεντρώνονται αποκλειστικά στους επαναπατρισμούς, αυτά τα παραδείγματα επίσημης συνεργασίας θα μπορούσαν εύκολα να εξαχθούν σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

Ενημερώνετε τις αρχές ή το σύστημα προστασίας των παιδιών σχετικά με την πιθανή άφιξη του παιδιού. Με αυτόν τον

τρόπο δημιουργείτε ένα κανάλι επικοινωνίας και εξασφαλίζετε ότι παραμένει ανοιχτό όσο το παιδί παραμένει εξαφανισμένο.

Το ευρωπαϊκό δίκτυο ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών για τα εξαφανισμένα παιδιά

Οι ανοιχτές τηλεφωνικές γραμμές για τα εξαφανισμένα παιδιά έχουν πλούσια εμπειρία σε διασυννοριακές υποθέσεις εξαφανισμένων παιδιών. Καθιερωμένες και αποτελεσματικές εσωτερικές διαδικασίες συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών στο πλαίσιο του δικτύου έχουν αναπτυχθεί και χρησιμοποιούνται σε πολλές περιπτώσεις. Οι θεμελιώδεις επιταγές

των μεθόδων εργασίας των ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών για τα εξαφανισμένα παιδιά είναι η συμπληρωματικότητα και η συνεργασία με τις αρχές, με πλήρη σεβασμό της Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού και των αρχών προστασίας του παιδιού, συμπεριλαμβανομένων των βέλτιστων συμφερόντων του παιδιού.

Συνεργασία στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού δικτύου ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών για τα εξαφανισμένα παιδιά σε υποθέσεις εξαφάνισης παιδιών κατά τη μετανάστευση³⁴

Πότε;

Οι ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές 116000 καλούνται να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με μια υπόθεση όταν υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι είναι αναγκαία η ενημέρωση των ομολόγων στο εξωτερικό.

- > Παραδείγματα περιστατικών, μεταξύ άλλων: όταν το παιδί εξαφανίζεται σε κοντινή απόσταση (έως 100 χλμ.) με τα σύνορα εντός του χώρου Σένγκεν· όταν ένας από τους γονείς του παιδιού που εξαφανίστηκε πιστεύεται ότι βρίσκεται σε άλλη χώρα· όταν το παιδί αναφέρεται ως θύμα (επαν)εμπορίας κτλ.
- > Σε όλες τις περιπτώσεις, οι πληροφορίες θα διαβιβαστούν μετά από διαβούλευση και έγκριση από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, σύμφωνα με τη συμφωνία συνεργασίας.

³⁴ "Cooperation between civil society organisations and law enforcement services in the area of missing and sexually exploited children: possibilities and limits from a European legal perspective", G. Vermeulen and H. De Pauw (Ed.); Maklu 2004, pp 90-95.

Ποιον θα ενημερώσουμε;

Μόλις προσδιοριστεί η χώρα όπου θα μπορούσε να βρίσκεται το παιδί, γίνεται επαφή με την τηλεφωνική γραμμή 116000 της συγκεκριμένης χώρας. Τα στοιχεία επικοινωνίας για όλες τις ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές 116000 διατίθενται στο φυλλάδιο με τα σημεία επαφής της Missing Children Europe και στη λίστα έκτακτης ανάγκης. Αυτό το φυλλάδιο διατίθεται κατόπιν αιτήματος από το info@missingchildreneurope.eu

Πώς γίνεται η ενημέρωση;

Οποιαδήποτε ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται με συστηματικό και τυποποιημένο τρόπο, σύμφωνα με σαφώς καθορισμένη και ξεκάθαρη διαδικασία. Με αυτόν τον τρόπο, οι πληροφορίες κατανοούνται καλύτερα και η συνεργασία μεταξύ των οργανισμών είναι ευκολότερη και πιο αποτελεσματική. Για τον σκοπό αυτό, το ευρωπαϊκό δίκτυο ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών για τα εξαφανισμένα παιδιά χρησιμοποιεί ένα πρότυπο διασυνοριακής συνεργασίας (βλ. παρακάτω)

Ευρωπαϊκό δίκτυο των ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών 116000 για εξαφανισμένα παιδιά Πρότυπο διασυννοριακής συνεργασίας

Το έγγραφο αυτό είναι το εργαλείο που θα χρησιμοποιήσει μια ανοικτή τηλεφωνική γραμμή για εξαφανισμένα παιδιά σε περίπτωση διασυννοριακής εξαφάνισης, για την αποστολή βασικών πληροφοριών σχετικά με το εξαφανισμένο παιδί σε άλλη ΜΚΟ που διαχειρίζεται την ανοικτή τηλεφωνική γραμμή σε μια ξένη χώρα και, αν χρειαστεί, θα ζητήσει τη λήψη μέτρων. Ένα αντίγραφο του προτύπου αποστέλλεται στη γραμματεία της Missing Children Europe.

Αιτούσα οργάνωση:

Χώρα:

Ημερομηνία:

Στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου για τη διαχείριση της υπόθεσης:

Όνομα:

Τηλέφωνο:

Διεύθυνση email:

Προς τον οργανισμό με τον οποίο έγινε η επαφή:

Χώρα:

Ημερομηνία:

Σκοπός της επαφής:

Ανταλλαγή πληροφοριών: σημειώστε το σχετικό πλαίσιο

- η υπόθεση αφορά έναν υπήκοο της χώρας του οργανισμού με τον οποίο έγινε επαφή
 - υπάρχει σαφής ένδειξη για την αναγκαιότητα ενημέρωσης του ομολόγου στο εξωτερικό
 - μετά την έναρξη ενός Συναγερμού για ένα Παιδί
 - άλλο, διευκρινίστε
-

Υποβάλλετε αυτές τις πληροφορίες μετά από διαβούλευση και έγκριση από τις αρμόδιες εθνικές αρχές

ναι όχι

Υποβάλλετε αυτές τις πληροφορίες μετά από διαβούλευση και έγκριση από άτομο με γονική εξουσία

ναι όχι

Αίτημα για δράση: πολλές επιλογές είναι δυνατές

- επαφή με την εθνική αστυνομία
 - επαφή με άλλες αρμόδιες αρχές
 - επαφή με τον γονέα / την οικογένεια του παιδιού που ζει στη χώρα
 - βοήθεια με τη μετάφραση / διερμηνεία
 - άλλο, διευκρινίστε
-

Πληροφορίες για το παιδί:

Όνομα και επώνυμο του παιδιού:

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Αριθμός διαβατηρίου:

Ημερομηνία γέννησης:

Περιγραφή (ύψος, βάρος, χρώμα ματιών,
χρώμα μαλλιών, ιδιαίτερα σημάδια κτλ.):

.....

Ανάγκη για ιατρική περίθαλψη:

.....

Όνομα και επώνυμο γονέων / νόμιμων
εκπροσώπων³⁵:

.....

Μητέρα:

Αριθμός τηλεφώνου:

Πατέρας:

Αριθμός τηλεφώνου:

Άλλος:

Αριθμός τηλεφώνου:

Διεύθυνση κατοικίας:

.....

Μητέρα:

Πατέρας:

³⁵ Σε περίπτωση ασυνόδευτου παιδιού, παρακαλείσθε να παράσχετε λεπτομέρειες σχετικά με την κηδεμονία και τη νομική κατάσταση του παιδιού (π.χ. το παιδί βρίσκεται υπό τη φροντίδα ενός συγγενή του, σε αναδοχή ή σε ένα ίδρυμα).

Πληροφορίες σχετικά με την εξαφάνιση:

Ημερομηνία και τοποθεσία:

.....

Η εξαφάνιση αναφέρθηκε στην αστυνομία στη χώρα του αιτούντος οργανισμού:

ναι

Κωδικός αριθμός υπόθεσης:

.....

Επικοινωνία με τον αρμόδιο αστυνομικό:

.....

όχι

Ο φάκελος διαβιβάστηκε από την αστυνομία στην Ιντερπόλ:

ναι όχι άγνωστο

Τύπος:

- Φυγάδες
- Γονική απαγωγή
- Εγκληματική απαγωγή
- Έχουν χαθεί, τραυματιστεί ή αλλιώς έχουν εξαφανιστεί
- Εξαφανισμένα παιδιά κατά τη μετανάστευση
- Ασαφές

Περιγραφή της κατάστασης:

Ανατρέξτε στις ερωτήσεις στα εργαλεία που περιέχονται στον «Πρακτικό οδηγό για τους τηλεφωνητές των τηλεφωνικών γραμμών», για να δώσετε συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την εξαφάνιση (ο οδηγός περιέχει διάφορα παραδείγματα για κάθε είδους εξαφάνιση).

Συνημμένα:

Φωτογραφία του παιδιού

ναι όχι

Απόδειξη της ενημέρωσης της αστυνομίας³⁶

ναι όχι

Δικαστική εντολή

ναι όχι

Άλλο, παρακαλούμε διευκρινίστε:

³⁶ Ένα έγγραφο που αποδεικνύει ότι η υπόθεση είναι μια πραγματική περίπτωση εξαφάνισης και ότι η αστυνομία είναι ενήμερη για την ανταλλαγή πληροφοριών.

Συνεργασία σε περιπτώσεις όπου ένα παιδί προσπαθεί να εντοπίσει την οικογένειά του και το αντίστροφο - «αντιστοιχισή»

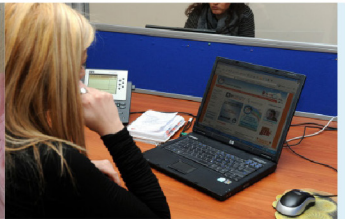
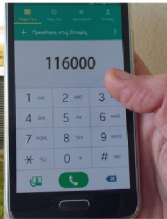
Μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου, οι ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές για τα εξαφανισμένα παιδιά μπορούν να παράσχουν υποστήριξη για την αντιστοιχισή ασυνόδευτων παιδιών και μελών της οικογένειας που τα αναζητούν και αντιστρόφως.

- > Οι τηλεφωνικές γραμμές καλούνται να δώσουν φιλικές προς το παιδί πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες

τους, ιδανικά στις κύριες γλώσσες που μιλιούνται από ασυνόδευτα παιδιά-μετανάστες, π.χ. τα αραβικά. Φυλλάδια μπορούν να διατίθενται σε κέντρα υποδοχής και φιλοξενίας, καθώς και σε δικτυακούς τόπους, σε αστυνομικούς σταθμούς, hotspots κτλ. Ένα πρότυπο αναπτύχθηκε από το Χαμόγελο του Παιδιού.

www.hamogelo.gr
116000
European hotline
for missing children

<p>Are you a refugee or a migrant who has just arrived to Greece?</p> <p>Have you lost your child? Have you lost your parents?</p> <p>Call 116000</p> <p>All around the clock, you can call with no charge from a telephone, mobile telephone or public telephone booth WITHOUT USING ANY COINS OR TELEPHONE CARD.</p> <p>We will talk to you in your language and immediately start the procedures in Greece or abroad for tracking the persons that you are looking for.</p> <p>Any citizen or organization who has found any unaccompanied child can call 116000</p> 	<p>Είσαι πρόσφυγας ή μετανάστης και μόλις έφτασες στην Ελλάδα?</p> <p>Έχεις χάσει το παιδί σου? Έχεις χάσει τους γονείς σου?</p> <p>Κόλλεσε στη Γραμμή 116000</p> <p>ΟΛΟ ΤΟ 24ΩΡΟ, ΔΡΕΦΑΝ από κινητό, σταθερό ή οποιοδήποτε δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο ΧΩΡΙΣ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΚΕΡΜΑΤΟΣ ή ΤΗΛΕΚΑΡΤΑΣ.</p> <p>Θα σου μιλήσουν στη Γλώσσα σου και αμέσως θα ξεκινήσουν οι διαδικασίες στην Ελλάδα και το εξωτερικό για τον εντοπισμό των προσώπων που αναζητείς.</p> <p>Στη Γραμμή 116000 μπορεί να καλέσει και ο κάθε πολίτης ή φορέας που έχει εντοπίσει ένα ασυνόδευτο παιδί</p>	<p>Êtes vous réfugi(e) ou immigré(e) qui vient d'arriver en Grèce?</p> <p>Avez-vous perdu votre enfant? Avez-vous perdu vos parents?</p> <p>Appelez 116000</p> <p>pendant 24 heures sur 24, GRATUITEMENT par téléphone fixe ou portable, ou par une cabine téléphonique sans l'usage de pièces de monnaie ou de carte téléphonique.</p> <p>Nous vous parlerons en votre langue et tout de suite nous initierons la procédure nécessaire pour trouver les personnes que vous cherchez en Grèce ou à l'étranger.</p> <p>Tous citoyens ou organisations qui trouvent des enfants non accompagnés peuvent s'adresser à 116000</p>	<p>هل أنت لاجئ أو نازح واصلت للتو إلى اليونان؟</p> <p>هل فقدت ولدك؟ هل فقدت أمك؟</p> <p>اتصل على الرقم التالي 116000 مجاناً لمدة 24 ساعة من الهاتف الجوال أو الثابت أو من أي هاتف عام دون اللجوء لاستعمال النقود أو البطاقة الهاتفية.</p> <p>سوف يتحدث عليك بلغتك و على الفور سوف تبدأ الإجراءات اللازمة للمتضرر على الأشخاص المفقود سواء في اليونان أو في الخارج.</p> <p>على الرقم 116000 تستطيع أيضاً أي مواطن أو أية جهة معينة أخرى الاتصال في حال العثور على أي طفل بدون مرافق</p>	<p>أيا شما يك بناهده یا مهاجر هستيد و توه در يونان رسیده ايد؟ شما فرزند (پچه) خود را كم كرده ايد؟ یا اينكه پدر و مادر خود را كم كرده ايد؟</p> <p>یه شماره تلفن 116000 زنگ بزنید 24 ساعته، بصورت مجاني از موبایل و تلفن خطی ثابت و یا هرگونه تلفن عمومی روی جاده بدون ضرورت به سکه یا کارت تلفن گفتگو به زبان خود شما صورت گرفته و مراحل جستجوی و اسکان شما چه در یونان و چه در خارج از یونان فوراً آغاز میگردد.</p>
---	--	--	--	---

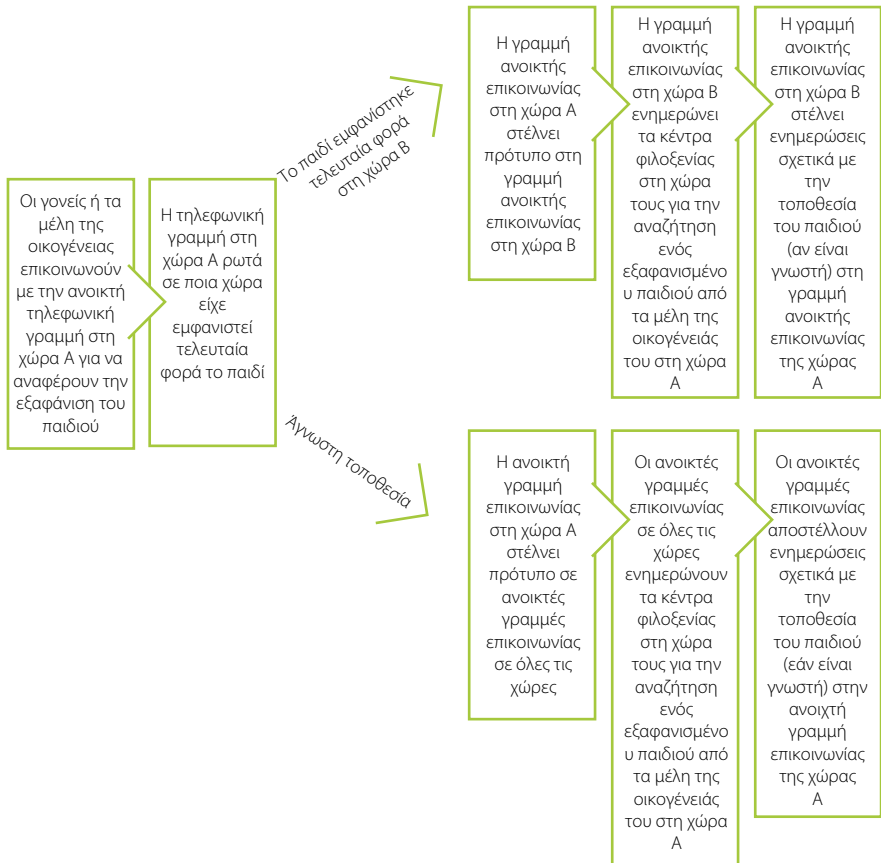
Γενικές αρχές:

1. Οι τηλεφωνικές γραμμές με πληροφορίες σχετικά με ένα μέλος της οικογένειας που έχει εξαφανιστεί πρέπει να έρχονται αμέσως σε επαφή με όλες τις τηλεφωνικές γραμμές ή την ανοικτή τηλεφωνική γραμμή στη συγκεκριμένη χώρα. Οι εθνικές τηλεφωνικές γραμμές πρέπει να έρχονται αμέσως σε επαφή με τα εθνικά κέντρα φιλοξενίας.
2. Όταν η αντιστοίχιση είναι επιτυχής, οι πληροφορίες για τα μέλη της οικογένειας πρέπει να διαμοιράζονται μόνο εάν συμφωνούν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Χωρίς τη συμφωνία αυτή, τα αποτελέσματα της αντιστοίχισης δεν θα πρέπει να διαμοιράζονται με τα εμπλεκόμενα μέρη.
3. Η αντιστοίχιση είναι μια διαδικασία που πρέπει να ενεργοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει πραγματική προθυμία του μέλους της οικογένειας να επανενωθεί με άλλα μέλη της οικογένειας. Η αντιστοίχιση δεν πρέπει να ενεργοποιείται με το αίτημα μιας αρχής ή να εξυπηρετεί διαδικασίες παροχής ασύλου ή επαναπατριsmού (π.χ. διαδικασίες του Δουβλίνου). Επιπλέον, το περιεχόμενο των εντύπων δεν πρέπει να διαμοιράζεται με τις αρχές χωρίς τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων μερών. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να αποφασίσουν να χορηγήσουν έγκριση μόνο για ορισμένες από τις πληροφορίες που παρέχονται για κοινή χρήση.
4. Κάθε διαδικασία αντιστοίχισης πρέπει να ξεκινά ή να διεξάγεται σε στενή συνεργασία με τον κηδεμόνα του ασυνόδευτου παιδιού, προκειμένου να διασφαλίζεται το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.
5. Η εκτίμηση του κινδύνου είναι απαραίτητη για την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων: εάν ένα παιδί λέει ότι οι γονείς ή τα μέλη της οικογένειάς του έχουν εξαφανιστεί, απαιτείται η δέουσα προσοχή και ενδεδειγμένος έλεγχος για να διασφαλιστεί η νομιμότητα των μελών της οικογένειας ή των γονέων. Η εκτίμηση κινδύνου πρέπει να διεξάγεται με τον κηδεμόνα και το κέντρο όπου ζει το παιδί. Η συνεργασία με τις αρχές της επιβολής του νόμου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση αυτού του κινδύνου. Εάν η ασφάλεια του παιδιού θεωρείται αμφίβολη, μπορεί να πραγματοποιηθεί εξέταση DNA σε ορισμένες περιπτώσεις.

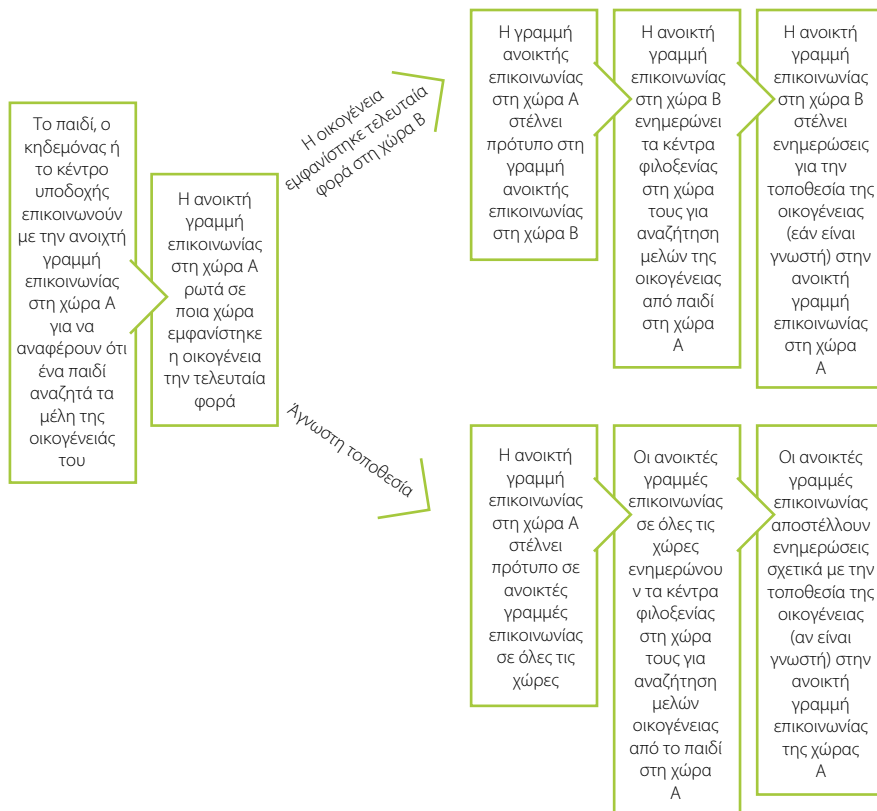

Παραδείγματα εφαρμογής της διαδικασίας:

Α. Γονείς που ψάχνουν για εξαφανισμένο παιδί

Β. Παιδί που αναζητά τους γονείς του

Ευρωπαϊκό δίκτυο ανοικτών γραμμών επικοινωνίας 116000 για εξαφανισμένα παιδιά Πρότυπο για παιδιά που αναζητούν γονείς ή μέλη της οικογένειας

Αυτό το έγγραφο είναι το εργαλείο που θα χρησιμοποιήσετε για να στείλετε βασικές πληροφορίες σχετικά με το εξαφανισμένο παιδί ή μέλος της οικογένειας σε άλλη ΜΚΟ που χειρίζεται την ανοικτή γραμμή επικοινωνίας σε ξένη χώρα και, εάν χρειάζεται, ζητήστε τη λήψη μέτρων.

Αιτούσα οργάνωση:

Χώρα:

Ημερομηνία:

Στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου για τη διαχείριση της υπόθεσης:

Όνομα:

Τηλέφωνο:

Διεύθυνση email:

Προς τον οργανισμό με τον οποίο έγινε επαφή:

Χώρα:

Ημερομηνία:

Σκοπός της επαφής:

Ανταλλαγή πληροφοριών: σημειώστε τικ στο αντίστοιχο κουτάκι

- Ασυνόδευτο παιδί που αναζητά μέλη οικογένειας σε άλλη χώρα
 - Μέλη της οικογένειας που αναζητούν εξαφανισμένο παιδί σε άλλη χώρα
 - άλλο, διευκρινίστε
-

Υποβάλλετε αυτές τις πληροφορίες μετά από διαβούλευση και έγκριση από τις αρμόδιες εθνικές αρχές

ναι όχι

Υποβάλλετε αυτές τις πληροφορίες μετά από διαβούλευση και έγκριση από άτομο με γονική μέριμνα (σε περίπτωση ασυνόδευτου παιδιού: διορισμένος κηδεμόνας ή νόμιμος εκπρόσωπος - εάν υπάρχει)

ναι όχι

Αίτημα για ανάληψη δράσης:

- επαφή με κέντρα φιλοξενίας ή υποδοχής για τον εντοπισμό του εξαφανισμένου παιδιού
 - επαφή με κέντρα φιλοξενίας ή υποδοχής για τον εντοπισμό των μελών της οικογένειας
 - Άλλο, παρακαλούμε διευκρινίστε
-

Πληροφορίες σχετικά με ένα παιδί που αναζητά τους γονείς του:

Όνομα και επώνυμο (-α) του παιδιού:

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

Ιθαγένεια:

Διαθέσιμα έγγραφα ταυτότητας (εάν υπάρχουν - παρακαλούμε δώστε τον αριθμό):

.....

Στοιχεία επικοινωνίας (αριθμός τηλεφώνου, εάν υπάρχει):

.....

Ημερομηνία γέννησης παιδιού:

Κέντρο υποδοχής ή διαμονής όπου κατοικεί το παιδί (κατά περίπτωση):

.....

Οδός μετανάστευσης του παιδιού (γνωστές χώρες από όπου ταξίδεψαν - ταξίδι από τη χώρα προέλευσης στον τρέχοντα τόπο κατοικίας):

.....

Περιγραφή του παιδιού (ύψος, βάρος, χρώμα ματιών, χρώμα μαλλιών, ιδιαίτερα σημάδια κτλ.):

.....

Ανάγκη για ιατρική περιθάλψη:

.....

Αίτηση ασύλου σε εξέλιξη:

ναι όχι

Επαφή με το επίσημο όργανο (Ερυθρός Σταυρός κτλ.) που ασχολείται με τις επανενώσεις οικογενειών:

Εάν ναι, διευκρινίστε:

.....

όχι

Πιθανά πρόσωπα επικοινωνίας:

Κηδεμόνας

Όνομα:

.....

Αριθμός τηλεφώνου:

.....

Νόμιμος
εκπρόσωπος

Όνομα:

.....

Αριθμός τηλεφώνου:

.....

Άλλο πρόσωπο
επικοινωνίας

Όνομα:

.....

Αριθμός τηλεφώνου:

.....

Πληροφορίες για τα μέλη της οικογένειας που έχουν εξαφανιστεί:

Άτομα με τα οποία το παιδί επιδιώκει να αποκαταστήσει μια επαφή:

Μητέρα

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Πατέρας

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Αδελφός/ή:

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Θεός / θεία (διευκρινίστε):

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Παππούς/Γιαγιά

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Φύλο:

Άλλο (διευκρινίστε):

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Φύλο:

Πληροφορίες σχετικά με τη χώρα / την περιοχή όπου εμφανίστηκαν τελευταία:

Πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες χωρισμού / των συνθηκών της τελευταίας επαφής:

Περιγραφή των εξαφανισμένων μελών της οικογένειας (ύψος, βάρος, χρώμα ματιών, χρώμα μαλλιών, ιδιαίτερα σημάδια κτλ):

- Μητέρα:
 - Πατέρας
 - Αδελφός/ή:
 - Θεός / θεία (διευκρινίστε):
 - Παππούς/Γιαγιά
 - Άλλο (διευκρινίστε):
-

A. Πρότυπο για τους γονείς ή τα μέλη της οικογένειας που αναζητούν ένα παιδί

Πληροφορίες για τα μέλη της οικογένειας που αναζητούν ένα παιδί:

Άτομα που επιθυμούν να εντοπίσουν το παιδί τους:

Μητέρα του εξαφανισμένου παιδιού

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Πατέρας του εξαφανισμένου παιδιού

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Αδελφός/ή του εξαφανισμένου παιδιού

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Φύλο:

Θεός / Θεία (διευκρινίστε):

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Παππούς του εξαφανισμένου παιδιού

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Φύλο:

Άλλο (διευκρινίστε):

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

.....

Ιθαγένεια:

Φύλο:

Κέντρο υποδοχής ή διαμονής όπου κατοικούν αιτούντα μέλη της οικογένειας (εάν υπάρχει):

Οδός μετανάστευσης του αιτούντος μέλους (μελών) της οικογένειας (γνωστές χώρες όπου ταξίδεψαν - ταξίδι από τη χώρα προέλευσης στον τρέχοντα τόπο κατοικίας):

Στοιχεία επικοινωνίας του αιτούντος μέλους (μελών) της οικογένειας (αριθμός τηλεφώνου, εάν υπάρχει):

Αίτηση ασύλου σε εξέλιξη:

ναι όχι

**Επαφή με το επίσημο όργανο
(Ερυθρός Σταυρός κτλ.) που
ασχολείται με τις επανενώσεις
οικογενειών:**

Εάν ναι, διευκρινίστε:

όχι

Πληροφορίες σχετικά με το εξαφανισμένο παιδί:

Όνομα και επώνυμο(-α):

.....

Ψευδώνυμο (εάν υπάρχει):

Ιθαγένεια:

Πληροφορίες σχετικά με τη χώρα / την περιοχή όπου εμφανίστηκαν τελευταία:

.....

Πληροφορίες σχετικά με τον χωρισμό / τις συνθήκες της τελευταίας επαφής:

.....

Περιγραφή του παιδιού που εξαφανίστηκε (ύψος, βάρος, χρώμα ματιών, χρώμα μαλλιών, ιδιαίτερα σημάδια κτλ.):

.....

Άλλες λεπτομέρειες σχετικές με την υπόθεση:

.....

Συνημμένα:

Φωτογραφία του παιδιού

ναι όχι

Φωτογραφία των μελών της οικογένειας

ναι όχι

Απόδειξη της αναγνώρισης της αστυνομίας

ναι όχι

Άλλο, παρακαλούμε διευκρινίστε:

.....

5.3 Επακόλουθη μέριμνα (after care)

«Οι νέοι συχνά δεν αποκαλύπτουν πολλά και συχνά δεν λένε πού βρίσκονταν, πού έχουν πάει - θα ήταν δύσκολο να λάβεις οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με αυτά, για το πού βρέθηκαν. Νομίζω ότι ίσως δεν πρέπει να είναι ένα εφάπαξ γεγονός, αλλά μια σειρά ερωτήσεων που μπορούν να απαντηθούν μέσα σε ένα διάστημα λίγων μηνών ώστε να διερευνηθεί αυτό το ζήτημα. Σε μια συνάντηση δεν θα μάθετε τίποτα. Απλώς να κρατήσετε στην άκρη κάποιες ερωτήσεις για να τις επαναφέρετε και να διερευνήσετε ή να συνεχίσετε να μιλάτε για ένα ασφαλές μελλοντικό σχέδιο. Πολλοί από τους νέους μας δεν θα αποκάλυπταν αναγκαστικά πού πήγαν και τι συνέβη κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης».

(Κοινωνικός λειτουργός, Ηνωμένο Βασίλειο)

Όταν εντοπιστεί ένα εξαφανισμένο παιδί, είτε στην ίδια χώρα είτε σε άλλη χώρα, είναι σημαντικό να έρθει αμέσως σε επαφή με τους φροντιστές. Αυτοί θα προβούν σε αξιολόγηση των βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων αναγκών του παιδιού.

> Η επαφή με τον κηδεμόνα και/ή άλλους φροντιστές που έχουν εργαστεί

προηγουμένως με το παιδί στη χώρα αυτή ή σε άλλη χώρα είναι ουσιαστικής σημασίας για την εκτίμηση αυτή, καθώς μπορεί να έχουν συγκεντρώσει πληροφορίες ή να έχουν διαμορφώσει μια γνωμάτευση για την κατάσταση του παιδιού που είναι ζωτικής σημασίας για τον εντοπισμό των αναγκών τους.

Στην Ολλανδία, όλα τα ασυνόδευτα παιδιά μεταφέρονται σε ένα κέντρο όπου λαμβάνουν χώρα όλες οι εισαγωγές. Στο κέντρο, είναι παρόντες όλοι οι σχετικοί φορείς: η αστυνομία, οι υπηρεσίες μετανάστευσης, οι κηδεμόνες και η οργάνωση υποδοχής. Κατά τη διάρκεια μιας εισαγωγής, γίνεται επαφή με όλους τους σχετικούς φορείς, οι πληροφορίες του παιδιού καταγράφονται. Παράλληλα, ο κίνδυνος του παιδιού να πέσει θύμα εμπορίας ανθρώπων ή να είναι ιδιαίτερα ευάλωτο - και τα δύο θα μπορούσαν να υποδηλώνουν αυξημένο κίνδυνο για εξαφάνιση - εκτιμάται από όλους τους φορείς, οι οποίοι θα έχουν λάβει ειδική εκπαίδευση. Όταν οι φορείς εκτός από τον κηδεμόνα διαπιστώνουν έναν συγκεκριμένο κίνδυνο, ο κηδεμόνας ενημερώνεται. Με πληροφορίες από αυτούς τους άλλους φορείς ή από τις δικές τους παρατηρήσεις, τα ασυνόδευτα παιδιά με αυξημένο κίνδυνο τοποθετούνται σε προστατευόμενη υποδοχή - υποδοχή που ειδικεύεται σε αυξημένη προστασία, που δημιουργείται και λειτουργεί σε στενή συνεργασία μεταξύ επαγγελματιών υποδοχής, κηδεμόνων και αστυνομίας.

Πηγή: Nidos

- > Είναι πολύ σημαντικό να λάβουμε μέτρα για να αποτρέψουμε το παιδί από το να εξαφανιστεί ξανά. Παρακαλούμε εφαρμόστε ό,τι έχει περιγραφεί στην ενότητα σχετικά με την πρόληψη.
- > Οι φορείς περίθαλψης και οι αρχές επιβολής του νόμου θα πρέπει να συνεργάζονται σε περίπτωση εξαφανισμένου παιδιού που έχει

βρεθεί: οι πληροφορίες που ανήκουν στην αστυνομία μπορεί να είναι σημαντικές στις αποφάσεις σχετικά με τη φροντίδα και το μέλλον του παιδιού, ενώ οι πληροφορίες που αποκαλύπτει το παιδί στον φροντιστή μπορούν να αποτελέσουν πηγή πληροφοριών για την καταπολέμηση εγκληματικών οργανώσεων.

Μη τιμωρία για εγκλήματα που διαπράχθηκαν με εξαναγκασμό

Όταν τα παιδιά βρίσκονται σε συγκεκριμένο πλαίσιο που υποδηλώνει ότι έχουν εμπλακεί σε εγκληματική δραστηριότητα, θα πρέπει να θεωρούνται καταρχάς θύματα και όχι δράστες. Ορισμένα παιδιά ενδέχεται να έχουν διαπράξει βία με εξαναγκασμό ή να έχουν πέσει θύματα εκμετάλλευσης ώστε να διαπράξουν εγκλήματα.

- > Μια διεξοδική ανάλυση των αιτίων για τα οποία ένα παιδί εμπλέκεται σε ένα έγκλημα πρέπει να διεξάγεται

χωρίς καθυστέρηση, μαζί με τις αρχές προστασίας του παιδιού και τους υπεύθυνους φροντιστές του παιδιού - ει δυνατόν, συμπεριλαμβανομένων των φροντιστών που ήταν υπεύθυνοι για το παιδί προτού αυτό εξαφανιστεί.

- > Σε αυτές τις περιπτώσεις, είναι απαραίτητο να εντοπιστούν τα τρωτά σημεία του παιδιού και να ληφθούν μέτρα για την προστασία τους.

Ανατρέξτε στον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) (2013), «Πολιτικές και νομοθετικές συστάσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή της μη τιμωρίας για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων»

Κατάλογος σημείων ελέγχου με τις άμεσες ενέργειες που πρέπει να λαμβάνονται όταν ένα παιδί βρίσκεται μετά από την εξαφάνισή του

- ✓ Εντοπίστε ποιος είναι υπεύθυνος γι' αυτό το παιδί
- ✓ Εντοπίστε ποιος ήταν υπεύθυνος γι' αυτό στη χώρα σας και ενδεχομένως σε άλλες χώρες της ΕΕ και ενημερώστε τους για το γεγονός ότι το παιδί είναι ασφαλές (βλ. ενότητα για τον «Προσδιορισμό των ομολόγων και των συμμάχων εντός και εκτός συνόρων» (σελ 80)
- ✓ Αξιολόγηση των σωματικών και/ή ιατρικών αναγκών
 - ✓ Ελέγξτε αν έχουν υποστεί τραυματισμούς
 - ✓ Ελέγξτε αν έχουν υποστεί κακοποίηση
 - ✓ Ελέγξτε αν είναι υποσιτισμένα
 - ✓ Ελέγξτε εάν πάσχουν από εθισμό
- ✓ Αξιολόγηση των ψυχολογικών αναγκών τους
 - ✓ Ελέγξτε αν έχουν υποστεί τραύμα
 - ✓ Ελέγξτε του εάν πάσχουν από ΣΜΣ, κατάθλιψη κτλ.
 - ✓ Λάβετε υπόψη εάν ακούγονται
 - ✓ Λήψη πληροφοριών σχετικά με το τι θα τους συμβεί
 - ✓ Εξασφάλιση ότι θα τοποθετηθούν σε ένα φροντιστικό περιβάλλον
 - ✓ Ενδυνάμωσή τους ώστε να είναι σε θέση να εμπιστευτούν κάποιον

Αποφύγετε τον εκ νέου τραυματισμό

Το να ζητάμε από ένα παιδί που έχει πέσει ή μπορεί να έχει πέσει θύμα εκμετάλλευσης και εμπορίας ανθρώπων να πει την ιστορία του πολλές φορές μπορεί να είναι δύσκολο και μπορεί να αποθαρρύνει το θύμα να συνεργαστεί με τις αρχές. Είναι αντιπαραγωγικό τόσο για την ανάρρωσή τους όσο και για την έρευνα. Ομοίως, το

να ζητάμε από ένα παιδί πολλές φορές τη φωτογραφία του και τα δακτυλικά του αποτυπώματα στο ίδιο έδαφος δεν συνάδει με ένα φιλόξενο περιβάλλον. Η περαιτέρω συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο θα μπορούσε να βοηθήσει στην αποφυγή αυτής της κατάστασης

Λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού

Εάν ένα ασυνόδευτο παιδί εξαφανίστηκε μετά την τοποθέτησή του σε δομές πρόνοιας, είναι πιθανό ότι το σχέδιο φροντίδας που εφαρμόστηκε προηγουμένως για να εξασφαλίσει την ασφάλειά του να μην ήταν κατάλληλο για το παιδί ή δεν το εμπιστεύθηκε το παιδί. Είναι πολύ σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι απόψεις του παιδιού λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τα επόμενα βήματα για την προστασία του παιδιού.

> Ανατρέξτε στην ενότητα «Ενημέρωση και ακρόαση του παιδιού», σελ. 45.

Μια λεπτομερής συνέντευξη με έναν εκπαιδευμένο επαγγελματία είναι σημαντική για τη συλλογή πληροφοριών που απαιτούνται για την ανάπτυξη ενός κατάλληλου σχεδίου φροντίδας για το παιδί και για την αποτροπή του παιδιού από το να εξαφανιστεί ξανά. Η συνέντευξη θα πρέπει να παρακολουθείται με προσαρμοσμένη υποστήριξη με βάση τις ανάγκες του παιδιού.

Σε περιπτώσεις όπου πρέπει να γίνει συνέντευξη σε ένα παιδί, πρέπει να ακολουθήσουμε μια σταδιακή προσέγγιση. Η προσέγγιση αυτή αποτελείται από τέσσερις κύριες φάσεις:

- > **Εισαγωγή / Έκθεση** συμπεριλαμβανομένης της παρουσίασης των παρόντων ατόμων, καθώς και του ρόλου τους απέναντι στο παιδί, ρωτώντας από το παιδί το πώς τους αρέσει να το αποκαλούν (αν δεν είναι γνωστό), συμπεριλαμβανομένων του ατόμου που παίρνει τη συνέντευξη, του μεταφραστή, αν υπάρχει, ... Στη συνέχεια θα πρέπει να ακολουθεί μια συζήτηση με το παιδί γύρω από ουδέτερα θέματα, προκειμένου να βοηθήσουμε το παιδί να προσαρμοστεί, καθώς και αυτός που παίρνει τη συνέντευξη.
- > **Ελεύθερη αφήγηση** όπου το παιδί καλείται να απαντήσει σε ανοικτές ερωτήσεις («Πες μου...», «Εξήγησέ μου...» «Περιγράψέ μου...») βοηθώντας το παιδί να αφηγηθεί την ιστορία του με δικά του λόγια και με τον δικό του ρυθμό
- > **Διευκρίνιση** εάν είναι απαραίτητο, χρησιμοποιώντας σύντομες και απλές ερωτήσεις για να διευκρινιστούν θέματα που ήταν ασαφή, ιδανικά ακόμη και ξεκινώντας με ανοιχτές ερωτήσεις.
- > **Κλείσιμο της συζήτησης**, συμπεριλαμβανομένου χρόνου που πρέπει να δώσουμε στο παιδί μια ευκαιρία να διορθώσει τυχόν παρεξηγήσεις. Αυτή η φάση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει μια ευκαιρία για το παιδί να κάνει ερωτήσεις και, κυρίως, μια στιγμή για να ευχαριστήσουμε το παιδί.

Βλ. Επίσης το Βιβλίο-Οδηγό του ΔΟΜ και του ΔΜΣ για τους αξιωματικούς επιβολής του νόμου σχετικά με τις ορθές πρακτικές για την καταπολέμηση της εμπορίας παιδιών, 2006 <http://www.unhcr.org/4d94852b9.pdf>

Μια ελπιδοφόρα πρακτική για συνέντευξη επιστροφής στο σπίτι με φυγάδες – πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη για τα εξαφανισμένα παιδιά κατά τη μετανάστευση

Το Τμήμα Παιδείας (DfE-Department for Education) περιγράφει τις συνεντεύξεις επιστροφής στο σπίτι ως σε βάθος συζητήσεις με σκοπό να «εντοπιστεί και να αντιμετωπιστεί οποιαδήποτε βλάβη υπέφερε το παιδί... να καταλάβουμε και να προσπαθήσουμε να αντιμετωπίσουμε τους λόγους για τους οποίους το παιδί ή ο νέος το έσκασε, να βοηθήσουμε το παιδί να νιώσει ασφαλές και να κατανοήσουν ότι έχουν επιλογές για να αποτρέψουν την επανάληψη περιστατικών όπου το 'σκάνε [και] να τους παράσχουμε πληροφορίες για το πώς θα παραμείνουν ασφαλείς εάν το σκάσουν ξανά, συμπεριλαμβανομένων των αριθμών τηλεφωνικών γραμμών" (DfE, 2014: 15). Οι τοπικές αρχές είναι υπεύθυνες για την εξασφάλιση πρωτοκόλλων που να επιτρέπουν τη διεξαγωγή συνεντεύξεων επιστροφής και οι οδηγίες αναφέρουν ότι είναι επωφελής η διεξαγωγή αυτών από ένα «ανεξάρτητο πρόσωπο», δηλαδή, κάποιον που δεν εμπλέκεται άμεσα στη φροντίδα του παιδιού ή του νέου.

- > Πότε: Οι συνεντεύξεις επιστροφής θα πρέπει να πραγματοποιούνται εντός 72 ωρών από την εύρεση ενός παιδιού ή νέου ή από την επιστροφή του όταν είναι φυγάς ή εξαφανισμένο, σύμφωνα με τις κανονιστικές οδηγίες (DfE, 2014: 14).
- > Ποιος: Σύμφωνα με τις κανονιστικές οδηγίες, είναι θετικό να διεξάγεται η συνέντευξη επιστροφής (DfE, 2014: 14) από ένα ανεξάρτητο άτομο (δηλαδή κάποιον που δεν εμπλέκεται στη φροντίδα του παιδιού ή του νεαρού).

Πηγή: Φύλλο πληροφοριών για άτομα που εξαφανίζονται: Συνεντεύξεις Επαναπατριsmού

5.4 Συνοπτικό υπόδειγμα σχετικά με την ιδιοκτησία, τη συμπληρωματικότητα και τον συντονισμό μεταξύ των διαφόρων φορέων που εμπλέκονται.

Η ακόλουθη επισκόπηση παρέχει προτάσεις για πιθανούς ρόλους στην πρόληψη, την αντιμετώπιση και την επακόλουθη φροντίδα για τα ασυνόδευτα παιδιά που έχουν εξαφανιστεί. Προβλέπει έναν κατάλογο δράσεων, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων που θα μπορούσαν να ληφθούν από κοινού μεταξύ δύο φορέων και για τους οποίους ο επικεφαλής καθορίζεται από τους εμπλεκόμενους φορείς. Ο καθορισμός των ρόλων τελικά θα εξαρτηθεί από την ειδική περίπτωση σε εθνικό επίπεδο. Το πρότυπο μπορεί να χρησιμεύσει ως βάση για συζήτηση

σχετικά με τον τρόπο οικοδόμησης μιας διαδικασίας που ανταποκρίνεται στην εθνική πραγματικότητα και τις ανάγκες των παιδιών. Συνιστάται η επίσημη σύναψη συνεργασίας να θεσμοθετηθεί και να επανεξετάζεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Προτείνεται επίσης οι φορείς να εκπαιδεύονται από κοινού για να εκπληρώνουν τους αντίστοιχους ρόλους τους. Το πρότυπο δεν αποσκοπεί να παράσχει έναν πλήρη και εξαντλητικό κατάλογο των ρόλων και των ενεργειών που απαιτούνται για την προστασία και τη φροντίδα του παιδιού.

Πρόληψη

Εγκαταστάσεις στέγασσης³⁷ και κοινωνικοί λειτουργοί

Κριβείονας	Διηγήσους	Ανοικτή γραμμή επικοινωνίας για άτομα που έχουν εξαρτησεί	Αργές επιβολής του νόμου
<p>Διευκρίνιση σχέσης εμπιστοσύνης με το παιδί και ανταπόκριση στις άμεσες ανάγκες του, συμπεριλαμβανομένης της παροχής κατάλληλου καταλύματος.</p> <p>Λειτουργήστε ως σύνδεσμος μεταξύ του παιδιού και των άλλων.</p>	<p>Ενημερώστε το παιδί για τα δικαιώματά του.</p> <p>Συμμετοχάτε με τον κηδεμόνα και/ή τον νόμιμο εκπρόσωπο για να βοηθήσει το παιδί στη διαδικασία παροχής στέγης ή στις δικαστικές διαδικασίες που σχετίζονται με την αναγνώριση του κηδεύοντος θυμάτος εμπόριος ανθρώπων.</p>	<p>Παρέχετε φίλικες προς το παιδί πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες που διατίθενται στο δίκτυο 116000.</p>	<p>Ενημερώστε τους εταίρους για γνωστούς κινδύνους, ειδικές ομάδες στόχους που σχετίζονται με την εμπόρως ανθρώπων ή και το λαθρεμπόριο και που κινδυνεύουν στη χώρα.</p>
<p>Συμμετοχάτε πληροφορίες από άλλες χώρες της ΕΕ, από όπου είναι γνωστό ότι το παιδί έχει περάσει, με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του, προκειμένου να αποφευχθεί ο εκ νέου τραυματισμός του μέσω πολλαπλών ανενεργείων, να ενημερώσετε τους φορολόγους σας σχετικά με την κατάσταση της υπόθεσης και να έχετε τις πληροφορίες πληροφορίες από το παιδί.</p> <p>Ακούστε το παιδί -> δείτε τις βέλτιστες πρακτικές όταν ακούστε το παιδί στη σελίδα 45.</p>	<p>Συλλογή πληροφοριών για το παιδί > δείτε το πρότυπο για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με ένα παιδί σελίδα 39.</p>	<p>Ενημερώστε τους κηδεμόνες και τους φροντιστές σχετικά με τον ρόλο των ανείκτων γραμμών επικοινωνίας και τη λειτουργία του ευρωπαϊκού δικτύου.</p>	<p>Άμεση αναγνώριση των κινδύνων και κατάλληλη παραπομπή στα ουσίαματα προστασίας των παιδιών.</p>
<p>Αξιολογήστε τον κίνδυνο εξαφάνισης του παιδιού > δείτε τον κατάλογο των σημείων ελέγχου σελίδα 55.</p>	<p>Εργαστείτε με τις αρχές της επιβολής του νόμου για να βεβαιωθείτε ότι η γενική αντιμετώπιση των παιδιών που εξαφανίζονται παρέχεται επίσης στις υποθέσεις των εξαρτησμένων ασυνόδευτων παιδιών.</p>	<p>Ενημερώστε τους κηδεμόνες για τον εντοπισμό των κινδύνων και την αντιμετώπιση εξαρτησμένων.</p>	<p>Φροντιστές και κηδεμόνες για τον εντοπισμό των κινδύνων και την αντιμετώπιση εξαρτησμένων.</p>
<p>Παρέχετε πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες ανάλογα με την ηλικία και το φύλο που είναι κατάλληλες και με σεβασμό στον πολιτισμό του παιδιού > δείτε τον κατάλογο σημείων ελέγχου: πληροφορίες στα ασυνόδευτα παιδιά ως μέσο πρόληψης της εξαφάνισης σελίδα 54.</p> <p>Υποστηρίξτε το παιδί στη διατήρηση οικογενειακών δεσμών, όταν αυτό εϋπηρετεί τα συμφέροντά του.</p> <p>Συζητήστε ενδογενικές λύσεις για την επαρκή μετακίνηση συμπεριλαμβανομένης της πρότασης για σύληψη των κινδύνων για την επαρκή μετακίνηση με την οικογένεια του παιδιού.</p> <p>Επιστημονικά ότι άλλα παιδιά έχουν περάσει από παρόμοιες εμπειρίες και φέρετε τους σε επαφή.</p>	<p>Βοηθήστε στον εντοπισμό μιας βιώσιμης λύσης προς το καλύτερο συμφέρον του παιδιού.</p> <p>Προβλέψτε την παροχή υγειονομικής περίθαλψης, εκπαίδευσης και κατάρτισης.</p>	<p>Εργαστείτε με τις αρχές της επιβολής του νόμου για να βεβαιωθείτε ότι η γενική αντιμετώπιση των παιδιών που εξαφανίζονται παρέχεται επίσης στις υποθέσεις των εξαρτησμένων ασυνόδευτων παιδιών.</p>	<p>Εργαστείτε με τις αρχές της επιβολής του νόμου για να βεβαιωθείτε ότι η γενική αντιμετώπιση των παιδιών που εξαφανίζονται παρέχεται επίσης στις υποθέσεις των εξαρτησμένων ασυνόδευτων παιδιών.</p>
<p>Ειδική προσοχή κατά την προετοιμασία του παιδιού για τη μετάβαση από την παιδική ηλικία στην ενήλικια ζωή.</p> <p>Σχεδιάστε ένα ατομικό σχέδιο φροντίδας.</p>			

³⁷ Πρώτα και μακροπρόθεσμα κέντρα υποδοχής, εξειδικευμένα καταλύματα για παιδιά και/ή παιδιά θυμάτα εμπόριος, αναδοχή, ...

Αντιμετώπιση

Εγκυκλοπαιδεία
αγωγής και
κοινωνική λειτουργία
Κηδεμόνας

<p>Ενημερώστε αμέσως τις αρχές της επίδηξη του νόμου και δώστε πληροφορίες για το παιδί > δείτε το πρότυπο για την αναφορά μιας εξασφάλισης, σελίδα 96</p>	<p>Διηγήτορας</p> <p>Παρέχετε πληροφορίες σχετικά με το παιδί στην αστυνομία, την οικική γραμμή επικοινωνίας και τον κηδεμόνα, προς το καλύτερο συμφέρον του παιδιού και για να προστατεύσετε το παιδί</p>	<p>Ανοχή γραμμής επικοινωνίας για άτομα που έχουν εξασφαλιστεί</p> <p>Παρέχετε νομική και διοικητική υποστήριξη σε τηλεφωνικές των κέντρων υποδοχής και κηδεμόνες</p>	<p>Αρχές επιβολής του νόμου</p> <p>Προσδιορίστε ποιος έχει εξασφαλιστεί, ποιο είναι το προφίλ του εξασφαλισμένου παιδιού και ποιες είναι οι περιστάσεις της εξασφάλισης</p>
<p>Ζητήστε την καταχώριση της υπόθεσης στο SIS II και, ενδεχομένως, να εκδοθεί μια κίτρινη προειδοποίηση της Interpol εάν υπάρχει πιθανότητα το παιδί έχει εγκαταλείψει τη χώρα, σύμφωνα με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και με την προϋπόθεση, ενός αυστηρά εφαρμοσμένου τείχους προστασίας > ανατρέξτε στην ενότητα σχετικά με τον διαχωρισμό πληροφοριών, σελίδα 81</p>		<p>Λειτουργήστε ως σημείο επαφής μεταξύ των φροντιστών που ανέφεραν την εξασφάλιση και των υπηρεσιών που εμπλέκονται στην περίπτωση του εξασφαλισμένου παιδιού, όπως η αστυνομία, οι κοινωνικές υπηρεσίες και οι εισαγγελέες</p>	<p>Αξιολογήστε το βήμα στον οποίο η εξασφάλιση πρέπει να θεωρηθεί ως ανυπόστητη</p> <p>Μην χάσετε την έλλειψη πληροφοριών ως ένδειξη ότι δεν υπάρχει καμία ανυπόστητη</p>
<p>Ενημερώστε την ανοχή γραμμής επικοινωνίας για τα εξασφαλισμένα παιδιά 116000</p>		<p>Παρέχετε στους φορείς έγκυρες πληροφορίες για τις διαδικασίες σχετικά με τις υποθέσεις εξασφάλισης παιδιών</p>	<p>Εκτιμήστε τις διαδικασίες έρευνας που πρέπει να ενεργοποιηθούν, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης για ενεργοποίηση συνεργισμών σύμφωνα με το άρθρο 32 του SIS II, και κρίνεται εδαποποίησης της Ιντερπόλ</p>
<p>Ζητήστε συνεχείς ενημερώσεις</p>			<p>Εάν το παιδί έχει πέσει θύμα εκμετάλλευσης κατά το παρελθόν, βεβαιωθείτε ότι η εξασφάλιση αντιμετωπίζεται ως μια που σοβαρή ένδειξη ότι το παιδί έπρεπε να είναι θύμα εμπόρων ανθρώπων</p> <p>Ξεκινήστε τις ενέργειες ακαθάρτησης</p>
<p>Εάν δεν έχει γίνει προηγούμενος, αλλεξεί πληροφορίες από άλλες χώρες της ΕΕ από όπου είναι γνωστό ότι το παιδί έχει περάσει, με νόμιμο το βέλτιστο συμφέρον τους, επικοινωνήστε με τους κηδεμόνες και τους κοινωνικούς λειτουργούς, πέρα από τα όρια → βλ. την ενότητα σχετικά με τον διαχωρισμό πληροφοριών, σελίδα 81</p> <p>Εξετάστε το ενδεχόμενο να ενημερώσετε τα μέλη του δικτύου ΕΔΚ (Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κηδεμόνων) στις χώρες που εμπλέκονται στην υπόθεση του παιδιού, εάν θεωρηθεί ότι το παιδί έχει εγκαταλείψει τη χώρα</p>	<p>Συλλέξετε δεδομένα για περαιτέρω ανάλυση</p> <p>Συλλέξετε μαρτυρίες (εάν είναι ασήμαντο και σχετικά με την υπόθεση)</p> <p>Διαχειριστείτε τις δημόσιες εκκλήσεις (εάν είναι ασήμαντο και σχετικά με την υπόθεση)</p> <p>Υποστηρίξτε τις προσπάθειες στον τομέα της ανίχνευσης ή της ανιποταχίσης των ακοινών των χωρισμένων παιδιών, σε συνεργασία με τον Ερυθρό Σταυρό, εάν είναι απαραίτητο - με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και σε επαφή με τον κηδεμόνα και/ή τον κοινωνικό λειτουργό, βλ. σελίδα 111</p> <p>Παρέχετε ανασασθημική και ψυχολογική υποστήριξη στις οικογένειες, σε περιπτώσεις χωρισμένων παιδιών, όπου είναι δυνατόν, σε συνδυασμό με το μέλος του Προγράμματος Χωρισμού Παιδιά στην Ευρώπη (ISCP-Separated Children in Europe Programme) που δραστηριοποιείται στη χώρα</p> <p>Παρακολούθηστε την πρόοδο της έρευνας και τη χρήση κανόνων και διαδικασιών για τα εξασφαλισμένα παιδιά στη συγκεκριμένη για κάθε παιδί υπόθεση</p>		<p>Αποφασίστε τις διαδικασίες που δημιουργούνται λόγω επιταχίματος, την υποστήριξη του κινδύνου και την κοχυσίωση</p> <p>Κρατήστε τις υποθέσεις ανοικτές</p>

Επακόλουθα μέριμνα (aftercare)

Εγκαταστάσεις στέγασης και κοινωνικοί λειτουργοί

Κηδεμόνας

Εντοπίστε ομέρους ποικιλίες για την προστασία και τη φροντίδα του παιδιού και ενημερώστε την οικική τηλεφωνική γραμμή	Ενημερώστε το παιδί για τα δικαιώματά του	Ανοχή γραμμή επικοινωνίας για άτομα που έχουν εξοφληθεί	Αρχές επιβολής του νόμου
Προσδιορίστε ποιος ήταν υπεύθυνος για το παιδί προηγουμένως και ενημερώστε τον για την κατάσταση	Συμμεριναίστε με τον κηδεμόνα και/ή τον νόμιμο εκπρόσωπο για να βοηθήσει το παιδί στη διαδικασία παροχής ασφάλειας στις δικαστικές διαδικασίες που σχετίζονται με την αναχώρηση του καθεστώτος θύματος εμπορίας ανθρώπων	Εάν το παιδί βρίσκεται σε άλλη χώρα, κρητίστε μια ανοχή γραμμή και αναζητήστε πληροφορίες σχετικά με την υπόθεση ή το παιδί με ανοικτές γραμμές επικοινωνίας από την άλλη ενδιαφερόμενη χώρα	Μοιραστείτε τις σχετικές πληροφορίες με τους κηδεμόνες και τους φροντιστές που είναι υπεύθυνοι για την υπόθεση, για να βεβαιωθείτε ότι τα σημεία όπου εντοπίζονται κίνδυνο λαμβάνουν δέοντως υπόψη τις νέες ρυθμίσεις μέριμνας
Εντοπίστε τις υπηρεσίες υποστήριξης και τον βέλτιστο τρόπο δράσης στο εξής	Συμμεριναίστε με τον κηδεμόνα και/ή τον νόμιμο εκπρόσωπο για να βοηθήσει το παιδί στη διαδικασία παροχής ασφάλειας στις δικαστικές διαδικασίες που σχετίζονται με την αναχώρηση του καθεστώτος θύματος εμπορίας ανθρώπων	Εξασφαλίστε ότι η συνέντευξη για την επιστροφή του παιδιού θα διεξαχθεί εντός 72 ωρών και, εάν δεν είναι δυνατόν, το συντομότερο δυνατόν, με τρόπο φιλικό προς το παιδί και από ειδικευμένο εκπαιδευμένο επαγγελματία σε ζητήματα εμπορίας και μεταναστεύσης	Εάν είναι απαραίτητο, αναζητήστε όραση έρευνας σχετικά με την εμπορία ανθρώπων ή το λαθρέμπόριο
Αξιολογήστε τις σωματικές και ψυχικές ανάγκες του παιδιού		Βεβαιωθείτε ότι οι πληροφορίες σχετικά με το παιδί διαμοιράζονται με εκείνους που είναι υπεύθυνοι για τη φροντίδα τους	
Ακούστε το παιδί και λάβετε υπόψη τις απόψεις του → βλ. τις βέλτιστες πρακτικές, όταν ακούτε το παιδί, σελίδα 45			
Αξιολογήστε τις ψυχολογικές ανάγκες του παιδιού	Συμβάλτε στην παροχή κατάλληλης παρακολούθησης για να αποτρέψετε την επανειλημμένη εξοφληση του παιδιού (πύση στην αρχή πρόληψη της εξοφλησης)		

Παράρτημα Ι – Ευρωπαϊκό πρότυπο πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ των αρχών της επιβολής του νόμου και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σε υποθέσεις εξαφανίσεων παιδιών³⁸

Εισαγωγή

Κεφάλαιο Ι – Γενικές Διαταξεις

Κεφάλαιο ΙΙ – Περιγραφή των αρμοδιοτήτων

Κεφάλαιο ΙΙΙ – Ανταλλαγή δεδομένων και Προστασία προσωπικών δεδομένων

Κεφάλαιο ΙΙΙΙ – Άλλες μορφές συνεργασίας

Κεφάλαιο ΙV – Τελικές διατάξεις

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

[όνομα της οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών] εκπροσωπείται από [όνομα του νόμιμου εκπροσώπου του οργανισμού]

και

[όνομα της μονάδας επιβολής του νόμου] εκπροσωπείται από [όνομα του νόμιμου εκπροσώπου της επιβολής του νόμου]

Τα εφεξής αποκαλούμενα ως «συμβαλλόμενα μέρη»,

Έχοντας επίγνωση του αυξανόμενου αριθμού των υποθέσεων εξαφάνισης παιδιών,

Έχοντας επίγνωση της ανάγκης για αποτελεσματική συνεργασία, προκειμένου να ενισχυθεί η καταπολέμηση του φαινομένου των εξαφανίσεων παιδιών,

Θεωρώντας χρήσιμο να μοιραστούν την τεχνογνωσία και την εμπειρία τους στον τομέα των εξαφανίσεων παιδιών,

Λαμβάνοντας υπόψη το Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με τη συμβολή της κοινωνίας των πολιτών στην εξεύρεση παιδιών που έχουν εξαφανιστεί ή έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης (2001/С 283/01),

³⁸ "Cooperation between civil society organisations and law enforcement services in the area of missing and sexually exploited children: possibilities and limits from a European legal perspective", G. Vermeulen and H. De Pauw (Ed.); Maklu 2004, pp 90-95.

Λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού και του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης³⁹,

Η αποστολή της [όνομα της οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών] είναι [περιγραφή των αποστολών]

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Σημείωση: οι διατάξεις αυτές προτείνονται ως κατευθυντήριες γραμμές και μπορούν να τροποποιηθούν ουσιαστικά με βάση τις επιθυμίες των συμβαλλόμενων μερών.

Κεφάλαιο Ι – Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Τα συμβαλλόμενα μέρη θεσπίζουν συμφωνία συνεργασίας σε υποθέσεις εξαφανισμένων παιδιών.

Σημείωση: ένας ή περισσότεροι τύποι εξαφανίσεων παιδιών ανάλογα με τις δραστηριότητες κάθε συμβαλλόμενου μέρους μπορεί να αντικαταστήσει τον όρο εξαφανισμένα παιδιά.

Άρθρο 2

Τα συμβαλλόμενα μέρη σέβονται γενικώς τα ανθρώπινα δικαιώματα και ειδικότερα τα δικαιώματα του παιδιού. Σύμφωνα με το άρθρο 3 της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού και με το Άρθρο 24 Παράγραφος 2 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴⁰ τα μέρη ενεργούν αποκλειστικά προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Άρθρο 3

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, τα «εξαφανισμένα παιδιά» περιλαμβάνουν περιπτώσεις:

- > φυγάδες
- > εγκληματική απαγωγή παιδιών
- > γονική απαγωγή
- > παιδιά που έχουν χαθεί, τραυματιστεί ή άλλως έχουν εξαφανιστεί
- > εξαφανισμένα ασυνόδευτα παιδιά-μετανάστες

Σημείωση: Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να προσθέτουν τον ορισμό του κάθε τύπου εξαφανισμένων παιδιών σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

³⁹ Αυτή η αναφορά ενδέχεται να μην είναι ισχύει στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Πολωνία

⁴⁰ Η ίδια παρατήρηση όπως και στην υποσημείωση 2.

Άρθρο 4

1. [όνομα της οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών] εξασφαλίζει ότι όλα τα μέλη του προσωπικού της οργάνωσης που εργάζονται με τα θύματα διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και άδειες.
2. [όνομα της οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών] θα προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να ελέγξουν το προσωπικό της οργάνωσης προκειμένου να αποτρέψει τις περιπτώσεις ατόμων που έχουν καταδικαστεί για σεξουαλική κακοποίηση ή εκμετάλλευση ή απαγωγή παιδιών να εργάζονται στην εν λόγω οργάνωση.

Άρθρο 5

Για την επίτευξη των στόχων αυτών θα εγκαθιδρυθούν αποκλειστικές επαφές μεταξύ των δύο συμβαλλόμενων μερών, οι οποίες θα βασίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και των μελών τους.

Άρθρο 6

1. Η αποτελεσματική συνεργασία απαιτεί γνώση και σεβασμό της ιδιαιτερότητας των καθηκόντων και των ευθυνών των αντίστοιχων συμβαλλόμενων μερών. Πρέπει να γίνει σαφής διάκριση μεταξύ των καθηκόντων έρευνας και συμμόρφωσης των αρχών επιβολής του νόμου και των προληπτικών, βοηθητικών και υποστηρικτικών καθηκόντων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες κάθε συμβαλλόμενου μέρους στις υποθέσεις εξαφανίσεων παιδιών πρέπει να καθορίζονται και να ορίζονται με σαφή και διαφανή τρόπο και να περιγράφονται εγγράφως.
2. Οι ποινικές έρευνες αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα των αρχών επιβολής του νόμου.

Άρθρο 7

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει υπόψη και τηρεί τους κώδικες δεοντολογίας και τους κανόνες εμπιστευτικότητας του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, όπως ορίζεται στα συνημμένα έγγραφα (παρακαλείστε να επισυνάψετε τα σχετικά έγγραφα).

Άρθρο 8

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη θα δώσουν επαρκή και δέουσα προσοχή σε κάθε υπόθεση εξαφάνισης παιδιών, ανεξάρτητα από τις ειδικές περιστάσεις και λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερα ευάλωτη θέση του εξαφανισμένου παιδιού και της οικογένειάς του. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναλαμβάνει άμεση δράση κατόπιν αίτησης για βοήθεια από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος.
2. Αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη διασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες και οι υπηρεσίες που παρέχουν δεν αντιβαίνουν στη νομοθεσία του οικείου κράτους.

Άρθρο 9

Προκειμένου να αποφευχθούν ασυντόνιστες δραστηριότητες, οι οποίες ενδέχεται να βλάψουν τον κοινό στόχο, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διαβουλεύεται με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος πριν από την ανάληψη δράσης.

Σημείωση: οι διατάξεις αυτές προτείνονται ως κατευθυντήριες γραμμές και μπορούν να τροποποιηθούν σύμφωνα με τις επιθυμίες κάθε συμβαλλόμενου μέρους και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Κεφάλαιο II – Περιγραφή των αρμοδιοτήτων

Άρθρο 10

Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 6.1 της παρούσας συμφωνίας, [όνομα της οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών] πρόκειται να [περιγραφή των ειδικών ευθυνών και καθηκόντων της οργάνωσης σε υποθέσεις εξαφανισμένων παιδιών]

Άρθρο 11

Λαμβάνοντας υπόψη το Άρθρο 6.1 της παρούσας συμφωνίας, [όνομα της μονάδας επιβολής του νόμου] [περιγραφή των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων και καθηκόντων των αρχών της επιβολής του νόμου στις υποθέσεις εξαφανισμένων παιδιών]

Κεφάλαιο III – Συνεργασία στον τομέα της πληροφόρησης

Άρθρο 12

Τα συμβαλλόμενα μέρη σέβονται τις αρχές προστασίας δεδομένων και ιδίως τις διατάξεις της Σύστασης Αριθ. R (87) 15 του Συμβουλίου της Ευρώπης που ρυθμίζει τη χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον αστυνομικό τομέα, τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης της 28ης Ιανουαρίου 1981 για την Προστασία των Φυσικών Προσώπων όσον αφορά την αυτόματη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, το Άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Άρθρο 16 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις.

Άρθρο 13

[όνομα της οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών] λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει επαρκές επίπεδο προστασίας των δεδομένων

Άρθρο 14

[όνομα της οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών] εκφράζει την προθυμία της οργάνωσης να [περιγραφή κάθε τρόπου συνεργασίας με [όνομα της μονάδας επιβολής του νόμου] σε συγκεκριμένες υποθέσεις εξαφανισμένων παιδιών]

Σημείωση: το περιεχόμενο του παρόντος Άρθρου 14 μπορεί να αντλεί στοιχεία και να καθορίζεται με βάση τον πρακτικό κατάλογο σημείων ελέγχου. Συνιστάται να δημιουργήσετε υποενότητες του προαναφερθέντος άρθρου άρθρο ανάλογα με το είδος της συνεργασίας που πρόκειται να πραγματοποιηθεί. Πρέπει να σημειωθεί ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η εθνική νομοθεσία

Άρθρο 15

[όνομα της μονάδας επιβολής του νόμου] εκφράζει την προθυμία του να [περιγραφή κάθε τρόπου συνεργασίας με την [ονομασία της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών] σε συγκεκριμένες υποθέσεις εξαφανισμένων παιδιών]

Σημείωση: το περιεχόμενο του παρόντος Άρθρου 15 μπορεί να αντλεί στοιχεία και να καθορίζεται με βάση τον πρακτικό κατάλογο σημείων ελέγχου. Συνιστάται να δημιουργήσετε υποενότητες του προαναφερθέντος άρθρου άρθρο ανάλογα με το είδος της συνεργασίας που πρόκειται να πραγματοποιηθεί. Πρέπει να σημειωθεί ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η εθνική νομοθεσία.

Κεφάλαιο IV – Επιχειρησιακή συνεργασία

Άρθρο 16

Τα συμβαλλόμενα μέρη σέβονται την ιδιωτικότητα των εμπλεκόμενων προσώπων σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης της 28ης Ιανουαρίου 1981 για την Προστασία των Φυσικών Προσώπων όσον αφορά την αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, το Άρθρο 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις.

Άρθρο 17

[όνομα της οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών] εκφράζει την προθυμία της οργάνωσης να [περιγραφή κάθε τρόπου συνεργασίας με [όνομα της μονάδας επιβολής του νόμου] σε συγκεκριμένες υποθέσεις εξαφανισμένων παιδιών]

Σημείωση: το περιεχόμενο του παρόντος άρθρου 17 μπορεί να αντλεί στοιχεία και να καθορίζεται με βάση τον πρακτικό κατάλογο σημείων ελέγχου. Συνιστάται να δημιουργήσετε υποενότητες του προαναφερθέντος άρθρου άρθρο ανάλογα με το είδος της συνεργασίας που πρόκειται να πραγματοποιηθεί. Πρέπει να σημειωθεί ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η εθνική νομοθεσία.

Άρθρο 18

[όνομα της μονάδας επιβολής του νόμου] εκφράζει την προθυμία του να [περιγραφή κάθε τρόπου συνεργασίας με την [ονομασία της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών] σε συγκεκριμένες υποθέσεις εξαφανισμένων παιδιών]

Σημείωση: το περιεχόμενο του παρόντος άρθρου 18 μπορεί να αντλεί στοιχεία και να καθορίζεται με βάση τον πρακτικό κατάλογο σημείων ελέγχου. Συνιστάται να δημιουργήσετε υποενότητες του προαναφερθέντος άρθρου άρθρο ανάλογα με το είδος της συνεργασίας που πρόκειται να πραγματοποιηθεί. Πρέπει να σημειωθεί ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η εθνική νομοθεσία.

Κεφάλαιο V – Τελικές διατάξεις

Άρθρο 19

Το παρόν πρωτόκολλο συνεργασίας τίθεται σε ισχύ από την υπογραφή του από τους αρμοδίως εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους των συμβαλλόμενων μερών.

Άρθρο 20

Το παρόν πρωτόκολλο μπορεί να τροποποιηθεί μόνο με αμοιβαία συγκατάθεση που εκφράζεται με έγγραφη συμφωνία και των δύο συμβαλλόμενων μερών.

Άρθρο 21

Οποιαδήποτε διαφορά ή διαφωνία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών όσον αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου θα επιλυθεί με διαπραγματεύσεις καλής πίστης μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

Άρθρο 22

Τα συμβαλλόμενα μέρη είναι διατεθειμένα να αξιολογήσουν την εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου 1 έτος μετά την έναρξη ισχύος του και από εκείνη την στιγμή κάθε δύο χρόνια.

Άρθρο 23

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να καταγγείλει το παρόν πρωτόκολλο υποβάλλοντας εγγράφως αίτημα καταγγελίας στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Η καταγγελία τίθεται σε ισχύ 6 εβδομάδες μετά την παράδοση στο παραλαμβάνον συμβαλλόμενο μέρος.

Παράρτημα II – Υπάρχοντα εργαλεία και δίκτυα

Το σύστημα Eurodac αντιστοιχίζει τα δακτυλικά αποτυπώματα των αιτούντων σε διαδικασίες ασύλου, έτσι ώστε τα κράτη-μέλη της ΕΕ να ορίζουν τους αρμόδιους για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου. Η προτεινόμενη αναθεώρηση του **συστήματος Eurodac** επεκτείνει τους σκοπούς της βάσης δεδομένων Eurodac και επίσης εντοπίζει και παρακολουθεί δευτερογενείς μετακινήσεις και επιβάλλει αποφάσεις σχετικά με τους επαναπατρισμούς. Μειώνει επίσης την ηλικία κατά την οποία ένα παιδί πρέπει να είναι καταχωρισμένο, από τα 14 στα 6 έτη, και εισάγει τη χρήση εξαναγκασμού για τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων για παιδιά άνω των 14 ετών. Η μείωση της ηλικίας καταχώρισης θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τον καλύτερο συντονισμό της προστασίας των παιδιών, τα δεδομένα καταχώρισης όμως θα χρησιμοποιηθούν επίσης για την επιβολή του κανονισμού του Δουβλίνου, τους περιορισμούς στις δευτερογενείς μετακινήσεις και τις αποφάσεις επαναπατρισμού, γεγονός που ενδέχεται να είναι αντίθετο με το βέλτιστο συμφέρον των παιδιών και να οδηγήσει περισσότερα παιδιά να αποφεύγουν την επαφή με τις κρατικές αρχές.

Η **Ευρωπόλ** είναι ο Οργανισμός Συνεργασίας για την Επιβολή του Νόμου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εμπορία ανθρώπων αποτελεί σήμερα έναν από τους τομείς προτεραιότητας της Ευρωπόλ και το σύστημα EMPACT (Ευρωπαϊκή δι-υπηρεσιακή πλατφόρμα κατά των εγκληματικών απειλών), και γι' αυτό έχει σχεδιαστεί ένα πολυετές στρατηγικό και επιχειρησιακό σχέδιο για την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας.

Η **Eurojust** είναι η Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας της ΕΕ και διαδραματίζει βασικό ρόλο στην αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων με τη διευκόλυνση και τη χρηματοδότηση **Κοινών Ομάδων Έρευνας (ΚΟΕ, JIT-Joint Investigation Teams)**. Μια ΚΟΕ αποτελείται από δικαστικές και αστυνομικές αρχές από τουλάχιστον δύο κράτη-μέλη που διεξάγουν από κοινού μια συγκεκριμένη διασυνοριακή ποινική έρευνα για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Οι ΚΟΕ αποτελούν ουσιαστικό μέσο για την επιβολή του νόμου για την εκπλήρωση των καθηκόντων έρευνας όταν το έγκλημα αφορά δύο ή περισσότερα κράτη-μέλη και υπάρχει ανάγκη συνεργασίας. Ο αριθμός των υποθέσεων στο πλαίσιο των ΚΟΕ αυξήθηκε σταθερά τα τελευταία χρόνια, όπως και η συνεργασία με τρίτες χώρες.⁴¹

Το **Δίκτυο ΕΥΓΑ** του Δουβλίνου είναι το δίκτυο που συγκεντρώνει όλα τα κράτη-μέλη που εφαρμόζουν τον Κανονισμό του Δουβλίνου και προβλέπει ενισχυμένη επικοινωνία και συντονισμό μεταξύ των εθνικών φορέων. Οι συμμετέχοντες εμπειρογνώμονες διατυπώνουν συγκεκριμένες προτάσεις για την καλύτερη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών-μελών κατά την καθημερινή λειτουργία των μεταφορών στο πλαίσιο της διαδικασίας του Δουβλίνου και την υπέρβαση των πρακτικών εμποδίων με βάση την αμοιβαία κατανόηση.

⁴¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2018), Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει τη δεύτερη έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε στον αγώνα κατά της εμπορίας ανθρώπων, διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20181219_swd-2018-496-report_en.pdf

Το **Ευρωπαϊκό δίκτυο των ανοικτών γραμμών επικοινωνίας 116000 για εξαφανισμένα παιδιά**

δημιουργήθηκε με την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να παρέχει την ίδια υπηρεσία κοινωνικής ωφέλειας στους πολίτες που καλούν τον ίδιο αριθμό σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ: 116000. Οι ανοικτές γραμμές επικοινωνίας είναι διαθέσιμες 24 ώρες το 24ωρο και παρέχουν διοικητική, ψυχολογική και νομική υποστήριξη στις οικογένειες και τα παιδιά. Οι ανοικτές γραμμές επικοινωνίας συνεργάζονται με πολλούς επαγγελματίες (συμπεριλαμβανομένων των αρχών της επιβολής του νόμου) για να διασφαλίσουν ότι το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού είναι το σημαντικότερο στοιχείο όλης της έρευνας, της διαδικασίας και της παρακολούθησης. Οι ανοικτές γραμμές επικοινωνίας μπορούν να διαδραματίσουν αποφασιστικό ρόλο στην επίλυση των διασυνοριακών υποθέσεων εξαφάνισης παιδιών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών κατά τη μετανάστευση, λόγω του ρόλου τους στη διασύνδεση διάφορων φορέων που εμπλέκονται στην φροντίδα των παιδιών και στην αντιμετώπιση της εξαφάνισης των παιδιών κατά τη μετανάστευση.

Το **Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου** ή ECRIS (European Criminal Records Information System) είναι ένα ασφαλές ηλεκτρονικό σύστημα για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις καταδικαστικές αποφάσεις μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Παρέχει στους δικαστές και τους εισαγγελείς εύκολη πρόσβαση στο ιστορικό του ποινικού μητρώου ενός ατόμου σε ένα διαφορετικό κράτος-μέλος, αποκλείοντας έτσι τη δυνατότητα να αποφύγουν τη δικαιοσύνη μεταβαίνοντας σε μια νέα χώρα.

Οι **Αποφάσεις Prüm** παρέχουν στα κράτη-μέλη πρόσβαση σε εθνικές βάσεις δεδομένων που περιέχουν προφίλ DNA, δακτυλικά αποτυπώματα και δεδομένα ταξινόμησης οχημάτων σε ολόκληρη την ΕΕ. Στόχος τους είναι η απλούστευση και η αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών συλλογής πληροφοριών σε επίπεδο ΕΕ και η ενθάρρυνση ευρύτερου διαμοιρασμού πληροφοριών.

Ο **Συντονιστής της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (EU ATC-Anti-Trafficking Coordinator)** προβλεπόταν αρχικά στο Πρόγραμμα της Στοκχόλμης και διαμορφώθηκε στην Οδηγία της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όρισε μια Συντονίστρια EU ATC, τη Δρ. Myrtila Vassiliadou, η οποία είναι υπεύθυνη για τη βελτίωση του συντονισμού και της συνοχής μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των οργανισμών της ΕΕ, των κρατών μελών και των διεθνών φορέων και για την ανάπτυξη υφιστάμενων και νέων πολιτικών της ΕΕ για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων. Αυτό περιλαμβάνει την παρακολούθηση της εφαρμογής της Στρατηγικής της ΕΕ για την Εξάλειψη της Εμπορίας Ανθρώπων 2012-2016 και την Ανακοίνωση του Δεκεμβρίου 2017 για την ενίσχυση της δράσης της ΕΕ για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων.

Το **Δίκτυο εθνικών εισηγητών της ΕΕ ή ισοδύναμοι μηχανισμοί για την εμπορία ανθρώπων** καθιερώθηκε μετά τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου τον Ιούνιο του 2009. Επιπλέον, ο ρόλος των Εθνικών Εισηγητών ορίζεται στην Οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, Άρθρο 19. Οι Εθνικοί Εισηγητές είναι υπεύθυνοι για την παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής κατά της εμπορίας ανθρώπων σε εθνικό επίπεδο και διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη συλλογή δεδομένων σχετικά με την εμπορία ανθρώπων τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο.

Παράρτημα III – Φυλλάδιο σημείων επαφής Interact

Αυτό το φυλλάδιο σημείων επαφής περιλαμβάνει, για κάθε χώρα που συμμετείχε στις προσομοιώσεις Interact (Οκτώβριος 2018), κατάλογο επαφών με μερικές από τις κύριες υπηρεσίες και τους οργανισμούς που εμπλέκονται στην πρόληψη και την αντιμετώπιση υποθέσεων παιδιών που έχουν εξαφανιστεί και έχουν πέσει θύματα εμπορίας ανθρώπων κατά τη μετανάστευση. Περιλαμβάνει επίσης τις διαδικασίες που ακολουθούνται σε εθνικό επίπεδο.

Σκοπός αυτού του εργαλείου είναι να διευκρινιστούν οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες κάθε ενδιαφερόμενου σε εθνικό επίπεδο, διευκολύνοντας τους μεμονωμένους επαγγελματίες που εργάζονται σε αυτές τις υποθέσεις να εντοπίζουν τον ομόλογό τους και να συνεργάζονται διασυνοριακά.

Για περισσότερες πληροφορίες, η Υπηρεσία Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καταρτίζει ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο κάθε κράτος μέλος της ΕΕ αντιμετωπίζει, προλαμβάνει και εντοπίζει υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων. Βλ.: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/member-states_en

Σουηδία

Η Σουηδική Υπηρεσία Μετανάστευσης

Αρχή που εξετάζει αιτήσεις από άτομα που αναζητούν προστασία από διώξεις, επιθυμούν να λάβουν μόνιμη κατοικία ή να γίνουν Σουηδοί πολίτες. Ορίζει δημόσιο σύμβουλο για να βοηθήσει με την αίτηση ασύλου και τον δήμο για διαμονή.

Λειτουργεί ως κεντρικός συντονιστής κατά της εμπορίας ανθρώπων.

Ηλ. ταχυδρομείο: migrationsverket@migrationsverket.se

Τηλέφωνο: +46 771 235 235

Η Σουηδική Αστυνομική Αρχή

Αξιωματικοί της Αστυνομίας Συνόρων. Μπορεί κανείς να καλέσει την Αστυνομία για σκοπούς σχετικούς με αιτήσεις ασύλου. Είναι επίσης ο Εθνικός Εισηγητής για την εμπορία ανθρώπων.

Τηλέφωνο: +46 77 114 14 00

Εθνική Ειδική Ομάδα κατά της Εμπορίας Ανθρώπων / Σουηδική Υπηρεσία Ισότητας των Φύλων

Περιφερειακοί συντονιστές κατά της εμπορίας ανθρώπων.

Ηλ. ταχυδρομείο: nmtsverige@jamt.se

Τηλέφωνο: + 46 20 390 000

Ιστοσελίδα: <https://www.nmtsverige.se/>

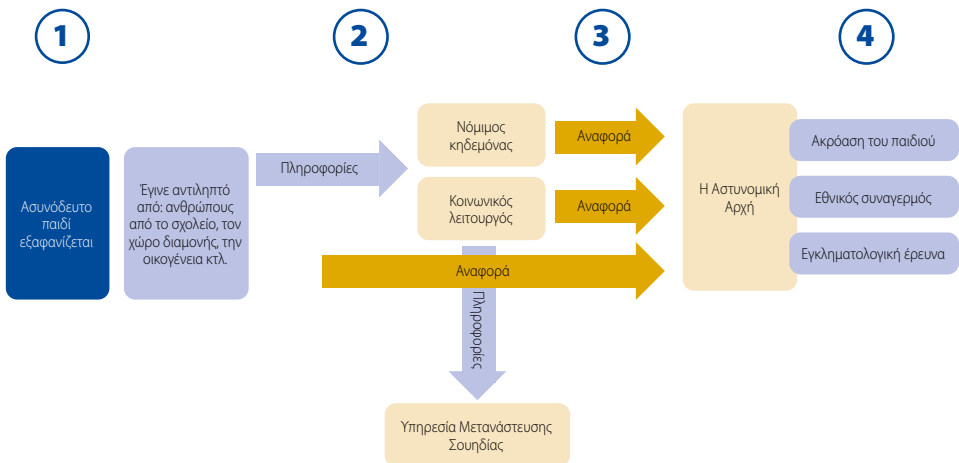
Εθνική Επιτροπή Υγείας και Πρόνοιας

Κυβερνητική υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικών Θεμάτων. Κέντρο Γνώσεων για ασυνόδετα παιδιά.

Ηλ. ταχυδρομείο: socialstyrelsen@socialstyrelsen.se

Τηλέφωνο: +46 75 247 30 00

Σουηδία

Ελλάδα

Εισαγγελέας Ανηλίκων

Υπεύθυνος για την εξασφάλιση των βέλτιστων συμφερόντων των παιδιών. Προσωρινός κηδεμόνας του ασυνόδευτου παιδιού, ο οποίος διορίζει τον μόνιμο κηδεμόνα του παιδιού. Λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με το παιδί και μπορεί να διατάξει την ενεργοποίηση ενός συναγερμού εξαφάνισης ή ενός συναγερμού Amber Alert.
Διεύθυνση: Ευελπίδων 16, 11474 Αθήνα

ΕΚΚΑ (Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης)

Εθνικό κέντρο που συντονίζει το δίκτυο υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης. Διαχειρίζεται τα αιτήματα για στέγαση ασυνόδευτων παιδιών.
Διεύθυνση: Ναυάρχου Νοταρά 12, 10683 Αθήνα
Τηλ.: +30 213 2039 704 / -706
Φαξ: +30 213 2039 763
Ηλ. ταχυδρομείο: dkp_ypodochi@ekka.org.gr
Ιστοσελίδα: www.ekka.org.gr

Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ)

Ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών εργάζεται για να διασφαλίσει τη σωστή και ανθρωπιστική διαχείριση της μετανάστευσης, να προωθήσει τη διεθνή συνεργασία και να παράσχει ανθρωπιστική βοήθεια (π.χ. στέγαση και οικονομική υποστήριξη) σε μετανάστες που έχουν ανάγκη, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων και των εκτοπισμένων στο εσωτερικό της χώρας ατόμων.
Διεύθυνση: Δωδεκανήσου 6 Άλιμος, 174 56 Αθήνα
Τηλ.: +302109919040, +302109919045
Ηλ. ταχυδρομείο: iomathens@iom.int

Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ)

Η ΜΚΟ προσφέρει δωρεάν νομικές και κοινωνικές συμβουλές και υπηρεσίες σε πρόσφυγες και άτομα που προέρχονται από τρίτες χώρες που δικαιούνται διεθνούς προστασίας, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε ευάλωτες περιπτώσεις, όπως τα ασυνόδευτα παιδιά ή τα θύματα εμπορίας ανθρώπων. Διεύθυνση διαχείρισης αιτημάτων για ασφαλείς ζώνες για ασυνόδευτα παιδιά.
Διεύθυνση: Σολωμού 25, 10682 Αθήνα
Τηλ.: 210-3800990
Ηλ. ταχυδρομείο: gcr1@gcr.gr

Ελληνική Ακτοφυλακή

Παραστρατιωτικό σώμα υπό πολιτικό έλεγχο σε περιόδους ειρήνης. Καταγράφει πρόσφυγες που φθάνουν μέσω θαλάσσιων αρτηριών, διερευνά συνδέσεις λαθρεμπορίου και κινεί την παραπομπή υποθέσεων λαθρεμπορίου στον Εισαγγελέα. Αρμόδια για περιπτώσεις ασυνόδευτων παιδιών και εισαγωγή των πληροφοριών των ασυνόδευτων παιδιών στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS).

Διεύθυνση: Ακτή Βασιλειάδη, 18510 Πειραιάς ΤΚ

Ελληνική Αστυνομία

Εθνική αστυνομική υπηρεσία με αρμοδιότητες που κυμαίνονται από τον έλεγχο της οδικής κυκλοφορίας έως την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Λαμβάνει αναφορές για τις υποθέσεις εξαφανίσεων, ενημερώνει στο αρχηγείο της αστυνομίας την κεντρική μονάδα για τα εξαφανισμένα άτομα. Αρμόδια για την εισαγωγή ημερομηνίας εξαφάνισης στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS).

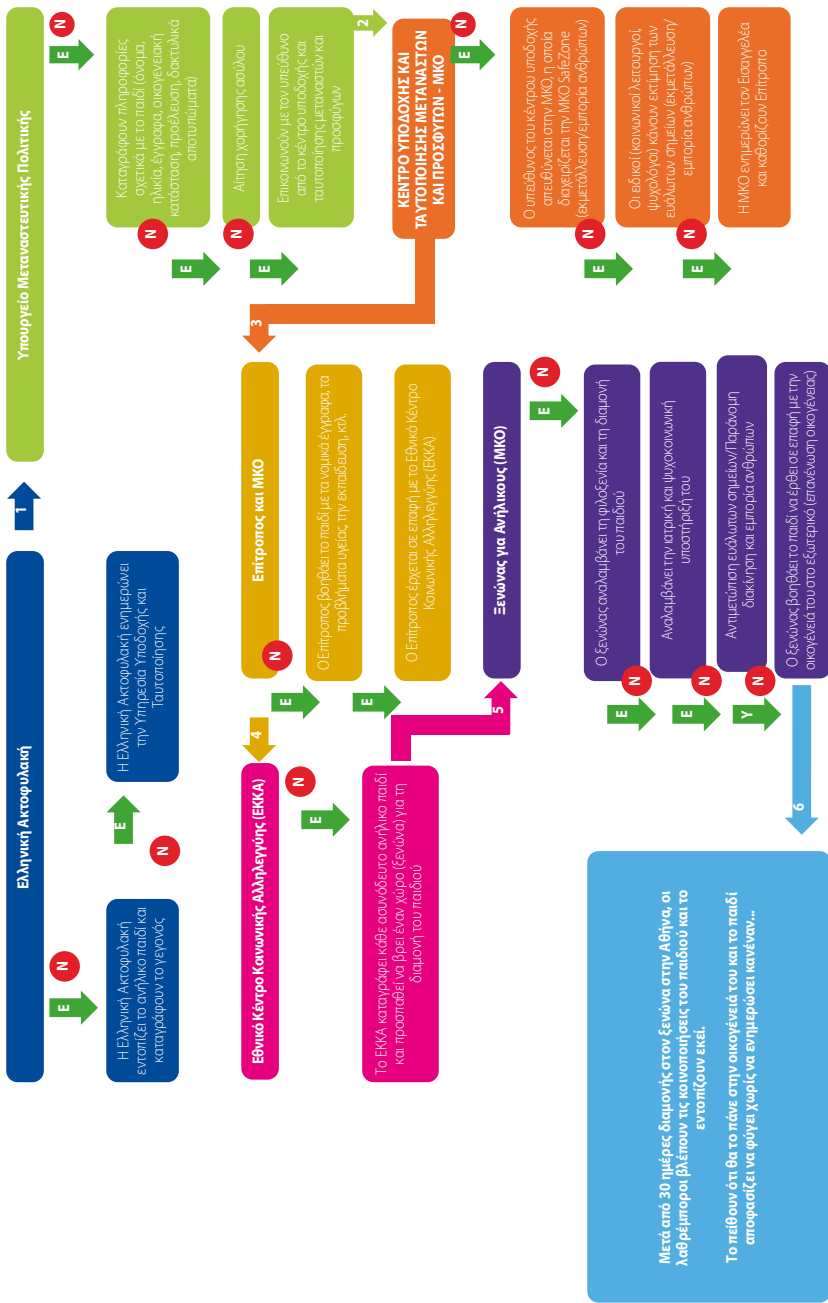
Διεύθυνση: Λεωφόρος Αλεξάνδρας 173, 11522 Αθήνα

Τηλ: (+30) 210-6977000

Ιστοσελίδα: <http://www.astynomia.gr>

Ελλάδα

Γαλλία

La SPReNe

Η ένωση φροντίζει για τα παιδιά που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, όπως το δικαστικό μέτρο προστασίας των παιδιών. Αρμόδια για την αναφορά στη Μονάδα Παιδιού και τον Εισαγγελέα, τη συνέντευξη του παιδιού, την υποβολή αιτημάτων κηδεμονίας, την υγειονομική περίθαλψη και την τοποθέτηση παιδιών σε ειδικά κέντρα.

Διεύθυνση: 169 rue de l'Abbé Bonpain - CS 56008, 59706 Marcq en Baroeul Cedex

Τηλ.: 0033320554880 / Φαξ: 03 20 55 44 21

Mail: siege.social@sprene.fr

Γραφείο του Εισαγγελέα

Ανώτατο Δικαστήριο του Παρισιού (περιφερειακό δικαστήριο). Γραφείο του εισαγγελέα που είναι επιφορτισμένο με τα παιδιά. Αρμόδιο για έρευνες, μελέτες για την κατάσταση του παιδιού. Ζητά μέτρα εκπαιδευτικής βοήθειας, αναφέρεται στον Δικαστή Ανηλίκων.

Διεύθυνση: Parvis du Tribunal de Paris, 75017 Παρίσι

Τηλ.: 0033144325151

Εθνική Διαχειριστική Αρχή

Αποφασίζει για μέτρα εκπαιδευτικής στήριξης.

ASE (Γαλλικές υπηρεσίες πρόνοιας παιδιών) / EPDSAE (Δημόσιο ίδρυμα για την υποστήριξη, συμπαράσταση και εκπαίδευση)

Αρμόδιοι για τα αιτήματα τοποθέτησης παιδιών και φιλοξενίας σε ειδικά καταλύματα.

Διεύθυνση: - EPDSAE: 60, rue Abélard - BP 454 - 59 021 Lille

- ASE: πολλά γραφεία σε όλη τη Γαλλία

Τηλ.: 0033320295050

Δικαστική Προστασία της Νεολαίας (PJJ-Protection Judiciaire de la Jeunesse)

Δικαστική προστασία των παιδιών, συνδεδεμένη με το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Αρμόδια υπηρεσία για την παρακολούθηση, τη βοήθεια και την εκπαίδευση παιδιών που έχουν προβλήματα με τη δικαιοσύνη. Σύνταξη κοινωνικο-εκπαιδευτικών πληροφοριών, αναζήτηση διερμηνέων. Αναφέρεται στον Δικαστή Ανηλίκων.

Διεύθυνση: Υπουργείο Δικαιοσύνης και Ελευθεριών, 13, Place Vendôme, 75042 Paris Cedex 01

Secours catholique

Γαλλική ΜΚΟ. Παρέχει ad hoc κηδεμόνες και υποστηρίζει τις αιτήσεις ασύλου των παιδιών με το OFPRA (Office Français de Protection des Réfugiés et Apatrides - Γαλλικό Γραφείο Προστασίας Προσφύγων και Απάτριδων).

Διεύθυνση: 106, rue du Bac, 75341 Paris Cedex 07

Τηλ.: 0033145497300

Γαλλική Υπηρεσία Προστασίας Προσφύγων και Απάτριδων

Δημόσιο θεσμικό όργανο, λειτουργικά ανεξάρτητο. Αρμόδια για την εφαρμογή του νόμου σχετικά με την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα, του άπατρι και για την πρόσβαση σε επικουρική προστασία. Αρμόδια υπηρεσία για τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων, εξέταση περιπτώσεων οικιακής δουλειάς, ενημέρωση του Εισαγγελέα για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, αναζήτηση διερμηνέων πιστοποιημένων για τη διαχείριση ευάλωτων ομάδων, και επικοινωνία με τη Νομαρχία.

UNHCR

Υποστηρίζει τα παιδιά παρέχοντας προστασία, στέγη, υγεία και εκπαίδευση.

Αστυνομία

Αρμόδια για την αναζήτηση παιδιών σε υποθέσεις εξαφάνισης.

Βέλγιο

Fedasil

Ομοσπονδιακή υπηρεσία για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο. Αρμόδια για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία, εγγυάται την ποιότητα και τη συμμόρφωση στις διάφορες δομές υποδοχής. Συντονισμός της οργάνωσης της εκούσιας επιστροφής στις χώρες προέλευσης.

Ηλ. ταχυδρομείο: info@fedasil.be

Τηλ.: +32- (0) 2-213 44 11

Βελγικό Γραφείο Μετανάστευσης

Μαζί με διάφορους εταίρους, το Τμήμα Μετανάστευσης διαχειρίζεται τις ροές μετανάστευσης και ασύλου. Εξασφαλίζει την εφαρμογή του Νόμου περί Αλλοδαπών. (Νόμος της 15ης Δεκεμβρίου 1980 σχετικά με την είσοδο, τη διαμονή, την εγκατάσταση και την απομάκρυνση αλλοδαπών).

Ηλ. ταχυδρομείο: infodesk@ibz.fgov.be

Τηλ.: 0032 2 793 80 00

Child Focus

Βελγική τηλεφωνική γραμμή για παιδιά που έχουν εξαφανιστεί και πέσει θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Η αναφορά της εξαφάνισης παιδιών ή της σεξουαλικής τους εκμετάλλευσης είναι δυνατή 24/7 μέσω του αριθμού έκτακτης ανάγκης 116000 (στο Βέλγιο) ή 0032 2 475 44 99 από το εξωτερικό.

Ηλ. ταχυδρομείο: 116000@childfocus.org

Υπηρεσία Κηδεμονίας

Αρμόδια για την οργάνωση της κηδεμονίας και τον εντοπισμό και τη φροντίδα των ασυνόδευτων παιδιών. Μια μόνιμη υπηρεσία παρέχεται 24 ώρες το 24ωρο μέσω του αριθμού έκτακτης ανάγκης 0032 78 15 43 24.

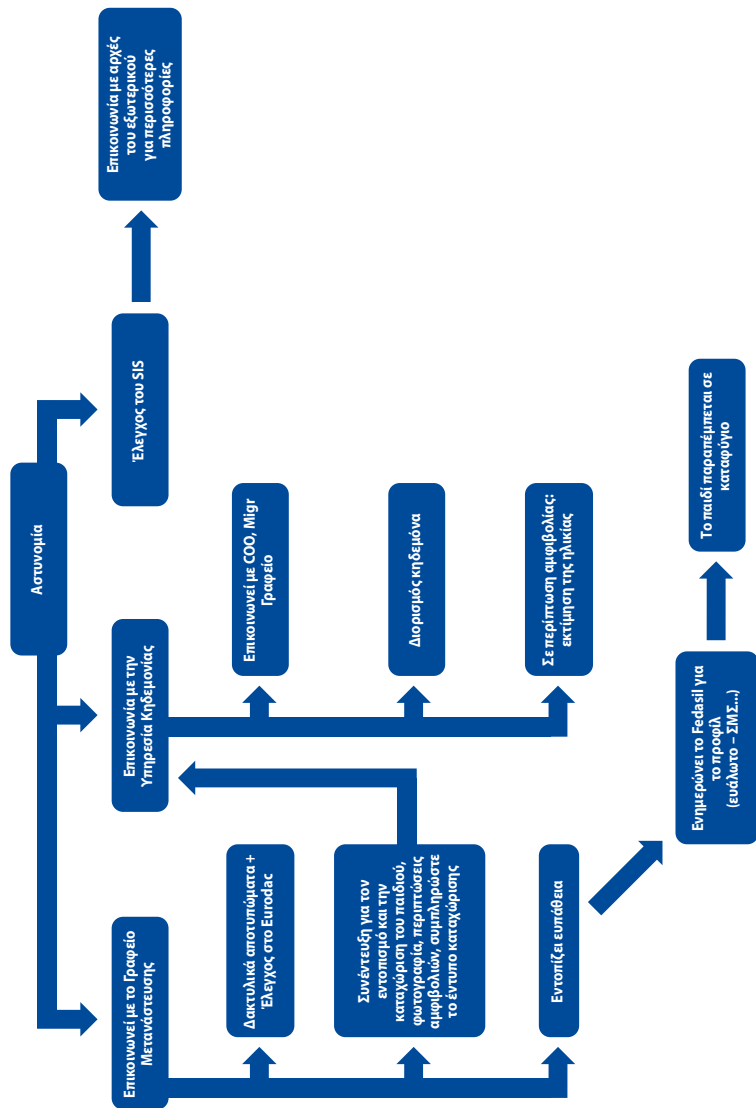
Ηλ. ταχυδρομείο: voogdij@just.fgov.be

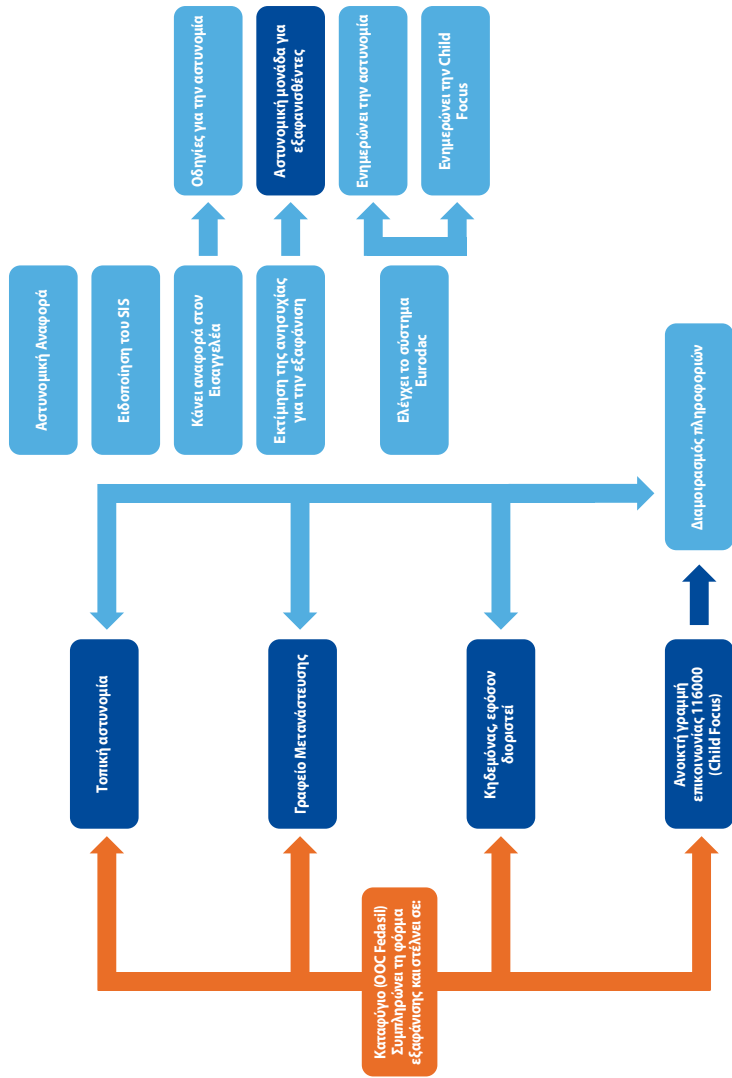
Βέλιγο

Αναχαίτιση, εντοπισμός και παραπομπή

Βέλγιο

Παρακολούθηση της υγρότητας εμφάνισης ενός (ασυνδευτού) παιδιού κατά τη μετανάστευση

Ηνωμένο Βασίλειο:

Υπηρεσία Αγνοούμενων Ατόμων

Η Υπηρεσία Αγνοούμενων Ατόμων (MPB) και η Ομάδα για τα Αγνοούμενα Παιδιά (MCT) (και οι δύο εκ των οποίων ανήκουν στη Διοίκηση Παιδικής Εκμετάλλευσης και Διαδικτυακής Προστασίας της Εθνικής Υπηρεσίας Δίωξης Εγκλήματος του Ηνωμένου Βασιλείου) εργάζονται με την αστυνομία και σχετικές οργανώσεις για τη βελτίωση των υπηρεσιών στις έρευνες αγνοούμενων ατόμων.

Η MPB εξυπηρετεί όλες τις αστυνομικές δυνάμεις του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και διεθνείς αστυνομικές υπηρεσίες και αστυνομικές υπηρεσίες του εξωτερικού, και αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου δικτύου συνεργατών, συμπεριλαμβανομένων άλλων κυβερνητικών υπηρεσιών, μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) και ενδιαφερομένων φορέων. Οι αστυνομικές δυνάμεις πρέπει να υποβάλουν τις λεπτομέρειες της υπόθεσης στην MPB σε σχέση με όλους:

- > τους ανθρώπους που αγνοούνται στο Ηνωμένο Βασίλειο (οι οποίοι συνεχίζουν να αγνοούνται μετά από 72 ώρες, βλέπε παρακάτω)
- > τους αλλοδαπούς που έχουν αναφερθεί ως αγνοούμενοι στο Ηνωμένο Βασίλειο (μέσω της INTERPOL ή οποιουδήποτε άλλου μέσου)
- > πολίτες του Ηνωμένου Βασιλείου που αναφέρθηκαν ως αγνοούμενοι στο εξωτερικό.

Σε περίπτωση συγκεκριμένης ανησυχίας, π.χ. αν υπάρχει υποψία σοβαρού εγκλήματος ή/και υπάρχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον του κοινού/των μέσων μαζικής ενημέρωσης, πρέπει να αποστέλλεται στην MPB αμέσως. Σε αυτές τις περιπτώσεις θα πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο επικοινωνίας με το Κέντρο Ειδικών Επιχειρήσεων (SOC) της NCA, είτε μέσω της MPB είτε απευθείας στο 0845 000 5463

Υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης για παιδιά

Η τοπική αυτοδιοίκηση οφείλει να προστατεύει και να προωθεί την ευημερία των παιδιών που χρειάζονται βοήθεια σε αυτή την περιοχή. Κάθε τοπική αρχή έχει τα δικά της στοιχεία επικοινωνίας για τις υπηρεσίες για τα παιδιά.

Ανεξάρτητοι Κηδεμόνες κατά της Εμπορίας Παιδιών (Αγγλία και Ουαλία)

Οι Ανεξάρτητοι Κηδεμόνες κατά της Εμπορίας Παιδιών (ICTGs) είναι ειδικευμένοι επαγγελματίες οι οποίοι βοηθούν παιδιά που έχουν υπάρξει θύματα εμπορίας ή ίσως να υπήρξαν θύματα εμπορίας να πλοηγηθούν στα περίπλοκα συστήματα της κοινωνικής πρόνοιας, της μετανάστευσης και της ποινικής δικαιοσύνης. Η παροχή Ανεξάρτητης Κηδεμονίας (ICTG) γίνεται σε έξι Κέντρα Καινοτομίας στην Αγγλία και στην Ουαλία, με ανάθεση του Υπουργείου Εσωτερικών.

σε 24ωρη βάση γραμμή παραπομπών και υποστήριξης: 0800 043 4303
countertrafficking@barnardos.org.uk

Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες - Πρόγραμμα Συμβουλευτικής για Παιδιά (Αγγλία)

Οι σύμβουλοι συνεργάζονται απευθείας με ασυνόδευτα παιδιά που ζητούν άσυλο στην Αγγλία, βοηθώντας τα μέσω του συστήματος ασύλου και διασφαλίζοντας ότι προστατεύονται. Επίσης προσφέρουν συμβουλές και πληροφορίες σε φροντιστές και άλλους επαγγελματίες που εργάζονται με ασυνόδευτα παιδιά και νέους. Παροχή συμβουλευτικής και πληροφόρησης για νέους, φροντιστές, επαγγελματίες και άλλους ενδιαφερόμενους από εγγεγραμμένους συμβούλους της OISC. Παροχή βοήθειας στους νέους προκειμένου να έχουν πρόσβαση στη νόμιμη εκπροσώπηση. Συνοδεύοντας τους νέους σε συνεντεύξεις για το άσυλο και το αρμόδιο δικαστήριο για θέματα ασύλου και ακροάσεις. Παροχή υποστήριξης στους νέους σε ραντεβού με ιατρούς, νοσοκομεία, κοινωνικές υπηρεσίες και άλλους παρόχους υπηρεσιών. Βοηθάμε επίσης με άλλα ζητήματα, όπως τοποθετήσεις σε ανάδοχες οικογένειες, πρόσβαση στο σχολείο, προσπάθεια εντοπισμού της οικογένειάς τους, θέματα υγείας ή απλά με το να μπορούν να μας μιλήσουν όταν δεν υπάρχει κανένας άλλος στον οποίο μπορούν να απευθυνθούν. 020 7346 1134 (Δευτέρα - Παρασκευή 09.00-17.30)
children@refugeecouncil.org.uk

Υπηρεσία Κηδεμονίας της Σκωτίας (Σκωτία)

Οι κηδεμόνες βοηθούν τα παιδιά πρόσφυγες και τα θύματα εμπορίας να προσανατολιστούν στις διαδικασίες μετανάστευσης και πρόνοιας. Κατ' αρχάς, παρέχουν πληροφορίες και συμβουλευτική ώστε να διασφαλιστεί ότι νιώθουν ενδυναμωμένα καθ' όλη τη διαδικασία ασύλου. Επίσης προασπίζουν τα δικαιώματά τους εκ μέρους τους, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι φωνές τους ακούγονται. Τέλος, προσφέρουν συναισθηματική υποστήριξη που απαιτείται κατά τη διαδικασία. Οι κηδεμόνες μας τα βοηθούν να πάρουν τεκμηριωμένες αποφάσεις για το μέλλον τους και να τακτοποιηθούν στη νέα τους ζωή στη Σκωτία
guardianship@aberlour.org.uk
(0141) 445 8659

Ανεξάρτητοι Κηδεμόνες (Βόρεια Ιρλανδία)

Οι Ανεξάρτητοι Κηδεμόνες είναι πολύ εκπαιδευμένοι και έμπειροι κοινωνικοί λειτουργοί και ο ρόλος τους είναι να διασφαλίζουν ότι ικανοποιούνται όλες οι ανάγκες του παιδιού. Καθοδηγούν και υποστηρίζουν τους νέους καθ' όλη την περίπλοκη και αγχωτική διαδικασία ασύλου και διασφαλίζουν ότι διαθέτουν νόμιμο εκπρόσωπο με εκτεταμένη εργασιακή εμπειρία στους τομείς της μετανάστευσης και του ασύλου. 028 90658105

NSPCC – Κέντρο Συμβουλευτικής σχετικά με την Εμπορία Παιδιών (CTAC)

Το Κέντρο Συμβουλευτικής σχετικά με την Εμπορία Παιδιών (CTAC) παρέχει δωρεάν καθοδήγηση και εκπαίδευση σε επαγγελματίες που ανησυχούν ότι ένα παιδί ή ένας νεαρός έχει διακινηθεί ή πρόκειται να διακινηθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο.

0808 800 5000

help@nspcc.org.uk

ATLEU

Το ATLEU παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες με αφοσίωση στα θύματα της σύγχρονης δουλείας βοηθώντας τους να βρουν νομικές λύσεις στα περίπλοκα προβλήματά τους. Αυτό περιλαμβάνει παροχή συμβουλευτικής στα θύματα σχετικά με το καθεστώς μετανάστευσής τους και παροχή βοήθειας στο να κάνουν αίτηση για άσυλο ή άλλες μορφές νόμιμης παραμονής διασφάλιση κατάλληλης και ασφαλούς κατοικίας, οικονομική βοήθεια και περίθαλψη από την τοπική αυτοδιοίκηση, το Υπουργείο Εσωτερικών ή άλλους δημόσιους φορείς και λήψη αποζημίωσης από τους διακινητές τους ή το κράτος.

0207 700 7311

